21
2005

ZDARMA NA CD: PROGRAMY NA KOPÍROVÁNÍ HUDBY

www.ppk.cz

počítač pro každého

NA CD PLNÁ VERZE AKČNÍ HRY

TÉMA: Hudba v MP3 (46)

Vypalujeme DVD

6 vypalovaček v testu (42)

8,5 GB dat na jednom disku

Kancelář v počítači (15)

Je váš MS Office legální? (50)

Trojrozměrné obrázky v počítači (40)

NÁVODY, TIPY, TRIKY

- Vlastní kalendář ve Wordu
- Převádíme hudbu do MP3
- Jak přejmenovat písničky
- Jak si uklidit na disku
- Tiskneme tabulky z databáze
- Vytváříme PDF soubory

KŘÍŽOVKA O CENY: VYHRAJTE BEZDRÁTOVÝ TELEFON

9 771212 072697 21
Cena: 55 Kč / 89 Sk
Pro předplatitele: 39,80 Kč / 64 Sk

OBSAH

VÁŽENÍ ČTENÁŘI,

také váš pevný disk nepojme všechna vaše data? Doby, kdy se kapacita pevných disků počítala na desítky megabajtů a pro běžné využití osobního počítače to stačilo, jsou nenávratně pryč. Dnešní pevné disky mají kapacitu tisíckrát větší (běžně jde o desítky *gigabajtů*) a stále potřebujeme další a další místo pro uložení těch dat, která se na ně už nevejdou.

Je to tím, že za posledních několik let se radikálně změnil právě obsah zmíněného pojmu „běžné využití". Počítače už totiž neslouží pouze jako psací stroj a kalkulačka, ale využívají se také jako fotokomora a fotoalbum, jako videostřižna a videotéka či jako hudební studio a fonotéka. Díky rozvoji digitální fotografie a digitálního videa můžete v domácím počítači upravovat a archivovat tisíce fotografií, videozáznamů a zvukových nahrávek. A právě tato takzvaná multimédia představují obrovský objem dat, který je třeba někam uložit.

Prostor na pevném disku je příliš drahý pro archivaci fotografií nebo filmů, které prohlížíte jen jednou za čas. K těmto účelům velmi dobře poslouží optické disky, konkrétně zapisovací (vypalovací) disky CD a DVD. Zapisovací disk DVD s kapacitou 4,7 gigabajtu stojí okolo dvaceti korun a vhodnou vypalovací mechaniku pořídíte i za cenu nižší než 1500 Kč.

Test vypalovacích DVD mechanik, které navíc dokážou zapisovat i na dvouvrstvé disky s kapacitou 8,5 GB, najdete na straně 42.

Fenoménem dnešní doby a také tématem tohoto vydání je kopírování nahrávek z hudebních cédéček do počítače, přesněji převod těchto nahrávek do některého z komprimovaných formátů. Mezi těmito formáty je nejznámější formát MP3, a tak se často setkáte s pojmy „přehrávač empétrojek" nebo s informací, že ten či onen CD přehrávač „umí MP3". Hudba uložená v komprimovaném tvaru zabírá zhruba desetinu původního objemu, takže na jedno cédéčko můžete umístit zálohu deseti hudebních CD, a to za cenu sotva slyšitelné ztráty kvality reprodukce. Přečtěte si něco o tomto způsobu kopírování hudby v článku na straně 10, potřebné programy pak najdete na přiloženém cédéčku.

Přeji vám hodně zábavy nejen při poslechu komprimované hudby.
Ivan Heisler, šéfredaktor

Chcete dostat každý rok sedm vydání Počítače pro každého s CD-ROM zdarma, ušetřit tak 380 Kč, a ještě získat dárek v podobě pořadače nebo pouzdra na 24 CD? Zajistěte si předplatné! Více na straně 57.

inzerce

CO NAJDETE NA CD?

Na cédéčku najdete plnou verzi 3D akční hry Kaan (je kompletně zpracována v češtině), dále jsme pro vás připravili např. sbírku programů pro kopírování hudebních CD a sbírku programů pro editování ID3 štítků.

návody

CDEX
CD: obsah cd/hudba
návod: strana 31

TAGSCANNER
CD: obsah cd/hudba
návod: strana 33

Kaan – barbarské ostří

plná verze

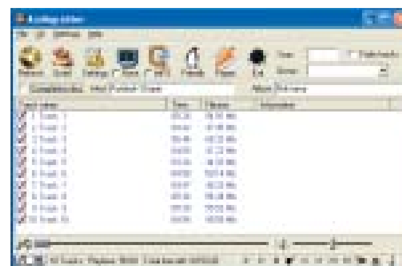
V rubrice Bonus najdete plnou verzi 3D akční hry Kaan (je kompletně zpracována v češtině). Barbar Kaan je jediný, kdo může dopadnout zrádce, který plánuje vydat říši do rukou zákeřného nepřítele. A jako správný barbar se nedá zastavit ani sebevětší hordou nepřátel! Připravte si meč a brnění, čekají vás těžké bitvy!

rubrika na CD: obsah cd/bonus

Audiograbber 1.83

freeware

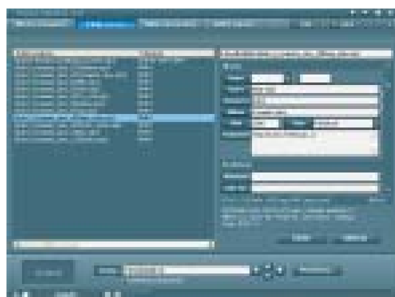
Audiograbber je všestranný program nejen pro ukládání skladeb z hudebního CD do souborů formátu WAV nebo MP3. WAV navíc umí konvertovat do formátů MP3, OGG a WMA. Podporuje ID3 štítky a nabízí jejich snadnou editaci. Je vhodný pro nahrávání ze starých desek a kazet, poskytuje spojení s internetovou databází hudebních cédéček atd.

rubrika na CD: obsah cd/hudba

TagScanner 4.9

freeware

TagScanner je univerzální program, který kromě editace ID3 štítků u souborů MP3 a OGG umí také hromadně přejmenovávat všemožné multimediální soubory, vytvářet playlisty pro Winamp nebo již existující playlisty exportovat do formátů HTML, CSV a XLS. K dispozici je i funkce pro prohledávání databáze *freedb.org*.

rubrika na CD: obsah cd/hudba

365dní

freeware

Tento užitečný prográmek nabízí následující funkce: okamžitý přehled aktuálních programů vybraných televizních a rozhlasových stanic, upozorňování na oblíbené pořady, zobrazení pouze určitého typu pořadů (film, sport apod.), obsáhlé popisky k pořadům, vyhledávání pořadů, tisk programů, programy rádií, aktuální předpověď počasí apod.

rubrika na CD: obsah cd/servis

Nero Media Player 1.4.0.29

freeware

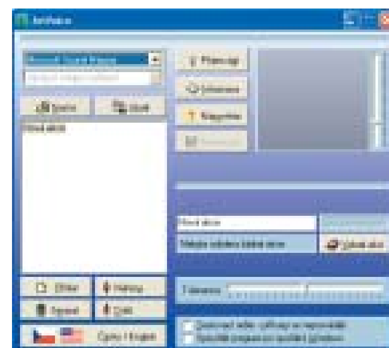
Nero Media Player je přehrávač běžných audioformátů (MP3, WMA, WAV, AAC, MIDI aj.) a několika málo videoformátů (např. AVI nebo MPEG). Jeho pomocí je dále možné poslouchat internetová rádia nebo hudební CD. Podporuje databáze CDDB a tvorbu vlastních playlistů. Při přehrávání hudby zobrazuje doprovodné vizuální efekty.

rubrika na CD: obsah cd/hudba

JetVoice 1.222

shareware

Program pro hlasové ovládání počítače. Nejprve si pomocí mikrofonu nahrajte řadu příkazů a přiřaďte je k určitým akcím. Pak už jen stačí příkaz vyslovit, a program JetVoice příslušnou akci provede (jde například o spuštění programu, provedení určité klávesové zkratky, spuštění cédéčka a ovládání pohybu myši).

rubrika na CD: obsah cd/servis

NEOMEZENÉ TELEFONOVÁNÍ

Za pevnou měsíční částku 399 Kč můžete telefonovat podle libosti na pevné linky v celé České republice, když si pořídíte tarif **Doma nezavěšuji** od společnosti Czech On Line; jestliže naopak nechcete měsíčně zaplatit ani korunu, pak pokud nevoláte, můžete využít program **Doma bez paušálu**.

Služba Volný TelefoNet využívá připojení k internetu a je určena především pro uživatele ADSL nebo kabelového připojení. Za vhodných podmínek funguje i na Wi-Fi.

Volný také změnil logo a barvy a pod touto značkou bude nyní společnost Czech On Line nabízet všechny své služby – jak pro domácnosti, tak pro podniky.

http://volani.volny.cz/volny-telefonet

info

Redakce PPK připravuje ve spolupráci s firmou UPC pravidelný pořad *S PPK na internet*. Tento pořad můžete sledovat na Info kanálu v síti kabelové televize UPC.

CENTRUM DOMÁCÍ ZÁBAVY

Společnost AT Computers uvedla na trh nový produkt **X-Play Media Center**. Je to vícefunkční zařízení, které zastoupí několik přístrojů: osobní počítač, MP3 přehrávač, CD přehrávač, DVD přehrávač a rádio. Toto zařízení je určeno pro umístění v obývacích pokojích, čemuž odpovídá také jeho design a naprostá tichost provozu. X-Play Media Center pracuje pod operačním systémem Microsoft Windows XP Media Center Edition 2005 v české verzi, nabízejícím jednoduchost ovládání a také rychlý start – do 10 sekund po uchopení dálkového ovladače již můžete sledovat svůj oblíbený DVD film nebo poslouchat hudbu. Součástí standardního balení je dálkový ovladač a u vybraných modelů také bezdrátová multimediální klávesnice. Podle přání může být X-Play Media Center dodán s TV tunerem analogovým, digitálním nebo satelitním. V zařízení mohou být umístěny dva tunery. Uvnitř se nachází i 3GHz procesor Pentium 4 630, operační paměť má velikost 512 MB a na pevný disk se vejde 160 GB dat. Nechybí vypalovací DVD mechanika ani grafická karta ATI X300SE. Cena začíná na 35 688 Kč včetně DPH.

http://www.atcomp.cz; www.comfor.cz

LEVNÉ NOTEBOOKY

Firma AAC Czech uvedla na trh novou řadu notebooků s označením **Leo SmartBook 5100**. Model Leo SmartBook 5152XH za 23 990 Kč včetně DPH je určen především pro domácnosti, studenty a drobné podnikatele. Tento notebook je vybaven širokoúhlým 15,4palcovým displejem pracujícím v rozlišení 1280 × 800 bodů, dále 1,4GHz procesorem Celeron M 360, 512 MB paměti, pevným diskem o kapacitě 40 GB a vypalovací DVD mechanikou. V ceně je zahrnut i operační systém Windows XP Home Edition.

http://www.leo-pc.cz

OVĚŘENÍ PLATNOSTI DOKLADŮ ZASLÁNÍM SMS

Od 3. 10. 2005 má každý z nás možnost jednoduše zjistit platnost občanského průkazu nebo cestovního pasu osoby, se kterou jedná, a vyhnout se tak případným problémům, které jsou dnes stále častější. Ministerstvo vnitra zpřístupnilo na internetu databázi registrovaných neplatných dokladů totožnosti. Společnost Fincom – Materna Communications vyvinula speciální aplikaci, díky které je databáze přístupná skutečně široké veřejnosti. Stačí pouze odeslat SMS s číslem dokladu, a obratem vám přijde zpět zpráva s informací o tom, zda doklad platný. Zprávy se odesílají na číslo 9003020 ve tvaru: X OP číslo občanského průkazu nebo X CP číslo cestovního pasu. Cena jedné SMS zprávy je 20 Kč včetně DPH.

http://www.mvcr.cz/doklady; http://www.fincom.cz

AKCE „NADÍLKA“

Firma Joyce ČR, výhradní dovozce komunikačních zařízení Asus a Well do ČR a SR, připravila na poslední tři měsíce roku 2005 akci „Nadílka“: koncový zákazník má nárok na prodlouženou, tříletou záruku při koupi zařízení VoIP, WiFi, ADSL či VPN nebo při koupi faxmodemu značky Asus či Well a následné registraci tohoto produktu na webových stránkách firmy Joyce ČR. Akce platí do 31. 12. 2005 jak v Česku, tak i na Slovensku.

http://www.joyce.cz

MUŠÍ VÁHA

Malý notebook a tablet PC v jednom: tak lze stručně charakterizovat model **Lifebook P1510**, který se nově objevil v nabídce společnosti Fujitsu Siemens Computers. Jedná se totiž o zařízení s hmotností 1 kg a o rozměrech 232 × 162 × 37 mm, které nabízí jak vlastnosti malého notebooku, tak PC tabletu. 8,9palcový displej, který zobrazuje v rozlišení 1024 × 600 bodů, je otočný a je uzpůsoben pro snímání povelů zadaných dotykovým perem nebo prstem. Díky operačnímu systému Windows XP Tablet PC Edition, podporujícímu rozpoznávání rukopisu, si můžete na displej psát ručně poznámky. Program pro rozpoznávání ručně psaných poznámek však nerozpoznává české znaky s diakritikou. Lifebook P1510 je poháněn 1,2GHz procesorem Pentium M 753 a díky podpoře technologií Wi-Fi a Bluetooth je připraven pro bezdrátové připojení k počítačové síti i pro propojení s jinými zařízeními. Pro zvýšení bezpečnosti dat je zde integrována čtečka otisků prstů. Tento model bude dostupný od listopadu 2005, a to za cenu začínající na 63 070 Kč včetně DPH.

http://www.fujitsu-siemens.cz

PRO TISK FOTOGRAFIÍ

Společnost Hewlett-Packard uvádí na trh multifunkční zařízení **Photosmart 3210** (9990 Kč včetně DPH) a **Photosmart 3310** (12 990 Kč včetně DPH). Oba přístroje obsahují inkoustové tiskárny, které míchají barvy ze šesti inkoustových náplní. Při tisku je dosahováno velké rychlosti: výtisk fotografie je podle údajů výrobce hotov za 14 sekund. Velmi svižně probíhá také tisk dokumentů: za minutu je v černobílém režimu vytištěno až 32 stran, v barevném režimu je rychlost tisku 31 stran za minutu. Obě zařízení obsahují také vestavěný skener, díky kterému můžete v rozlišení až 4800 dpi skenovat papírové předlohy. Uživatelé, kteří chtějí digitalizovat své starší snímky, mohou do vestavěného adaptéru vložit negativ až s šesti políčky či čtyři diapozitivy.

Na obou přístrojích si uživatelé mohou prostřednictvím barevného displeje a ovládacího panelu prohlížet, upravovat a tisknout fotografie bez použití počítače. Zařízení HP Photosmart 3210 má displej s úhlopříčkou 6,4 cm, model HP Photosmart 3310 má displej s úhlopříčkou 9,1 cm.

http://www.hp.cz

HLEDÁNÍ NA ATLASU NOVĚ

Vyhledávání v rámci regionů má nesporné výhody jak pro uživatele, který na stránkách www.atlas.cz vyhledává, tak pro firmu, která má v atlasu firem zařazen svůj odkaz a prezentaci. Ve vyhledávání se zobrazí pouze informace, které uživatel požaduje. Stačí zadat hledané slovo (například „auta“, „CD“, „dovolená“, „dveře“, „instalatér“, „počítač“) a region, ve kterém chce uživatel vyhledávat, a jako výsledek hledání jsou okamžitě nabídnuty firmy, které mají toto slovo ve svém oboru podnikání a které v daném regionu sídlí. U odkazů firem jsou nově umístěna čísla, která umožní odkaz současně zobrazit na reálné mapce v pravém sloupci. V rámci této služby jsou využity mapové podklady služby mapy.atlas.cz.

V současné době probíhá hledání nad komplexní databází, která obsahuje přes 1 800 000 podnikatelských subjektů.

http://www.atlas.cz

DIGIZONE.CZ

Do ostrého provozu byl spuštěn nový zpravodajský server Digizone.cz, zabývající se digitálním vysíláním (www.digizone.cz). Jedná se o první profesionální projekt tohoto druhu v České republice. Dosud žádný web nenabízel na jednom místě komplexní informace o aspektech blížící se digitalizace televizního a rozhlasového vysílání v České republice. Na stránkách DigiZone.cz je soustředěno velké množství užitečných údajů – mimo jiné přehled oblastí pokrytých signálem digitálního vysílání, obsáhlá databáze přijímačů digitálního signálu (tzv. set-top boxů) a slovník nejdůležitějších pojmů. Čtenáři mají možnost seznámit se se základními vlastnostmi nové technologie, s připravovanou obsahovou nabídkou televizí a rádií a se současným stavem příslušné legislativy a také získají instrukce, jak mají vybírat set-top box.

http://www.digizone.cz

10 NEJ – ŽEBŘÍČKY

10 nejstahovanějších českých programů – server *www.slunecnice.cz*, září 2005

1. Codec Pack All in 1 6.0.2.7
2. ICQ – čeština 5.xx
3. avast! 4 4.6.665
4. AVG Antivirus 7 #299
5. České a slovenské slovníky zdarma
6. Recepty doma 2.29
7. StrongDC++ 1.00 RC9
8. CZDC++
9. Ad-aware SE – čeština 1.06
10. ICQ Pro 2003 – čeština

10 nejnavštěvovanějších stránek v oblasti „Instituce a úřady" – server *www.navrcholu.cz*, 14. 10. 2005 (hodnotí se pouze stránky zde registrované)

1. *www.chmi.cz/meteo/met_main.html*
Informační web úseku meteorologie a klimatologie Českého hydrometeorologického ústavu
2. *www.env.cz*
Webové stránky Ministerstva životního prostředí České republiky
3. *www.mzv.cz*
Ministerstvo zahraničních věcí České republiky
4. *www.vira.cz*
Abeceda víry pro každého
5. *www.katolik.cz*
Informace o katolické církvi
6. *www.natoaktual.cz*
Informační centrum o NATO
7. *www.czechinvest.org*
Agentura pro podporu podnikání a investic
8. *www.katastrnemovitosti.cz*
Katastr nemovitostí
9. *www.kr-karlovarsky.cz*
Oficiální stránky Krajského úřadu Karlovarského kraje
10. *www.neziskovky.cz*
Informační centrum neziskových organizací

10 nejstahovanějších programů v audio-videooblasti – server *www.download.com*

Název programu	Počet stažení
iMesh	523 973
LimeWire	479 017
Morpheus	307 240
DivX Play Bundle with DivX Player	216 714
Warez P2P	211 341
RealPlayer	169 627
Alcohol 120%	157 213
dBpowerAmp Music Converter	78 166
eMule	71 470
QuickTime	59 590

KOPÍRUJEME HUDBU

Hudební cédéčka jsou stejně jako filmová dévédéčka stále poměrně drahou záležitostí. Vytvářet záložní kopie originálů se tedy určitě vyplatí. Jaké jsou možnosti a způsoby zálohování? Co všechno je pro zálohování hudebních cédéček potřeba? A je to vůbec legální?

KOPÍROVÁNÍ HUDEBNÍCH CÉDÉČEK

Kopírování hudebních cédéček je dnes poměrně jednoduchou záležitostí. Přestože se hudební vydavatelství neustále snažila a snaží se bránit proti nelegálnímu kopírování hudebních cédéček různými způsoby jejich ochrany, vždy se nakonec našla cesta, jak takovou ochranu prolomit, resp. obejít. Snaha vydavatelství zabránit kopírování jejich produkce zároveň stále silněji narážela a naráží na odpor uživatelů, kteří se domáhají svého práva na tvorbu záložních kopií pro svoji osobní potřebu (zejména jako ochranu proti poškození originálního nosiče). Díky tomu se dnes prodává jen velmi málo hudebních cédéček, která jsou nějakým způsobem chráněna proti kopírování či přehrávání na počítači.

Většinu hudebních cédéček tak snadno zkopírujete pomocí běžných vypalovacích programů. Nejrozšířenějším vypalovacím nástrojem je v současnosti bezpochyby program **Nero**, který se obvykle ve verzi *Express* dodává spolu s vypalovací mechanikou, resp. s novým počítačem, který je vypalovací mechanikou vybaven.

Mezi další placené programy, pomocí kterých bez problémů zkopírujete audio CD, patří například programy **Clone CD**, **Roxio Easy Media Creator**, **Sonic RecordNow! Deluxe** nebo **DeepBurner Pro**.

Vypalovací programy, které jsou k dispozici zdarma, neumí sice přímo zkopírovat hudební cédéčka, ale obvykle je dokáží „vyrobit" z hudebních souborů uložených v počítači. Takto lze audio CD vytvořit například pomocí programu **CDBurnerXP Pro** nebo **DeepBurner Free**.

KOPÍROVÁNÍ A PARAGRAFY (info)

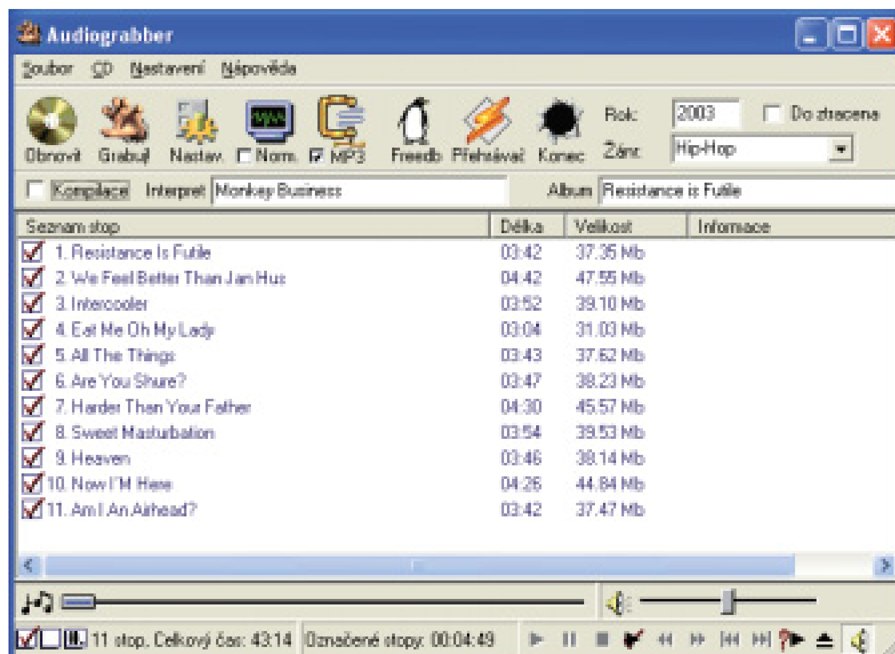
Autorský zákon umožňuje vytvářet **pouze záložní kopii originálu**, která slouží jako pojistka před jeho poškozením! Kopírování hudebních cédéček k jakémukoliv jinému účelu, jako např. pro další osoby nebo pro sdílení hudebních souborů na internetu, je již jednoznačně jeho porušením. Podle trestního zákona je porušení autorského zákona trestným činem a může být potrestáno peněžitým trestem nebo odnětím svobody, a to až na dva roky!

GRABOVÁNÍ AUDIO CD

Jiným způsobem, jak lze zálohovat hudební cédéčka, je jejich převod do jiného formátu. Stejně jako v případě filmových dévédéček nelze totiž hudební cédéčko zkopírovat na pevný disk počítače běžným způsobem, tedy pomocí některého souborového

Pomocí programu ***Nero Express*** snadno zkopírujete svoje originální audio CD.

Program ***Audiograbber*** je výborným nástrojem pro tvorbu „empétrojek“.

manažeru. Formát soborů uložených (resp. vylisovaných) na audio CD totiž není formátem „počítačovým“, a tak je pro „kopírování“ hudebního cédéčka do počítače potřeba zvláštní program – jedná se o tzv. grabovací či ripovací programy.

Prostřednictvím *ripovacího* programu tak nedochází k prostému kopírování hudebních souborů na CD, ale k jejich převodu (*konverzi*) do jiného formátu. Jednoznačně nejpopulárnějším formátem, do kterého jsou hudební cédéčka převáděna, je formát **MP3**.

Jedná se o formát *ztrátové komprese* zvukových souborů, založený na kompresním algoritmu MPEG (Motion Picture Experts Group), umožňujícím při zachování vysoké kvality zmenšit velikost hudebních souborů v CD kvalitě přibližně na desetinu.

Dalším často používaným formátem pro uložení hudby na počítači jsou formáty **WAV**, **OGG** (Ogg Vorbis) a **WMA**. Kromě formátu WAV se jedná o formáty založené na ztrátové kompresi, stejně jako je tomu v případě formátu MP3.

Kvalitních ripovacích programů, které jsou k dispozici zdarma, je poměrně slušný výběr. Velmi oblíbené jsou například programy **CDex** a **Audiograbber**, jejichž nespor-

ZTRÁTOVÁ KOMPRESE

Ztrátová komprese je způsob ukládání některých digitálních dat v počítačích. Pomocí speciálního algoritmu se délka dat zmenšuje na zlomek původní velikosti. Přitom se některé méně důležité informace ztrácejí a z vytvořených dat již nejdou zrekonstruovat.

Ztrátová komprese se nejčastěji používá pro ukládání obrazových a zvukových záznamů. Přestože se část informace při ztrátové kompresi nevratně ztrácí, je tento způsob ukládání dat velmi výhodný. Ztráta některých informací je totiž zcela vyvážena velmi výrazným zmenšením komprimovaných dat. Obvykle je tak určitá (malá) ztráta kvality vyvážena výraznou úsporou místa. Díky ztrátové kompresi lze na CD-ROM umístit i 10 původních nekomprimovaných zvukových CD.

info – ZÁKLADNÍ PARAMETRY DIGITÁLNÍHO AUDIOZÁZNAMU

Nejmenší počet bitů potřebných pro kvalitní záznam je 16; tento počet se také používá u hudebních CD; vyšší kvality lze docílit 24 bity, ale velká část zvukových čipů v počítačích tuto kvalitu nepodporuje.

Počet bitů určuje, jak jemně bude zaznamenán průběh amplitudy zvukového signálu; odvozeně má vliv na šum v signálu nezbytně přítomný a na dostupný dynamický rozsah záznamu. Šestnáct bitů představuje dynamický rozsah nejvýše 96 dB a záznam na hudebních CD dosahuje odstupu signálu od šumu kolem 90 dB.

Dalším parametrem je vzorkovací frekvence, tedy jak často je konkrétní hodnota amplitudy zaznamenávána. To určuje, jak vysoké frekvence lze zaznamenat.

Běžně používaná vzorkovací frekvence je 44,1 kHz; ta odpovídá záznamu na hudebním CD. Zaznamenává zvuky do kmitočtu 22 kHz, avšak zvuky na velmi vysokých frekvencích jsou již zkreslené – to však slyší málokdo.

Trochu dokonalejší záznam lze pořídit se vzorkovací frekvencí 48 kHz (ta se používala pro kazety DAT).

Vzorkovací frekvenci lze také snížit. Kvalitě FM rádia odpovídá přibližně 32 kHz. Na mluvené slovo můžete použít i 24 či 22 kHz.

info

Podrobný návod, jak převést audio CD do souborů ve formátu MP3 pomocí programu **CDex**, naleznete v tomto čísle v rubrice ***Jak na to*** na stránkách **31** a **32**.

Program ***DeepBurner Free*** umí vytvořit hudební cédéčko ze souborů ve formátech *MP3*, *WAV* a *OGG*.

info

PŘEHLED SOFTWARU A ORIENTAČNÍ CENY

Kopírování

Nero 6 Reloaded (*www.nero.com*, 60 eur)
Clone CD (*www.slysoft.com*, 39 USD)
Roxio Easy Media Creator (*www.roxio.com*, 70 USD)
Sonic RecordNow! Deluxe (*www.roxio.com*, 50 USD)
DeepBurner Pro (*www.deepburner.com*, 25 USD)

Vypalování

DeepBurner Free (*www.deepburner.com*, zdarma)
CDBurnerXP Pro (*www.cdburnerxp.se*, zdarma)

Ripování

CDex 1.51 (*cdexos.sourceforge.net*, zdarma)
Audiograbber 1.83 (*www.audiograbber.com-us.net*, zdarma)
QuickRip XP Professional 1.0 RC1 (*www.menonsoft.com*, zdarma)
Free CD to MP3 Converter 1. 6 (*www.eusing.com*, zdarma)
Audio Crusher 1.4 (*www.sysdesk.de*, zdarma)
Free CD Ripper 3.1 (*www.focussoft.net*, zdarma)

nou výhodou je i možnost snadno je počeštit. Oba programy včetně souborů s češtinou a několik dalších nástrojů pro ripování hudby naleznete na přiloženém PPK CD 21/2005 v rubrice **Obsah cd/Hudba**.

VYTVÁŘENÍ AUDIO CD Z HUDBY NA PC

Pokud se vám podařilo originální hudební cédéčko poškodit a jeho kopii máte „pouze“ v některém hudebním formátu na počítači (MP3, WMA, OGG nebo WAV), není třeba zoufat. Většina vypalovacích programů, ať již placených, nebo distribuovaných zdarma, zvládá tzv. zpětnou konverzi, a dokáže tedy z těchto souborů „vytvořit“ hudební cédéčko.

Postup při vypalování hudebních cédéček je pak velmi podobný jako v případě cédéček datových. Na začátku celého procesu je pouze zapotřebí „sdělit“ programu, že chcete vypalovat audio CD. Poté stačí vyhledat na pevném disku příslušné hudební soubory, a o zbytek se již postará vypalovací program.

PŘEHRÁVÁNÍ HUDBY NA POČÍTAČI

Počítač můžete využít nejen jako nástroj pro vytváření záložních kopií hudebních cédéček, ale také pro přehrávání hudby. Vzhledem k tomu, že prostřednictvím počítače je možno přehrávat jak samotná hudební cédéčka, tak i hudební soubory nejrůznějších formátů nebo si pouštět rozličná internetová rádia, lze jím bez nadsázky nahradit například hi-fi věž. Lepšího prožitku při poslechu hudby z počítače pak dosáhnete, vybavíte-li jej kvalitní zvukovou kartou a reproduktorovým sys-

FORMÁTY AUDIOSOUBORŮ

Hudbu, ale i jiný audiozáznam ukládáme na počítači obvykle do některého z několika nejrozšířenějších formátů, jež popisujeme níže:

MP3

Takřka každý někdy alespoň zaslechl zkratku „em pé tři". Jde o nejrozšířenější *komprimovaný* audioformát. Použitá komprese je samozřejmě ztrátová, neboť neztrátově by šlo hudbu komprimovat jen málo. Formát MP3 dnes není považován za nejdokonalejší – jeho výhodou však je, že je nejrozšířenější.

Soubory MP3 se liší podle toho, na jaký datový tok byly komprimovány. Ten může být *konstantní* (CBR – *constant bit rate*) nebo proměnný (*variabilní* – VBR). Podpora variabilního datového toku je rozšířena méně.

Nejčastěji používaným datovým tokem je konstantní tok 128 kb/s. Minuta stereozáznamu v tomto formátu zabírá asi jeden megabajt. Většina lidí považuje tento datový tok za dobrý kompromis mezi kvalitou a úsporou místa; uživatel s lepším sluchem však zpravidla pozná rozdíl od nekomprimovaného originálu – za použití kvalitních sluchátek nebo kvalitní hi-fi soupravy. Komprimovaný záznam se bude jevit plošší a rychleji se „oposlouchá".

Největší nectností souborů MP3 s datovým tokem 128 kb/s je to, že již nekomprimují dva stereokanály zvlášť, nýbrž že jeden ze stereokanálů je zaznamenáván pouze jako rozdíl oproti druhému. Stereoefekt je tak poněkud narušen a na kvalitních zvukových systémech se to pozná.

Náročnější uživatelé proto volí datové toky 160 až 320 kb/s; ty mimo jiné komprimují stereokanály každý zvlášť.

Rozšířením formátu MP3 je formát **mp3PRO**, navržený proto, aby souborům s nižším datovým tokem, například 64 kb/s, nechyběly vysoké frekvence. Soubory mp3PRO jsou zpětně kompatibilní; přehrávač, který tento formát nezná, by je měl přehrát jako běžný soubor MP3.

WMA

Tato zkratka znamená *Windows Media Audio*; jde tedy o formát vyvinutý společností Microsoft, který je široce podporován prostředím Windows a programy od Microsoftu, jako je např. Windows Media Player a Media Encoder.

Tento formát dosahuje podle některých názorů lepších výsledků než MP3 při stejném datovém toku. V prostředí Windows vám můžeme používání tohoto formátu doporučit, pokud pracujete se softwarem od Microsoftu; volba vhodných parametrů podle vašich požadavků na kvalitu je snadná; existuje i varianta WMA, která nepoužívá ztrátovou kompresi a hodí se například k vytvoření zálohy hudebního CD na pevný disk bez ztráty kvality.

Popdora WMA mimo prostředí Windows ovšem kolísá, mezi přenosnými zařízeními je však stále častější.

WAV

WAV je také formát pocházející z prostředí Windows: jde o formát mnohem starší než WMA. Přísně technicky vzato je formát WAV pouze *kontejnerem* – zvuk v něm ukrytý může, či nemusí být komprimován, a to podle použitého *kodeku*; nejčastěji používaným kodekem je však PCM (*Pulse Code Modulation*), jinými slovy *nekomprimovaný* digitální záznam – a s ním uživatelé formát WAV také spojují. Odkazuje-li se někdo na WAV bez dalšího upřesnění, má tím dozajista na mysli *nekomprimovaný* zvukový soubor.

Soubor WAV může být stereo- či monofonní; soubory WAV se od sebe mohou lišit nastavenou vzorkovací frekvencí a počtem bitů, které se zaznamenávají (viz *„základní parametry"*).

Ogg Vorbis

Ogg Vorbis je formát vyvinutý jako otevřená a bezplatná náhrada za formát MP3, který je do jisté míry zatížený licenčními poplatky (ty se netýkají koncových uživatelů). Přesto Ogg Vorbis ani zdaleka nedosáhl rozšířenosti MP3.

AAC

Formát AAC (*Advanced Audio Coding*) je následovníkem formátu MP3. AAC je navržen pro střední a vyšší datové toky a pro dosažení vysoké kvality.

Formát AAC může používat vzorkovací frekvence až do 96 kHz (zatímco formát MP3 pouze do 48 kHz) a pojme až 48 kanálů.

Formát AAC používají přehrávače iPod firmy Apple; snad ho čeká budoucnost také na internetu a v mobilních technologiích.

Program Winamp patří mezi nejoblíbenější multimediální přehrávače.

témem nejlépe typu „5.1" (tedy dva přední reproduktory, jeden středový a dva zadní a subwoofer).

Programem pro přehrávání hudebních souborů je automaticky vybaven každý počítač s operačním systémem Windows, neboť jeho součástí je multimediální přehrávač **Windows Media Player**. Krom tohoto programu však můžete využít i některý z mnoha kvalitních freewarových programů, jako je např. **Winamp**, **Domino Player**, **Nero Media Player** a **A2 Media Player**.

-vrba, -mjs

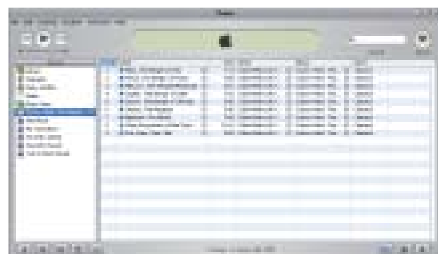
IPOD, KTERÝ UMÍ ČESKY

Společnost Apple představila další model MP3 přehrávače z rodiny iPodů, tentokrát s označením „nano". To je trefné, protože nový iPod je skutečně miniaturní.

MALÝ, LEHKÝ

To hlavní, čím vás iPod nano překvapí, jsou jeho rozměry. Jedná se o malinkou „kartičku" – přehrávač má tvar velmi úzkého kvádru. Jeho přesné rozměry jsou 9 × 4 × 0,86 cm a váží pouze 42 g. Vejde se vám tedy do sebemenší kapsy a můžete ho mít neustále při sobě. Na iPodu vás zaujme pěkný barevný displej, který má úhlopříčku 3,81 cm a rozlišení 176 × 132 bodů. K ovládání slouží populární dotykové kolečko,

Přehrávač iPod podporuje stahování hudby pomocí programu iTunes.

které Apple s úspěchem použil u předchůdce tohoto přehrávače, tedy u modelu iPod mini. Dotykové kolečko se vám může na první pohled zdát poněkud podivné, ale v okamžiku, kdy ovládání pochopíte, si jej zamilujete. Po kolečku totiž můžete přejíždět prstem a díky dotykovému senzoru tak můžete např. listovat ve skladbách či upravovat hlasitost. Pomocí dalšího tlačítka pak z nabídky buď „couváte" zpátky, anebo ji potvrzujete. Ovládací kolečko a tlačítka můžete uzamknout, takže nehrozí, že by se vám náhodným dotekem (kolečko je skutečně velmi citlivé) spustilo něco, co nechcete.

Přehrávač iPod nano je k dostání ve dvou barevných variantách – černé a bílé.

CO SE SKRÝVÁ UVNITŘ

V první řadě jsou to pochopitelně písničky. Těch může iPod ukrývat úctyhodné množství – vejde se do něj totiž buď 4 GB (asi 1000 písniček), nebo 2 GB dat. A tak můžete přehrávat skutečně do omrzení. Omezení představuje pouze výdrž baterie: vestavěný Li-Ion akumulátor zajišťuje na jedno dobití 14hodinové přehrávání. Nabití iPodu do plné kapacity trvá tři hodiny. Měli bychom zdůraznit, že iPod je tzv. flashový přehrávač. Pro nahrávání dat máte k dispozici pouze vnitřní paměť přístroje a žádnou další paměťovou kartou ji rozšířit nemůžete. To však v případě iPodu skutečně nevadí, protože vnitřní paměť je naprosto dostačující. Přehrávač tak můžete využít i jako tzv. flash disk pro přenášení jakýchkoliv velkých souborů. S počítačem ho propojíte pomocí rozhraní USB, případně pomocí rozhraní FireWire. S nahráváním písniček a jejich správou vám pomůže program iTunes. Skladby můžete řadit do skupin, organizovat je a vyhledávat mezi nimi. Lze také stáhnout obrázek interpreta nebo obalu desky a tento obrázek bude při přehrávání zobrazen.

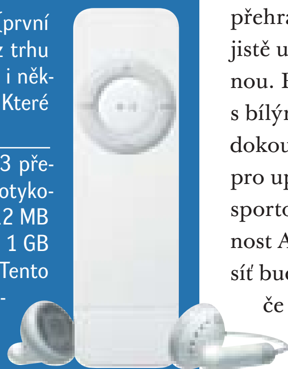
DALŠÍ OBSAH

Kromě písniček můžete v iPodu uchovávat, a dokonce i zobrazovat digitální fotografie. Dále můžete hrát hry, vytvářet seznam kontaktů nebo plánovat čas. Také můžete využít hodin se stopkami a budíkem. Kromě již zmíněného zamčení tlačítek můžete i celý přehrávač uzamknout číselným kódem. Přehrávač iPod opravdu v lecčems připomíná mobilní telefon, avšak prostřednictvím i Podu si nezavoláte. Velmi pozitivní však je, že veškeré ovládání přehrávače je lokalizováno do češtiny, což jistě udělá radost těm, kdo bojují s angličtinou. Přehrávač iPod se dodává standardně s bílými sluchátky, ale můžete si k němu dokoupit ještě řadu doplňků, např. doplněk pro upevnění iPodu na ruku (vhodné pro sportovce). A kde iPod dostanete? Společnost Apple slibuje, že se o svou distribuční síť bude starat lépe než dříve a že přehrávače iPod bude možné zakoupit ve většině obchodů s audiotechnikou. Pokud vás však kamenné obchody zklamou, zkuste obchody na internetu, konkrétně např. internetové stránky společnosti Apple *www.apple.cz*. Varianta s kapacitou 2 GB vás přijde na 7021 Kč a varianta s 4 GB na 8848 Kč.

-mia

RODINKA IPOD

Společnost Apple se odhodlala k celkem odvážné akci: oblíbený iPod mini (první model s ovládáním uskutečněným pomocí dotekového kolečka) brzy zmizí z trhu a bude nahrazen modelem, který jsme vám právě představili. Budou staženy i některé další modely, a tak z celé rodiny nakonec zůstanou pouze tři členové. Které kromě iPodu nano to jsou?

Přehrávač **iPod shuffle** (čti „ajpod šafl") – MP3 přehrávač menší než krabička žvýkaček, ale bez dotykového kolečka a displeje. Vejde se na něj buď 512 MB (cena 3599 Kč), tedy kolem 120 písniček, nebo 1 GB dat (cena 4899 Kč), tedy kolem 240 písniček. Tento přehrávač zapojíte bez jakýchkoliv kabelů rovnou do zástrčky USB a poté, co bude rozpoznám počítačem, na něj můžete okamžitě kopírovat.

Přehrávač **iPod** – pod prostým názvem iPod se skrývá vlastně předchozí produkt iPod Photo. Ten má úctyhodný obsah 20 GB (cena 10 499 Kč) nebo 60 GB (cena 14 799 Kč). Jeho displej je také barevný, takže si na něm můžete prohlížet i fotografie a můžete je do něj i uložit. Ovládá se stejným dotykovým kolečkem (v originálu „Apple click wheel") jako iPod nano.

KANCELÁŘ V POČÍTAČI

Snad každý z nás někdy pracoval s kancelářským programem, mnozí pak s nějakým pracují denně. Pojďme si shrnout jejich základní možnosti – třeba zjistíte, že o některých jste dosud nevěděli a nevyužívali je.

Počítače zcela změnily způsob naší práce. Z kanceláří a pracoven zmizely psací stroje, a u těch, kdo umějí počítač využívat opravdu dobře, i většina šanonů. Tabulky a diagramy už obvykle nerýsujeme na papír a nepřipravujeme slajdy pro meotar…

TEXTOVÉ DOKUMENTY

Od psacích strojů jsme se při používání počítačů dostali opravdu daleko. Přechod při pořizování textových dokumentů na počítač však znamená mnohem více než jen to, že zmizí problém, jak opravit překlepy, nebo že jeden dokument lze vytisknout vícekrát. Abyste s **textovým procesorem** pracovali opravdu efektivně, je třeba změnit celé uvažování o textu jako takovém.

Vy, jako autor textu, píšete text členěný na odstavce. Jako autor se nestaráte o to, kde se text zalomí na konci *řádku*, to udělá program; stisknutím klávesy *Enter* ukončujete odstavec! Zrovna tak se nestaráte o přechod na další stránku, o číslování stránek a podobně – vše zařizuje program automaticky, protože to vše se průběžně mění s tím, jak text upravujete.

PRÁCE S TEXTOVÝM PROCESOREM VYŽADUJE – VE SROVNÁNÍ S PSACÍM STROJEM – ZCELA ZMĚNIT PŘEMÝŠLENÍ O POVAZE TEXTU.

STYLY

Aby vytváření textu probíhalo hladce a jeho grafická podoba byla stejnorodá, každý odstavec textu má určen takzvaný *styl*. Styl je pojmenován podle toho, jaký má jím označený text v dokumentu *funkční* význam – například „základní text" nebo „nadpis 1"; to jsou *styly odstavce*, ježto popisují formátování celého odstavce.

Vedle toho mohou být definovány také styly písma; pomocí těch lze určit, jak budou v textu vyznačována slova či sousloví zvláštního významu, například bibliografický odkaz; tento druh stylů však uživatelé využívají řidčeji.

Význam stylů spočívá v tom, že jeden styl popisuje pro celý dokument (nebo jeho část – *oddíl* či *sekci*), jak se bude formátovat text určitého významu. Nebýt stylů, museli byste například u nadpisů pokaždé volit, že mají být zapsány třeba tučně, tak a tak velkým písmem, tolik a tolik místa má být vynecháno před nimi a po nich a podobně. Jednoduchý program *WordPad*, obsažený ve Windows, umožňuje základní formátování textu, avšak nezná styly; můžete si pro názornost vyzkoušet, jak pracné by bylo vytvořit v něm pěkně formátovaný delší dokument; a pak si třeba rozmyslet, že nadpisy chcete trochu jinak – zatímco za podpory stylů stačí změnit parametry použitého stylu.

U nadpisů či mezititulků si pamatujte, že jsou v programu odstupňovány podle důležitosti. K nadpisům s rovnocennou důležitostí důsledně přiřazujte styl na stejné úrovni!

Styl určuje i následující styl…
Důležitou funkcí, která autorovi značně usnadňuje pořizování dokumentu, je to, že v parametrech stylu lze předepsat, který styl má následovat po něm – který styl se použije pro následující odstavec, když odstavec ukončíte klávesou *Enter*. Tak je vhodné u *nadpisu* určit, že po něm následuje *základní text* (bez odsazení prvního řádku), zatímco u *základního textu* určíte, že po něm následuje varianta s *odsazeným* prvním řádkem.

VLASTNOSTI STRÁNKY

Text se na stránky rozvrhne sám (podle parametrů stylů), pro to však i stránka potřebuje určité parametry, jako je například šířka okrajů. Ke standardní výbavě programu patří možnost nechat si stránky automaticky číslovat, případně dát si nahoře či dole vypisovat jiné údaje – může to být název dokumentu, jeho autor, označení revize, datum výtisku (doplní se při tisku) a jiné, včetně zcela libovolného textu.

Místo pro tyto doplňky vyhrazené se nazývá *záhlaví* stránky (u horního okraje) a *zápatí* stránky (u spodního okraje). Záhlaví a zápatí určujeme buď pro celý dokument, anebo pro určitý oddíl (sekci) dokumentu. Jistě si dovedete představit, kolik to ušetří práce oproti tomu, kdybyste tyto údaje doplňovali na každou stránku ručně…

> **info**
>
> **TEXTOVÝ PROCESOR**
>
> To je asi nejpřesnější název programů, které používáme na vytváření textů včetně výsledné grafické podoby; pod tou myslíme text vysázený pěkným, k tisku vhodným písmem, příhodně rozvržený na stránky.
>
> Oproti tomu pojem TEXTOVÝ EDITOR bývá spojován s programy co do funkcí nepoměrně jednoduššími, které pracují s textem jen jako s řadou písmen a dalších znaků. Tomu říkáme *čistý text* (anglicky *plain text*). Jediným dostupným „formátováním" je *odřádkování* (vložení konce řádku čili pevně daný přechod na nový řádek). Čistý text se používá v textových souborech určených pro počítač (může tak být zapsána například konfigurace určitého programu), pro nějž je „zkrášlování" textu bezpředmětné.
>
> Příkladem textového editoru je *poznámkový blok* (*notepad*). Základní přípona pro soubor s čistým textem, který nemá určen žádný zvláštní význam, je *txt*.
>
> Někteří autoři se dělení procesor × editor nedrží a používají označení *editor* i pro program, jako je Microsoft Word, jenž je nejčastěji využívaným textovým procesorem.

KŘÍŽOVÉ ODKAZY

Jelikož se stránky číslují automaticky, je možné do textu snadno vkládat křížové odkazy. Představte si, že někam potřebujete připsat poznámku, že o tom či o onom se více pojednává na jiném místě dokumentu. Konečné číslo stránky nyní samozřejmě neznáte – podle úprav dokumentu se totiž ještě může změnit –, to ale nevadí, stačí vložit odkaz na dotyčné místo, a program bude doplňovat právě platné číslo stránky sám.

INDEX (REJSTŘÍK)

Podobně lze dát vyrobit index, a to zpravidla na konci dokumentu. Od vás se jen vyžaduje projít dokument (pročíst si ho) a přitom označovat jednotlivá slova či sousloví pro zařazení do rejstříku. Program si je zapamatuje a při vytváření rejstříku je sám seřadí podle abecedy a sám k nim doplní čísla stránek, na kterých se vyskytují.

OBSAH

Obdobně je možné dát si sestavit obsah – v něm se objeví nadpisy v dokumentu použité. Nyní chápete, proč je důležité dbát na dodržování jejich hierarchie – aby program bezpečně věděl, co je nadpis hlavní kapitoly, co jsou podkapitoly a co je jen mezititulek, který do obsahu nepatří.

POZNÁMKY POD ČAROU

Představení základních vymožeností textových procesorů uzavřeme zmínkou o poznámkách pod čarou. I ty byste velmi těžko umisťovali do konkrétního místa sami; to však nemusíte – stačí programu označit, ke kterému slovu se poznámka vztahuje, a on už ji sám umístí naspod patřičné stránky (anebo na konec kapitoly).

KOREKTURY A REVIZE

Textový procesor nabízí několik nástrojů, které umožňují či usnadňují spolupráci více lidí na jednom textu, ale i revizi textu jeho autorem.

Ukládání revizí

Někdy si nejste jisti, zda úpravy, které v textu provedete, nebudete chtít později částečně vrátit zpět, porovnat s původní verzí a podobně. Mít na disku uloženo více souborů je jedna možnost, avšak program obvykle nabízí uložení revize (čili určité podoby dokumentu k určitému okamžiku) přímo do téhož souboru, a to včetně vámi zadaného vhodného popisu. Není pak problém vrátit se ke kterékoliv revizi, přitom pracujete stále s jedním souborem a na disku nevzniká zmatek.

Sledování změn

Trochu jinak se chová zapnuté sledování změn – pak se v textu vyznačuje každá jednotlivá úprava, včetně údaje o tom, který uživatel ji provedl, a včetně možnosti vrátit úpravu snadno zpět.

Poznámky

Recenzenti mohou text opatřovat také poznámkami. Ty se ve výtisku standardně vůbec neobjeví, pokud nezapnete, že se tisknout mají. (Obdobně lze schovat části textu tak, aby se netiskly.)

VÝPOČTY, TABULKY A GRAFY...

Správná kancelář, včetně té domácí, se dnes neobejde bez programu na práci s tabulkami, takzvaného *tabulkového kalkulátoru*. Součástí balíku *Microsoft Office* je program *Excel* a v OpenOffice se příslušná aplikace jmenuje prostě *Calc* (v chystané verzi 2.0, jež ještě není hotova), nebo je to bezejmenný komponent, jehož ikona je nadepsána *Tabulka* (v anglické verzi *Spreadsheet*).

Tabulkový kalkulátor je jeden z nejúžasnějších vynálezů na poli běžných aplikačních programů, ale i on má nepočítačového předchůdce – pojmem *spreadsheet* se v anglicky mluvícím světě původně označovala „plachta" papíru s vyznačenými řádky a sloupci, do nichž se zanášela finanční data pro potřebu analýzy.

Tabulka s vyznačenými řádky a sloupci je také základem práce v tabulkovém kalkulátoru. Jedné tabulce se říká *list*, ale celý soubor se může skládat z více listů a data ze všech listů lze používat dohromady.

Každému políčku tabulky se říká *buňka*; ta má svoji adresu, například C24 – souřadnice dané sloupcem a řádkem: písmeno značí sloupec a řádky jsou číslovány. Buňky však lze také pojmenovat; u některých je to užitečné proto, abychom se ve vzorcích lépe orientovali – abychom věděli, co která hodnota znamená.

OBSAH BUŇKY

V buňce může být obsah několika základních typů:

Text

Může to být pouhý text – tabulkový kalkulátor je možné „zneužít" i na vytvoření pěkné, strukturované tabulky obsahující pouze text, ale text a čísla se v tabulce většinou navzájem doplňují; text uživateli popisuje význam okolních buněk. Tabulkový kalkulátor využíváme mimo jiné k tomu, abychom si v údajích udělali pořádek, abychom si je přehledně uspořádali a mohli je jako tabulku také vytisknout.

Číselná hodnota

Do buňky můžete přímo vepsat číslo, číselnou *konstantu*. Takové číslo obvykle slouží jako „vstupní hodnota" pro další výpočty, zjištěná z reálného světa. Může to být třeba počet vyrobených kusů nebo vaše útrata za oběd...

Vzorec

Obsah buňky v podobě vzorečku představuje základní sílu programu typu *tabulkový kalkulátor*. Tady teprve začíná velká úspora práce...

Vzoreček může být třeba 5 + 3, přičemž buňka by pak zobrazovala výsledek 8, užitečné je však především odkázat ve vzorečku na obsahy jiných buněk, a to prostřednictvím jejich adres nebo názvů; výsledek jednoho výpočtu (adresu buňky se vzorcem) pak můžete použít v dalším výpočtu (v dalším vzorci) a takto výpočty dále a dále řetězit. Lze tak sestavit rozsáhlou a promyšlenou tabulku, jejíž obsah se změní se změnou jediné vstupní hodnoty...

FORMÁT BUŇKY

Buňce je potřeba určit formát zobrazení, nějaký formát má ovšem už buňka jako výchozí. Formát je důležitý především u čísel, například na kolik desetinných míst se mají zobrazovat.

Některé parametry jsou však spíše „zkrášlovací" – může to být rámeček, jeho barva a tloušťka (i případné stínování), barva možného podkladu buňky i barva použitého písma a podobně.

Podle použitého písma či objemnosti obsahu buněk může být potřeba některé sloupce rozšířit, jindy je vhodné některé sloupce zúžit, aby se jich na obrazovku vešlo více. Obdobně lze měnit výšku řádků.

Příliš dlouhý text se sice v buňce ve výchozím formátu nezalamuje a jeho část, která se nevejde na jeden řádek, prostě není vidět, ale můžete určit, aby se text zalamoval – pak se podle toho zvětší výška celého řádku.

Někdy by bylo nevhodné kvůli jedné objemnější buňce takto narušit celou pravoúhlou tabulku, a proto je možné několik sousedních buněk sloučit v jednu.

GRAFY

Některá data z tabulky si můžete dát znázornit grafem; moderní programy nabízejí bohaté možnosti jejich formátování. Graf můžete později použít jako ilustraci v textovém procesoru anebo v prezentaci...

ZAČNĚTE JEDNODUŠE

Když už tabulkový kalkulátor máte, neostýchejte se používat ho i na ty nejprimitivnější úkoly (např. si vypíšete náklady na něco a necháte si je sečíst).

Kdybyste to udělali pomocí obyčejné kalkulačky, potom v případě, že by bylo

Obr. 1. Když máte styly správně nastaveny, vhodný styl pro následující odstavec se zvolí pouhým stiskem klávesy *Enter*.

Obr. 2. Jednoduché sledování pohybu na běžném účtu.

Ve sloupci **Zůstatek** se skrývá jednoduchý vzorec, který vždy vezme zůstatek o řádek výše, odečte od něj **výběr** a přičte k němu **vklad**.

finance.sxc - OpenOffice.org 1.1.4

E10 =E9-C10+D10

	A	B	C	D	E	F	G
1	Uskutečněno:	Zúčtováno:	Výběr	Vklad	Zůstatek	Způsob	Popis transakce:
3	13.9.2005	13.9.2005	2000		12717,21	ATM	Výběr z bankomatu
4		13.9.2005	6		12711,21		Poplatek za výběr z bankomatu
5		15.9.2005	406		12305,21	převodem	Platba Telecomu k 16.8.2005
6	21.9.2005	26.9.2005	1598		10707,21	VISA	Boty
7	24.9.2005	27.9.2005	507		10200,21	VISA	Večeře
8		30.9.2005	10		10190,21		Poplatek za položky
9		30.9.2005	85		10105,21		Poplatek za vedení účtu
10		30.9.2005		2,62	10107,83		Připsaný úrok
11							
12							
13							

Běžný účet

List 1 / 1 Výchozí 100% STD * Sum=10107,83

Při přidání nového řádku stačí vzorec překopírovat zatažením myší za tento malý čtvereček; souřadnice řádků se ve vzorci samy zvýší o jednotku.

potřeba některé položky opravit nebo další doplnit, museli byste výpočet opakovat. V tabulkovém kalkulátoru však uděláte přesně to: opravíte nebo doplníte položky a podle toho se sám změní i výsledek.

NÁČRTY A ZNÁZORNĚNÍ

Na rozdíl od grafů, jež znázorňují odněkud získané hodnoty (z tabulky, z výpočtu a podobně), potřebujete občas vytvořit diagram, který znázorní něco úplně jiného, například organizační strukturu nebo pracovní postup.

Jedna možnost je načrtnout jej tužkou na papír – tak byste měli náčrtek hotov možná nejrychleji, ale měl by mnohé nevýhody: nejen že by vypadal neuměle a museli byste ho nejprve naskenovat, abyste ho někomu poslali třeba e-mailem nebo abyste ho mohli vložit do dokumentu, ale v případě nutnosti provést změnu byste se buďto chápali gumy, anebo nového papíru.

I pro tuto úlohu ovšem přispěchá na pomoc počítač s jednoduchými nástroji. Ty může poskytovat samostatný program (jako například komponent *Draw* balíku *OpenOffice*), nebo jsou doplňkem jiného programu – příkladem budiž „kreslení“ v textovém procesoru *Microsoft Word*.

Program nabízí paletu různých geometrických tvarů, šipek, čar, bublin a podobně. Podle potřeby je na stránku umisťujeme, měníme jejich velikost, podobu a tloušťku obrysové čáry a případnou barevnou výplň a doplňujeme je o textové popisky.

PREZENTACE

Vzpomínáte si, jak ve škole občas učitel něco kreslil fixou na „slajdy“ (fólie), které promítal na stěnu „meotarem“? Štůsek připravených slajdů je vlastně předchůdcem *prezentace*, již můžete dnes – samozřejmě v podobě mnohem přitažlivější – vytvořit pomocí počítače a promítat projektorem.

Význam je zřejmý: když už někomu něco vykládáte, je mnohem lepší, když máte „něco za sebou“: když se máte čeho podržet a když to, co povídáte, můžete vhodně doplňovat grafy a jinými znázorněními.

Prezentace je tedy složena z více stránek, z nichž každá obsahuje jednoduchý, ale výrazný obsah – ten může být i jednoduše animován.

–mjs

DATABÁZE

Programy pro databáze využívají běžní uživatelé kancelářských programů mnohem méně; návrh a vytvoření databáze, která svou užitečností půjde za obyčejnou kartotéku nebo za seznam něčeho, není totiž triviální úkol a jsou k tomu potřeba určité odborné znalosti a dovednosti.

Proto databázové programy již nejsou zcela samozřejmou součástí všech kancelářských balíků a v některých variantách těchto balíků chybějí – součástí *Microsoft Office* může či nemusí být program *Access*, podle toho, jaké vydání *Office* pořídíte. *OpenOffice*, verze 1.1.x, databázový program neobsahuje, ve druhém vydání tohoto balíku se však databázový program chystá.

Co je to vlastně databáze? Sám pojem napovídá, že půjde o nějaké shromáždění a uspořádání dat (česky údajů, v tom nejobecnějším smyslu). S „nepočítačovými“ databázemi dozajista zkušenosti máte: každý někdy viděl kartotéku srovnanou podle abecedy; mnozí si do adresáře v podobě sešitku s listy označenými písmeny abecedy zaznamenávali telefonní čísla a adresy svých známých – to jsou příklady databází.

Jejich převod do počítače nejenže usnadňuje jejich údržbu (jejich aktualizaci), ale počítač nám především pomáhá v databázích vyhledávat, a to i pomocí velmi promyšlených dotazů – k jejich *formulaci* je však také třeba určitých odborných znalostí. V databázi zaměstnanců velkého podniku byste si mohli například dát vyhledat výpis všech zaměstnanců pobočky v Kolíně, kteří mají rodné jméno Jindřich a narodili se po roce 1965. Podmínky, které bude *dotaz* obsahovat, však mohou být mnohem promyšlenější.

AKČNÍ PLOŠINOVKA JAKO ZE STARÉ ŠKOLY

Barbar Kaan je jediný, kdo může dopadnout zrádce, který plánuje napadenou zemi vydat do rukou zákeřného nepřítele. A jako správný barbar se nedá zastavit ani hordou nepřátel!

Do Kaanovy země Asaquanu vtrhly hordy vojáků Tothuma Sipteta. Asaquanští vojáci padají pod náporem útočníků jako sečené obilí, královna visí v poutech a po městě se volně pohybují vítězní nájezdníci – ale to trvá jen do té doby, než přichází Kaan. Nepřátel je sice obrovská přesila, nicméně brzy ve městě zůstávají jen dvě živé duše – Kaan a královna. Zdá se, že vítězství je už na dosah, ale královna vypráví Kaanovi o zrádci a o nebezpečí mnohem větším, než je obyčejné útočící vojsko, a barbaru Kaanovi začíná jeho dlouhé dobrodružství...

STAŇTE SE HRDINOU KRÁLOVSTVÍ A ZÍSKEJTE ZPĚT UKRADENÝ „TALISMAN NADĚJE“!

Na cestě za záchranou země samozřejmě je celá řada nástrah. Spolu s Kaanem budete procházet exotickými místy, v nichž není jednoduchý ani obyčejný pohyb – oči musíte mít neustále na stopkách a pátrat po propadlištích, falešných mostech, skrytých bodácích, pohybujících se plošinách a vůbec po pastech všeho druhu. Protože ale vojáci Tothuma Sipteta nezahálejí, nečekejte, že si budete moci všechno prohlížet příliš dlouho – z každého souboje budete obvykle přecházet plynule přímo do dalšího.

Podívejme se na několik tipů, které vám mohou putování usnadnit.

Navštívíte i velmi exotická místa.

Vrhací sekyrou lze často vyřešit problémy ještě dřív, než se objeví.

MÍSTNÍ PŘEKÁŽKY

Mechanických nástrah, které jen čekají na to, až budou moci Kaana rozkrájet, se na cestě nachází tak široké spektrum, že je nemůžeme jmenovat všechny. Existuje však několik obecných pravidel. Za prvé, od chvíle, kdy najdete vrhací sekyru, narazíte na spoustu míst, kde je potřeba nejprve zničit překážku mimo váš dosah – například při skoku z útesu na útes vám často překáží kamenná zídka. Právě v takové momenty je potřeba využít alternativní útok sekyrou (klávesa *Alt*). Za druhé, co se mostů týče, v některých úrovních je potřeba přejít je velmi rychle (protože se za vámi rozpadají) a v jiných naopak velmi pomalu (protože se před vámi nečekaně rozpadají). Zpravidla platí, že všechny mosty v téže úrovni fungují stejně. Za třetí, velké množství ostrůvků, na které skočíte jen proto, abyste se z nich mohli rychle zase odrazit, se po krátké chvíli zbortí. Proto se vyplatí skočit na ostrůvek tak, abyste už při dopadu doskočili co nejdále a nemuseli tak na něm trávit příliš dlouhý čas přecházením z jednoho okraje na druhý.

BOJ

K potyčkám s nepřáteli máte k dispozici původně jen obyčejný meč, ale váš arzenál se postupně rozrůstá. Zbraně, které nacházíte, se liší rychlostí a mírou zranění, tedy ran, které uštědřují nepřátelům. Oba atributy zjistíte hned při nalezení zbraně a také si je můžete kdykoli dodatečně prohlédnout po stisknutí klávesy *Escape*. Obecně platí, že se vyplatí využívat zbraně spíše rychlé než těžké, protože pak nedáte sokům žádnou šanci zaútočit na vás. Útoky existují u každé zbraně dva: ten obyčejný provedete stisknutím mezerníku, ten složitější stiskem klávesy *Alt*. Každá zbraň má i komboútoky: ty se obvykle aktivují rychle po sobě následujícím stiskem *mezerníku* a stiskem klávesy *Alt*, případně stiskem klávesy *Alt*, *mezerníku* a opět klávesy *Alt*. A poznámka na závěr – pokud se souboji nechcete zabývat, obvykle není problém nepřátelům utéct, musíte však vědět, kterým směrem potřebujete pokračovat.

UKLÁDÁNÍ

Ať se budete snažit sebevíc, na své cestě budete umírat každou chvíli, protože většiny pastí si všimnete až tehdy, když se do nich necháte vlákat. Po každé smrti se objevíte u poslední sochy ochranného lva, kterou jste rozbili. Proto nezapomínejte lvy rozbíjet! Socha se počítá jako ukládací bod jen tehdy, pokud ji skutečně zničíte. Při vypnutí hry se však lví sochy ignorují a na hru tak navazujete od začátku aktuální úrovně (tedy od místa, kde se vás hra výslovně ptá, zda ji chcete uložit). -maz

info

KAAN

Akční hra

Autor: Eko Software.

Distributor v ČR: Cinemax, *www.cinemax.cz*.

Jazyk: čeština.

Min. požadavky: viz návod na PPK CD 21/2005.

tip

Skok provádíte klávesou *Ctrl* a alternativní útok klávesou *Alt*, což má tu velkou nevýhodu, že právě mezi těmito dvěma tlačítky se nachází funkční klávesa *Windows*. Dejte si velký pozor, protože pokud se přehmátnete a stisknete právě ji, hra se minimalizuje, a co je hlavní, nedá se obnovit. Nezbude vám tedy než hru násilně vypnout a poté hrát celou aktuální misi znovu. Tomu lze předejít, když z nabídky **Start -> Programy -> Kaan** spustíte program *Konfigurace* a mapování kláves přenastavíte.

BUDIŽ TICHO

Osobní počítač je výborný pomocník při práci a skvělý společník při zábavě. Ideální však je, když svou přítomnost nedává příliš najevo – ať již nenadálými kolapsy, či hlasitým hučením. Naštěstí spolehlivost moderních počítačů roste a ani hlučnost není neřešitelný problém.

Naměřené hladiny hluku	levý bok	pravý bok	zepředu
DXT Golf Gate Silent	34 dB	33 dB	33 dB
Suma Silent	34 dB	32 dB	33 dB
Neodhlučněné PC	47 dB	46 dB	43 dB

V nabídkách počítačových firem totiž figurují tiché počítače, které oproti počítačům neodhlučněným vydávají hluk cca o 10 dB nižší. Dva tiché počítače jsme si půjčili do testu, abychom na vlastní uši posoudili, jaký je rozdíl mezi počítači tichými a běžnými. Zajímalo nás také, na co výrobci pro docílení co nejtiššího chodu sázejí.

VÝKON, VÝBAVA, CENA

Rozhodně neplatí, že při sestavování tichého PC jsou výrobci nuceni sáhnout po méně výkonných komponentách, a ani cena není oproti tradičním sestavám výrazně vyšší. To ostatně dokazují oba tiché počítače v testu: DXT Golf Gate Silent za 27 358 Kč a Suma Silent za 29 990 Kč.

Jedná se o počítače s výbornou výbavou a také s velmi dobrým výkonem. Rozdíl v hlučnosti je ve srovnání s běžnými počítači velmi dobře patrný – slyšet jsou pouze krátce po spuštění, kdy se roztočí pevný disk a také ventilátory, umístěné uvnitř počítačové skříně. Krátce po stisknutí spouštěcího tlačítka ventilátory sníží otáčky a po nastartování operačního systému Windows XP (oba počítače používají verzi Home Edition) se chod obou recenzovaných počítačů stává za denního provozu neslyšný.

V kanceláři je jejich tichý chod spolehlivě přehlušen běžným hlukem v místnosti, pouze ve skutečně tichém prostředí můžete slyšet tiché ševelení. Tichý provoz ocení zejména ti uživatelé, kteří počítač využívají pro přehrávání hudby nebo pro přehrávání filmů, a také ti, kteří pracují večer. Ve večerním tichu jsou zvuky podstatně výraznější než za denního provozu a chod běžného počítače je dosti hlučný, což při práci působí velmi rušivě.

info

DXT GOLF GATE SILENT

Cena včetně DPH: 27 358 Kč.
Poskytl: DXT ComputerS, s. r. o.
WWW adresa: *www.dxt.cz.*
Procesor: Athlon 64 3000+ (1,8 GHz).
Operační paměť: 512 MB.
Základní deska: Gigabyte GA-K8N Ultra-SLI.
Pevný disk: Western Digital, 160 GB.
Grafická karta: nVidia GeForce 6600 (128 MB).
DVD vypalovačka: LG GSA-4165B.
Operační systém: Windows XP Home Edition.

HLUK V BĚŽNÉM PROSTŘEDÍ

Zdravé lidské ucho je schopno vnímat zvuk o hlasitosti od 25 dB cca do 130 až 135 dB. Horní hranice představuje tzv. práh bolesti, který je hranicí poškození sluchu. Za hranici škodlivosti se považuje hodnota dlouhodobého vlivu hluku kolem 85 až 88 dB. V tiché pracovně jsme pomocí hlukoměru naměřili hladinu hluku 31 dB. V tomto prostředí je hluk běžného PC, u kterého jsme v různých směrech naměřili hluk od 43 do 47 dB, dosti výrazný. Pro srovnání: notebook vydává hluk kolem 33 dB a tišší je i lednička v chodu, která vydává hluk cca 36 dB.

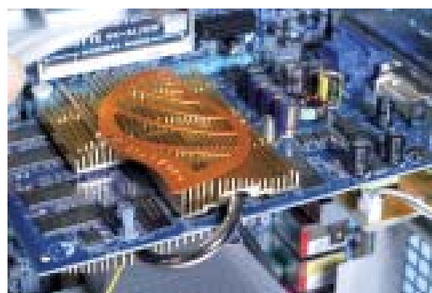
Oba testované počítače jsou odhlučněny výborně – při měření jsme u nich došli k téměř shodným výsledkům, odpovídajícím hladině hluku notebooků. Oba počítače používají bezventilátorové (a tedy nehlučné) zdroje, které bývají hlavním zdrojem hluku počítače. Takový zdroj je však oproti běžnému zdroji s ventilátorem podstatně dražší: zdroj s ventilátorem seženete v závislosti na jeho provedení za 600 Kč až cca 1200 Kč, bezventilátorový zdroj Fortron, použitý v testovaném PC Suma, vás vyjde na 2600 Kč.

info

SUMA SILENT

Cena včetně DPH: 29 990 Kč.
Poskytl: Suma, s. r. o.
WWW adresa: *www.sumanet.cz.*
Procesor: Pentium 4 640 (3 GHz).
Operační paměť: 1024 MB.
Základní deska: Intel D945PVS.
Pevný disk: Seagate, 160 GB.
Grafická karta: nVidia GeForce 6600 (128 MB).
DVD vypalovačka: Pioneer DVR-110D.
Operační systém: Windows XP Home Edition.

U obou počítačů je pro chlazení procesoru použit velký chladič s tichým ventilátorem Arctic Coolig Freezer. Grafická karta u počítače DXT Golf Gate Silent má pasivní chladič, v PC Suma Silent je osazena grafická karta s tichým ventilátorem. Pozornost byla věnována i osazení pevných disků. U počítače DXT je pevný disk uchycen ke skříni počítače pružně přes ližiny, které eliminují vibrace, způsobené roztočením úložných ploten uvnitř disku. Ještě lepší řešení je zvoleno u počítače Suma Silent:

Pasivní chladič na grafické kartě u počítače DXT.

	DXT Golf Gate Silent	Suma Silent
Procesor	Athlon 64 3000+ (1,8 GHz)	Pentium 4 630 (3 GHz)
Operační paměť	512 MB	1024 MB
Čip grafické karty	NVidia GeForce 6600	nVidia GeForce 6600
Výsledky internetových a kancelářských testů (tučně jsou označeny nejlepší výsledky)		
SYSmark 2004 – celkem	154	**161**
SYSmark 2004 – internetové aplikace	164	**179**
SYSmark 2004 – kancelářské aplikace	144	**145**
Výsledky herních testů (tučně jsou označeny lepší výsledky)		
3D Mark 2005	**2538**	2112
Aquamark 3	**41,97 f/s**	35,60 f/s
Doom 3	**58,3 f/s**	52,0 f/s
Unreal Tournament 2003 – Flyby	**216**	188
Unreal Tournament 2003 – Botmatch	**78**	68
Komprimace hudby a videa (tučně jsou označeny nejlepší výsledky)		
Převod hudby do formátu MP3	**2:23 min.**	2:37 min.
Převod videa do formátu DivX	19:17 min.	**15:35 min.**

zde je pevný disk uložen uvnitř chladiče HD Silencer, který je k počítačové skříni připevněn též přes pružné uložení.

Všechny použité komponenty se zasloužily o nízkou hlučnost obou testovaných sestav – a že se jedná o sestavy velmi dobře disponované i po stránce výkonu, o tom si povíme na následujících řádcích.

DXT GOLF GATE SILENT

Počítač DXT Golf Gate Silent je umístěn ve velké skříni s proskleným bokem. Vnitřek počítače je osvícen modrým neonovým světlem a u testovaného počítače světélkoval i kabel vedoucí k pevnému disku. Ten je k základní desce připojen přes rychlé rozhraní SATA II a pojme 160 GB dat. Vypalovací DVD mechanika LG GSA-4165B je ukryta za předním, odklopným víkem, ve kterém je umístěn i reproduktor. Směrem nahoru jsou vyvedeny dva porty USB a jeden port FireWire.

Vnitřní uspořádání komponent v počítači DXT Golf Gate Silent.

Výpočetní výkon je zajišťován procesorem Athlon 64 3000+, operační paměť má velikost 512 MB a grafická data zpracovává grafická karta, vložená do slotu PCI Express x16. Ta je stejně jako grafická karta u počítače Suma postavena kolem čipu nVidia GeForce 6600, má 128 MB grafické paměti, digitální výstup DVI a výstup S-Video pro propojení s televizorem. Na rozdíl od modelu použitého v počítači Suma je tato grafická karta chlazena pasivním chladičem.

Ve výkonnostních testech počítač DXT zvítězil ve všech herních testech a první místo obsadil i v testu převodu hudby do formátu MP3.

SUMA SILENT

Počítač Suma Silent naproti tomu zaboduval v internetových a kancelářských aplikacích a také v testu převodu videa do formátu DivX. Tyto testy lépe svědčily použitému 3GHz procesoru Pentium 4 630 a projevila se zde i výhoda větší operační paměti – tento počítač má velikost paměti 1024 MB. Na pevný disk Seagate se stejně jako u PC DXT vejde 160 GB dat. Líbilo se nám jeho umístění v chladicím boxu HD Silencer, který se umísťuje do 5,25palcové pozice a jenž výborně tlumí zvukové projevy pevného disku.

Grafická karta Leadtek WinFastP6600, která je založena na grafickém čipu nVidia GeForce 6600, disponuje 128 MB grafické paměti a je chlazena aktivním ventilátorem. Stejně jako u PC DXT i zde „sídlí“ ve slotu PCI Express x16.

Ve výbavě tohoto PC figurují ještě TV karta Leadtek WinFast DV2000, vypalovací DVD mechanika Pioneer DVR-110D a čtečka paměťových karet Compact-Flash, MMC/SD, SmartMedia a Memory Stick.

-mse

RAINLENDAR JIŽ MLUVÍ ČESKY

Svátky, narozeniny, výročí, schůzky, setkání, termíny odevzdání... Také máte život plný dat, která si nejste schopni zapamatovat? „Papírové“ poznámky jistě dokáží pomoci, avšak mají zásadní nedostatek – nedokáží na sebe samy upozornit. Řešením je program Rainlendar...

info

RAINLENDAR
Kalendář a připomínač
Cena: zdarma (freeware).
Jazyk: čeština (a mnoho dalších).
Domovská stránka: www.rainlendar.net.

V PPK 5/2005 jsme přinesli návod na ovládání velmi šikovné utility **Rainlendar** (na CD byl samozřejmě umístěn i program), kterou ocení zejména uživatelé nedisponující sloní pamětí. Hlavními výhodami programu Rainlendar jsou systémová nenáročnost, nenápadnost (nevnucuje se, když o něj nestojíte) a to, že i přes vysokou užitnou hodnotu je k dispozici zdarma. Jediné, co bylo možné této aplikaci vytknout, byla absence české lokalizace. To se však s novou verzí programu změnilo, a tak jsme se rozhodli doporučit jej znovu, tentokrát však již i uživatelům nevládnoucím anglickým jazykem. Abychom se však neopakovali, přineseme v tomto článku jen popis změn – tedy hlavně informace o způsobu počeštění této utility. Návod na ovládání naleznete na CD.

STAŽENÍ PROGRAMU

Aplikaci Rainlendar si můžete stáhnout z internetu. Přímá adresa vedoucí k odkazům na stažení je *http://www.ipi.fi/~rainy/index.php?pn=projects&project=rainlendar*. Na opisování je však trochu složitá. Kloudnější bude asi do prohlížeče zadat ***www.rainlendar.net*** a po načtení stránky kliknout v menu vlevo na položku **Projects / Rainlendar**. Odkazy na stažení naleznete v dolní části stránky. Potřeba budou soubory **Rainlendar-0.21.2.exe**, **rainlendar_languages.zip** a **rainlendar_skins.zip**. Celkový objem stahovaných dat je cca 2,2 MB, takže bohatě postačí i pomalejší připojení k internetu.

INSTALACE

Pokud na počátku instalace vyberete možnost **Cesky**, bude instalace programu probíhat v češtině. V dalším okně doporučujeme ponechat všechny volby označeny. Zástupci se jistě hodí a automatické spouštění (v této verzi jej umí program nastavit sám), které systém prakticky nezatíží, je u aplikace tohoto typu bez nadsázky nezbytností. Dále můžete nastavit cílový adresář a po kliknutí na tlačítko **Další** začne instalace. Než však kliknete na **Dokončit**, zrušte označení volby **Spustit program...** Před prvním spuštěním totiž ještě musíte do jeho složky nakopírovat soubory s češtinou.

POČEŠTĚNÍ

Otevřete v jednom okně složku, ve které máte program nainstalován (standardně **C:\Program Files\Rainlendar**), a v druhém rozbalte archiv **rainlendar_languages.zip**. V systémech Windows XP to provedete tak, že do něj pouze „vstoupíte“ jako do běžné složky, v ostatních budete potřebovat specializovaný program, např. WinZip. V archivu naleznete složku **rainlendar_languages**. Tu otevřete a její obsah (adresář **Languages**) nakopírujte do instalační složky programu.

Nyní rozbalte archiv **rainlendar_skins.zip**, otevřete v něm složku **rainlendar_skins** a její obsah (adresář **Shadow3.1**) nakopírujte do složky **Skins**: naleznete ji v instalačním adresáři programu.

Program spusťte a klikněte na něj (nebo na jeho ikonu v pravém dolním rohu u hodin) pravým tlačítkem myši. V nabídce rozbalte nejprve možnost **Language** a z ní vyberte položku **Czech**. Nabídka se nyní přepne do češtiny, avšak program má stále kalendář i ostatní okna v angličtině. Proto na něj klikněte znovu pravým tlačítkem myši a v menu **Skiny / Shadow 3.1** zvolte opět položku **Czech**.

Program **Rainlendar** již umí česky, takže může být užitečným pomocníkem i pro ty uživatele, kteří neumějí anglicky.

Obsah archivů nakopírujte do instalační složky programu. Pozor, obsah archivu **rainlendar_skins.zip** musíte nakopírovat „o adresář hlouběji“, a to do složky **Skins**.

ZÁVĚREM

Program již nyní bude kompletně „mluvit“ česky, tudíž by neměl být problém snadno se v něm zorientovat. Navíc není nikterak složitý. Kdybyste přece jen byli na některých místech bezradní, pročtěte si návod; je umístěn na CD přiloženém k tomuto číslu PPK. Věříme, že Rainlendar pro vás bude užitečným pomocníkem a žádný termín vám již nikdy neuteče.

Aleš Havlas, *elfkam@elfkam.net*

Na tomto místě uvádíme zbrusu novou rubriku. V ní se s vámi vždy setká jeden člen naší redakce a seznámí vás se svými osobními tipy ze světa počítačů a informačních technologií. Dozvíte se tak, co naše redaktory v poslední době zaujalo a co by podle nich nemělo ujít ani vaší pozornosti.

NOKIA N 90 – I PRO FILMOVÉ NADŠENCE

Tento model jsme pro vás již recenzovali, ale zmíním se o něm ještě jednou. Hlavní, co mě na tomto modelu zaujalo, byl netradiční tvar mobilu, skládající se ze tří částí – těla, kamery a displeje, kterým lze otáčet – to se moc hodí pro natáčení videa nebo pořizování fotografií. Kamera je velmi kvalitní, takže pokud nejste profesionální fotografové, může vám skutečně posloužit místo videokamery nebo fotoaparátu.

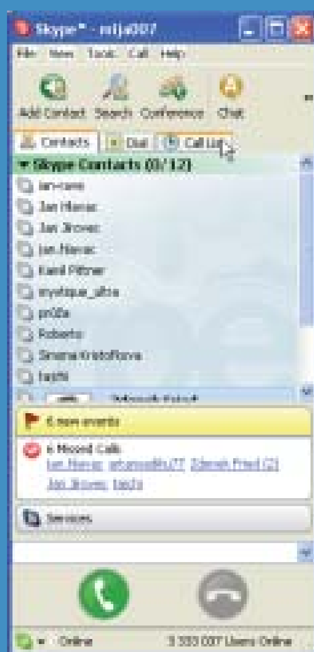

VYVOLENÍ I V PPK

Ani redakce PPK se neubránila fenoménu reality show Vyvolení apod. – právě tento druh zábavy totiž přitáhl zájem diváků o vysokorychlostní internet. Internetové stránky tohoto pořadu najdete na adrese *http://www.vyvoleni.centrum.cz*. Na stránkách běží neustálý přepis dění ve vile (aktualizovaný prakticky po minutách – člověk by ani neřekl, že se toho může za tak krátký čas tolik stát), při zobrazování je však třeba mít pevné nervy a obrnit se trpělivostí, neboť aktualizované stránky se načítají velmi pomalu, a dotěrná blikající reklama dokonce znemožňuje přečíst si o nejnovějším dění. Na stránkách naleznete odkazy na přímý přenos, můžete si službu předplatit a „šmírovat“ neomezeně. Asi byste se divili, jakou je o tuto službu zájem, stejně jako o sekci Video, kde jsou některá sestříhaná videa k dispozici zcela bezplatně. Zájem byl dokonce takový, že poskytovatelé internetového připojení hlásí velký nárůst přenesených dat v přepočtu na jednoho uživatele.

VOLÁNÍ S NOVÝM SKYPEM

Oblíbený program Skype se dočkal další verze. Prostřednictvím tohoto úžasného programu můžete volat z počítače na počítač a jeho používání je natolik jednoduché, že ho zvládne úplně každý. Program si prostě nainstalujete, zaregistrujete se, vyhledáte si svoje známé, připojíte sluchátka s mikrofonem a kliknutím na jedno tlačítko už voláte. Nemusíte nijak nastavovat počítač či připojení k internetu, program vše zvládne za vás. Určitě ho ocení ti, kdo mají své známé v cizině a jimž se nechce platit za drahý telefonický hovor. Určitě tento program vyzkoušejte!

POČÍTAČ DO KAPSY

Kapesní počítače (říká se jim také PDA zařízení) jsou dnes dostupné i normálnímu smrtelníkovi. Příkladem je třeba nový kapesní počítač Palm TX, který vás přijde zhruba na deset tisíc korun. Umí skoro všechno, ale hlavně podporuje dvě důležité bezdrátové technologie. Je to jednak Bluetooth, a tak třeba se známým, který má tuto technologii v mobilu, si můžete vyměňovat obrázky či hudbu, a to bez propojení dráty a zcela zdarma, jednak technologie Wi-Fi. Díky ní se můžete připojovat k internetu kdekoli na světě a jste skutečně mobilní.

ZA DISK ČISTĚJŠÍ

Po určité době používání počítače je třeba jej „projet“ patřičným programem a vyčistit usazeniny, kterými se zanesl. To mohou být nejrůznější škodlivé programy typu spyware nebo třeba zbytky odinstalovaných programů. K tomu vám poslouží např. program CCleaner – můžete si jej zdarma stáhnout z internetových stránek *www.ccleaner.com*, a je k dispozici dokonce s českým překladem.

info

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:

- Jak v programu nastavit češtinu.
- Jak vyčistit Windows.
- Jak odinstalovat programy.
- Jak odstranit programy z nabídky „Po spuštění“.

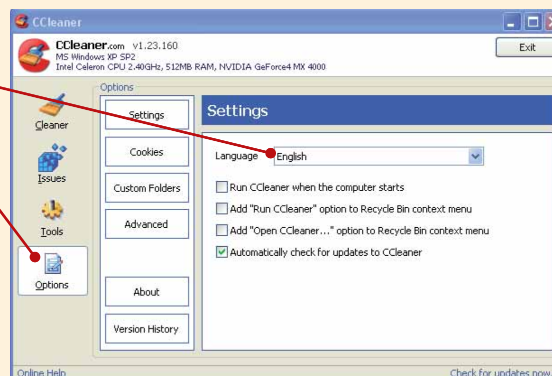
Název programu: CCleaner, freeware, stáhnout jej lze z *www.ccleaner.com*.

NASTAVENÍ PROGRAMU

Nejprve si v programu nastavíte češtinu a další záležitosti. Klikněte na tlačítko **Options**. Tím se v okně programu zobrazí čtyři záložky. Kliknete-li na záložku **Settings**, v okně programu se zobrazí rozbalovací seznam **Language** a z něj si kromě angličtiny můžete vybrat i češtinu (obr. 1). Lze nastavit také to, aby se program spouštěl zároveň se startem Windows nebo aby do místní nabídky koše ve Windows byla přidána možnost spustit prohledávání; program lze též pouze otevřít. Dále můžete zvolit, aby program automaticky hledal své updaty (novější verze).

Z nabídky vyberte češtinu.

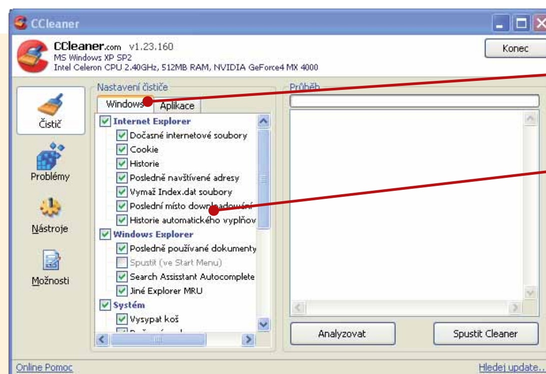
Klikněte na nabídku **Options**.

Obr. 1

ČIŠTĚNÍ WINDOWS

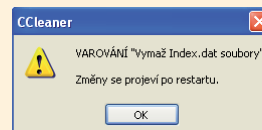
Klikněte na tlačítko **Čistič**. Tím se zobrazí položka **Nastavení čističe** a v něm dvě záložky. Přepněte nejprve na záložku **Windows**. Zde si můžete vybrat, která ze součástí Windows bude vyčištěna (obr. 2). Tyto součásti jsou rozděleny do čtyř skupin: **Internet Explorer**, **Windows Explorer**, **Systém** a **Pokročilé**. Každá tato skupina obsahuje podpoložky, tzn. příkazy, co má být v součásti provedeno – např. ve skupině Systém si můžete vybrat příkaz, že má být vysypán koš. Pokud označíte zatržítkem některé nebezpečnější příkazy (určíte tedy, že mají být provedeny), budete varováni rámečkem s upozorněním (obr. 3). Dobře si prohlédněte všechny příkazy a zatržítkem označte ty, které mají být vykonány.

Vyčištění součástí Windows.

Označte zatržítkem ty příkazy, které mají být provedeny.

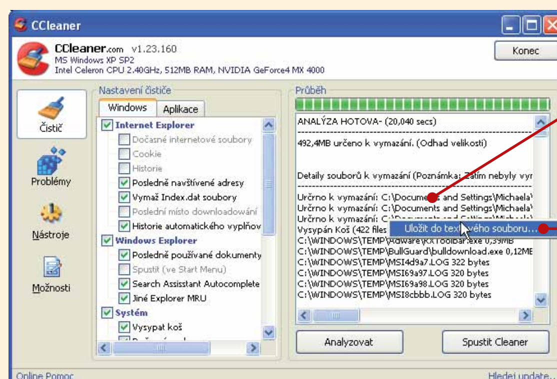
Obr. 2

Obr. 3. Varování před některými nebezpečnými kroky.

ANALÝZA A ČIŠTĚNÍ

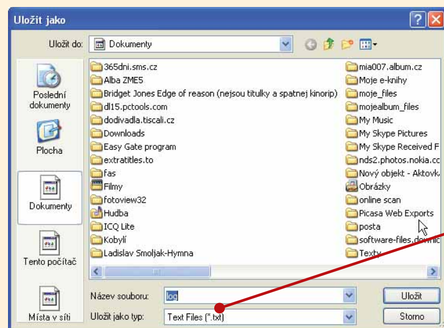
Nakonec klikněte na tlačítko **Analyzovat**. Spustí se analýza podle vybraných příkazů. Průběh analýzy a to, kolik z ní je již dokončeno, můžete sledovat v okně programu. V okně se zobrazí výsledky analýzy a také údaj o tom, jak velký objem dat bude vymazán a jak dlouho analýza trvala. Zjistíte, které soubory a jaké typy souborů by měly být vymazány, a také místo jejich uložení a velikost. Celou analýzu si můžete uložit. Do výsledku analýzy klikněte pravým tlačítkem myši; otevře se místní nabídka s příkazem **Uložit do textového souboru**. Tímto příkazem otevřete okno **Uložit jako**; v něm zvolte umístění textového souboru s výsledky analýzy a soubor pojmenujte (obr. 5). Soubor bude uložen v obecném textovém formátu TXT, takže se zobrazí např. v poznámkovém bloku (obr. 6). Nakonec klikněte na tlačítko

Výsledky analýzy.

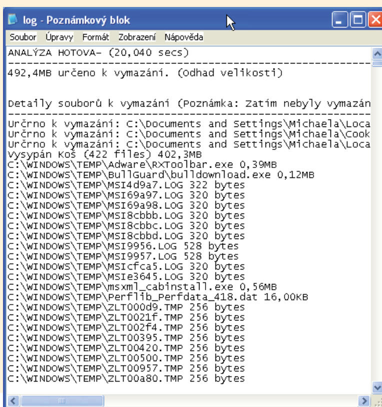
Po kliknutí pravým tlačítkem do výsledku se zobrazí nabídka na uložení výsledků do textového souboru.

Obr. 4

Soubor s výsledky analýzy pojmenujte a vyhledejte jeho umístění.

Obr. 5

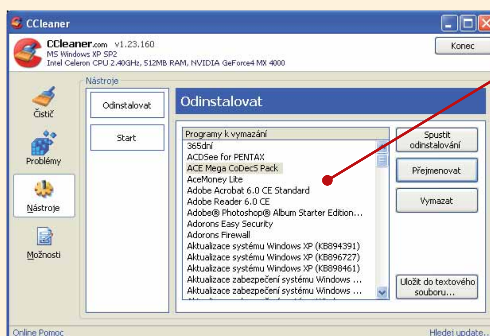

Spustit Cleaner. V dalším okně jste informováni, že tento proces nenávratně smaže některé soubory, a zeptá se vás, zda chcete pokračovat. Proces můžete kdykoliv přerušit kliknutím na tlačítko **Zrušit**.

Obr. 6. Soubor s výsledky analýzy se zobrazí např. v programu Poznámkový blok.

ODINSTALOVÁNÍ PROGRAMŮ

Program CCleaner umožňuje komplexní očistu vašeho počítače a nechybí v něm nástroj pro odinstalování nepotřebných programů. Přepněte do záložky **Nástroje** a použijte příkaz **Odinstalovat** (obr. 7). Seznam nepotřebných programů lze uložit do textového souboru podobně jako výsledky analýzy. V okně programu se zobrazí programy, které jste si nainstalovali. Vybraný program můžete také přejmenovat. Program označte, klikněte na tlačítko **Přejmenovat** a do dalšího okénka vepište nový název (obr. 8). Program, který chcete odinstalovat, opět označte a klikněte na tlačítko **Spustit odinstalování**. Tím se spustí odinstalační proces, který se podle jednotlivých programů liší.

Seznam programů, které lze odinstalovat.

Obr. 8

Přejmenování programu v seznamu.

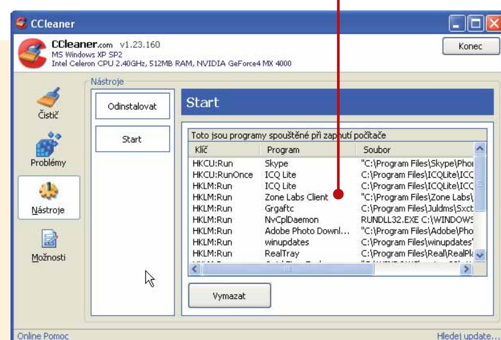
Obr. 7

Seznam programů, které se spouštějí se startem Windows.

ODSTRANĚNÍ PROGRAMŮ Z NABÍDKY PO SPUŠTĚNÍ

Při startu operačního systému Windows se načítá celá řada programů, ať už takových, bez kterých by se fungování Windows neobešlo, anebo takových, které se takto spouštějí jen pro vaše pohodlí. Je-li takových programů příliš mnoho, výrazně to zpomaluje „rozjezd" Windows. Pomocí programu CCleaner můžete automatické spouštění některých programů zakázat a start Windows tak zrychlit. Přesuňte se opět do záložky **Nástroje** a klikněte na nabídku **Start**. V okně programu se zobrazí seznam programů, které se spouštějí současně s Windows (obr. 9). Program, který chcete z této skupiny odstranit, označte a klikněte na tlačítko **Vymazat**. V dalším okně jste znovu požádáni o potvrzení a program je z této nabídky odstraněn.

-mia

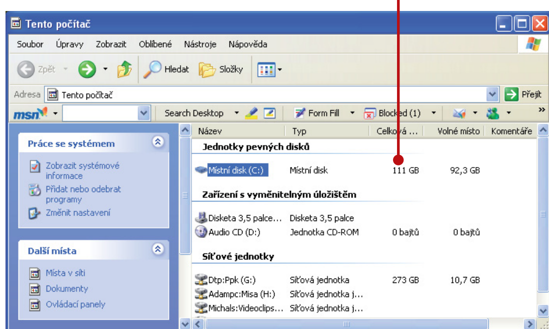
Obr. 9

JAK VYČISTIT DISK VE WINDOWS

info

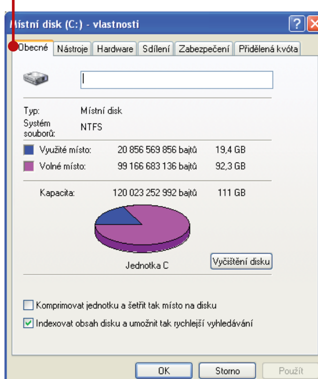
Informaci o tom, jak je váš disk zaplněn, získáte ve Windows snadno. Otevřete si okno **Tento počítač** (např. pomocí nabídky **Start**). V tomto okně je zobrazen údaj o tom, do jaké míry je váš disk zaplněn a kolik volného místa ještě zbývá (obr. 10). Na řádek s označením disku klikněte pravým tlačítkem myši a z místní nabídky vyberte položku **Vlastnosti**. Otevře se stejnojmenné okno s několika kartami (obr 11). Přepněte do karty **Obecné**. Zde v grafu opět zjistíte, jak je váš disk zaplněn a kolik místa zbývá. Najdete zde i tlačítko **Vyčištění disku**, kterým spustíte kontrolu disku. To může trvat různě dlouhou dobu, podle toho, jak je váš disk velký a jak dlouho jste jej nečistili. Nakonec se zobrazí okno **Vyčištění disku**, ve kterém je vám navrženo, kde lze na disku uvolnit místo (obr. 12). Akce, pro které jste se rozhodli, označte zatržítkem a spusťte čištění.

Celková velikost disku a volné místo na něm.

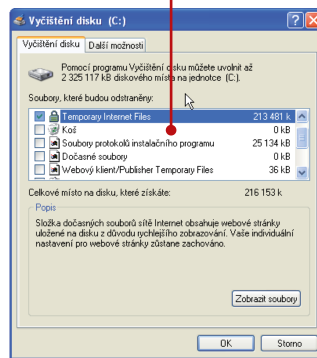
Obr. 10

V okně **Vlastnosti** přepněte do karty **Obecné**.

Obr. 11

Nabídka na vyčištění disku.

Obr. 12

VYTVOŘTE SI SESTAVU

Kdo pracuje s mnoha daty v databázi MS Accessu, pravděpodobně si nedokáže představit práci bez vytváření sestav. To proto, že sestavy ukážou souhrnné výsledky pro určitou oblast nebo pro vlastnost shromážděných dat.

info

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:

Jak vytvořit sestavu pomocí průvodce.

Jak vytisknout sestavu.

Název programu: MS Access XP nebo 2003

CO SESTAVA VLASTNĚ JE

Sestava je dokument, který můžete vytisknout, uložit jako samostatný soubor či publikovat na internetu. V sestavě si můžete zobrazit buď všechny záznamy, nebo jen jejich určitý výběr.

A co v sestavě nelze udělat? Nemůžete vkládat nové záznamy ani existující záznamy upravovat či mazat. To znamená, že ze sestavy nelze ovlivnit data ve výchozí tabulce či dotazu.

Při prohlížení hotové sestavy si jistě povšimnete toho, že kromě vlastních dat může obsahovat i záhlaví, zápatí, obrázky nebo oddělovací čáry či čísla stránek.

V sestavě lze také seskupit záznamy podle vybraného pole (sloupce tabulky), řadit je či provádět souhrnné výpočty (součet, průměr, maximum, minimum).

JAK VYTVOŘIT SESTAVU POMOCÍ PRŮVODCE

Jestliže chcete vytvořit sestavu, použijte průvodce sestavou, pomocí kterého můžete do vlastní sestavy umístit záznamy z jedné nebo více tabulek či dotazů.

1. Přepněte nejprve do zobrazení sestav. To uděláte tak, že v levém sloupci kliknete na příkaz **Sestavy**.
Poté dvojitě klikněte na položku **Vytvořit sestavu pomocí průvodce**.

2. Zobrazí se okno *Průvodce sestavou* (obr. 1). V prvním kroku je třeba vybrat pole, která chcete v sestavě zobrazovat. Zobrazena budou pole, která jsou uvedena v seznamu *Vybraná pole*.
Z rozbalovací nabídky *Tabulky či dotazy* si vyberte tabulku nebo dotaz, ze kterých chcete sestavu vytvářet. V seznamu *Dostupná pole* se zobrazí názvy polí vybrané tabulky nebo dotazu.

- Klikněte na pole, které chcete v sestavě zobrazit.
- Kliknutím na tlačítko s šipkou směřující doprava přesunete označené pole do seznamu *Vybraná pole*.

Tento postup opakujte tak dlouho, dokud v seznamu *Vybraná pole* nebudou názvy všech požadovaných polí.

3. Po výběru polí klikněte na tlačítko **Další**.
Tím zobrazíte další okno průvodce.

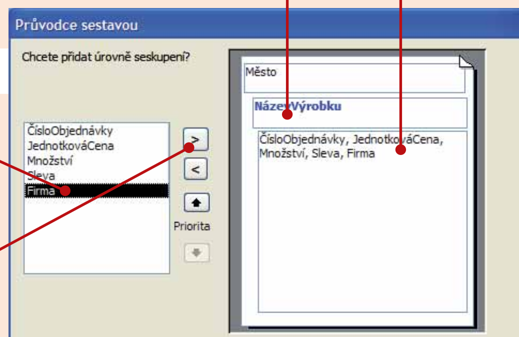
- Tvoříte-li sestavu z více tabulek či dotazů, pak v něm můžete

Podle údajů v tomto poli budou data seskupena.

Ostatní pole sestavy.

1. Klikněte na pole, podle kterého chcete záznamy seskupit.

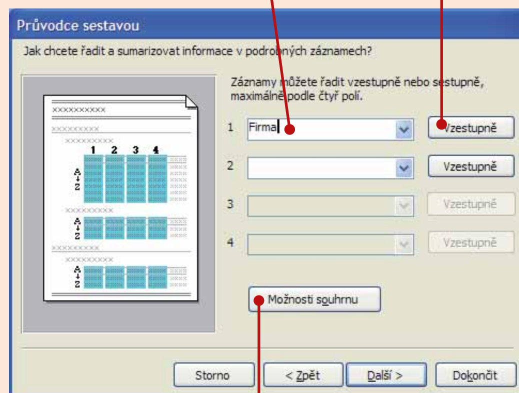
2. Klikněte na tlačítko pro přidání úrovně seskupení.

Obr. 3

1. Vyberte pole pro řazení.

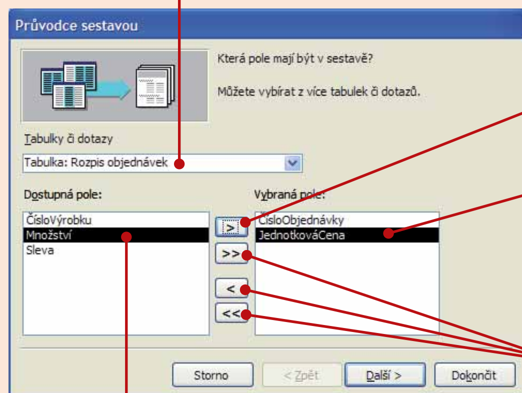
2. Kliknutím určete způsob řazení.

Obr. 4

Kliknutím na tlačítko **Možnosti souhrnu** zobrazíte další dialogové okno.

1. Z tohoto seznamu vyberte tabulku nebo dotaz.

Obr. 1

3. Klikněte na tlačítko pro přesun pole.

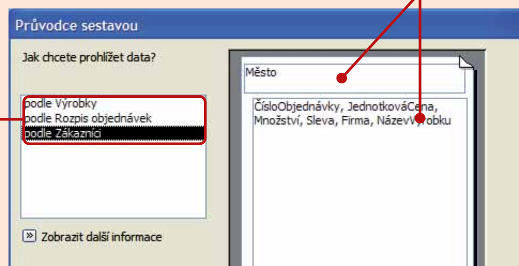
Pole, která budou v sestavě zobrazena.

Další tlačítka pro přesuny polí.

2. Klikněte na pole, které chcete v sestavě zobrazovat.

Ukázka zobrazení dat.

Nejprve vyberte, podle čeho chcete data prohlížet.

Obr. 2

určit, podle které položky se mají data v sestavě prohlížet (obr. 2).

- Jestliže vytváříte sestavu pouze z jedné tabulky nebo dotazu, zobrazí se přímo dialogové okno průvodce pro určení úrovně seskupení dat (obr. 3).

4. Označte pole, podle kterého potřebujete data seskupovat, a klikněte na ikonu šipky; tím se v náhledu zobrazí ukázka zvoleného seskupení (obr. 3). Právě seskupení dat podle určitého sloupce rozšiřuje možnosti sestavy, protože data se mohou uspořádat přehledněji podle vaší konkrétní potřeby (podle výrobku, firmy, ceny). Seskupení lze provést maximálně podle deseti polí.

5. Po kliknutí na tlačítko **Další** přejdete do dalšího kroku průvodce (obr. 4). Zde můžete určit, podle kterého pole chcete data v sestavě řadit. Data můžete řadit podle více polí a u každého pole můžete zadat, zda řazení má být sestupné, nebo vzestupné.

Všimněte si ještě tlačítka **Možnosti souhrnu**. Po kliknutí na něj se zobrazí dialogové okno (obr. 5) pro možnost volby souhrnných matematických výpočtů. Zvolte výpočet, o který máte zájem, a klikněte na tlačítko **OK**.

6. Opět klikněte na tlačítko **Další** a vyberte si způsob rozvržení sestavy. Můžete mít sestavu blokovou, hierarchickou či zarovnanou, ale nejčastěji se používají sestavy odsazené (obr. 6). Vyzkoušejte si však na stejných datech i jiná rozvržení, abyste zjistili, jaké přednosti či nedostatky mají jednotlivá rozvržení při zobrazování dat. Všimněte si možnosti volby orientace stránky. Pokud pracujete s mnoha poli, může být vhodnější hned zadat orientaci stránky na šířku.

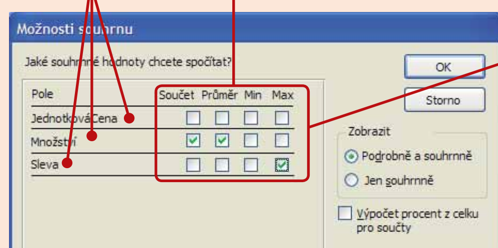
7. Po kliknutí na tlačítko **Další** se dostanete do okna (obr. 7) s možnostmi volby stylu sestavy (formální, kompaktní, podniková, přibližná). Vyberte si jednu z nich a opět klikněte na tlačítko **Další**.

8. V posledním kroku je třeba sestavu pojmenovat. Po kliknutí na tlačítko **Dokončit** si výslednou sestavu můžete již prohlédnout (obr. 8).

Pokud byste předtím zatrhli volbu **Upravit přehled sestavy**, sestava by se zobrazila v tzv. návrhovém zobrazení – v tom případě se mohou v sestavě provádět další úpravy.

> **info**
>
> Jestliže vybíráte pole z více tabulek nebo dotazů, musí být mezi nimi definován nějaký vztah, tedy relace.
>
> Přesunete-li pole do seznamu *Vybraná pole* omylem, můžete jej vrátit kliknutím na tlačítko s šipkou směřující doleva.
>
> Řadíte-li řádky v sestavě podle více polí, budou data seřazena podle hodnot v prvním ze zadaných polí. V případě, že více záznamů v tomto poli má stejnou hodnotu, budou tyto záznamy seřazeny podle hodnot ve druhém ze zadaných polí.

Z těchto polí můžete počítat souhrnné hodnoty.

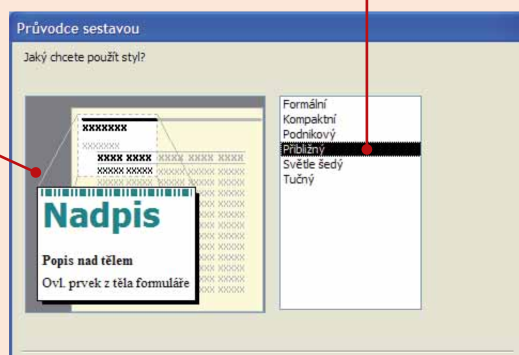

Volby výpočtu souhrnných hodnot.

Obr. 5

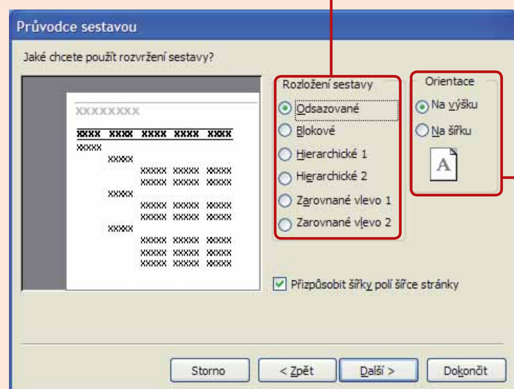
1. Vyberte jeden z nabízených stylů.

2. V náhledu zkontrolujte, zda styl vyhovuje.

Obr. 7

1. Určete způsob rozložení sestavy.

2. Určete orientaci stránky.

Obr. 6

Seskupení podle druhu zboží.

Rozpis objednávek

Nadpis sestavy.

Názvy vybraných polí.

Souhrnné funkce a jejich výsledky.

Objednávky zvoleného zboží podle města.

Obr. 8

JAK SE SESTAVA VYTISKNE

V rámci vytvořené sestavy si již vlastně prohlížíte náhled pro tisk, nesmíte však mít zapnuto návrhové zobrazení.

ÚPRAVA VZHLEDU STRÁNKY

Jestliže potřebujete upravit okraje či orientaci stránky, v nabídce **Soubor** klikněte na příkaz **Vzhled stránky**.

Zobrazí se dialogové okno se třemi kartami (*Okraje*, *Stránky* a *Sloupce*), na kterých se některé vlastnosti pro tisk dají nastavit.

TISK

Pro vlastní tisk použijte příkaz **Tisk** v nabídce **Soubor**; pomocí ikony **Tisk** na standardním panelu nástrojů by se totiž spustil tisk celé sestavy uskutečněný prostřednictvím výchozí tiskárny bez možností dalšího nastavení.

Dialogové okno **Tisk** dovoluje vytisknout pouze určité stránky sestavy a zvolit počet kopií či další vlastnosti, závisející také na typu tiskárny.

Marie Franců

VYTVOŘTE SI KALENDÁŘ

Pomalu se blíží konec roku. Nepřemýšleli jste o tom, že byste si mohli vytvořit sami kalendář s vlastními obrázky a pak ho věnovat třeba známému či kamarádovi? Jestliže umíte pracovat v textovém editoru MS Word, neměla by být tvorba kalendáře pro vás problém.

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE: info

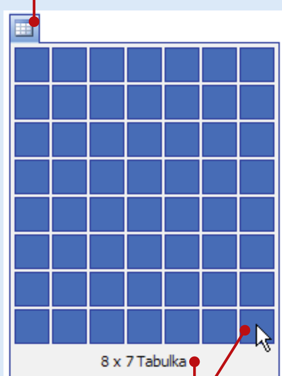
- Jak vložit kalendář (tabulku) na stránku.
- Jak do kalendáře vložit obrázek.
- Jak kalendář dále upravit.

Program: MS Word.

VLOŽENÍ TABULKY NA STRÁNKU

Otevřete nový, čistý dokument na základě normální šablony. Napište nejprve text pro označení roku, tedy 2006, a stiskněte klávesu **Enter** pro vytvoření nového odstavce. Nyní již můžete vložit tabulku, která bude určovat strukturu listu v kalendáři. Klikněte tedy na ikonu **Vložit tabulku** a pro vytvoření tabulky nastavte **7 sloupců** (jako 7 dnů v týdnu) a **8 řádků** (obr. 1).

1. Klikněte na ikonu **Vložit tabulku...**

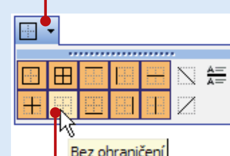
2. ... a velikost tabulky nastavte na **7 sloupců** a **8 řádků**.

Obr. 1. Vložení prázdné tabulky.

Vytvoří se běžná tabulka s ohraničením a stejnou šířkou sloupců. Proto celou tabulku nejprve označte a zrušte ohraničení, například kliknutím na ikonu **Ohraničení** (obr. 2) na formátovacím panelu nástrojů.

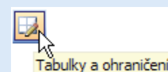
Uvidíte netištitelnou mřížku, kterou je třeba upravit tak, aby vytvářela strukturu kalendáře. Pokud by se po zrušení ohraničení ztratilo zobrazení celé tabulky, klikněte v nabídce **Tabulka** na příkaz **Zobrazit mřížku** (tento příkaz se poté změní zase na možnost **Skrýt mřížku**).

1. Klikněte na ikonu pro **ohraničení** tabulky...

2. ... a vyberte položku **Bez ohraničení.**

Obr. 2. Ohraničení tabulky.

Obr. 3. Kliknutím na tuto ikonu zobrazíte panel nástrojů **Tabulky a ohraničení.**

Pro rychlejší úpravy ještě zobrazte panel nástrojů **Tabulky a ohraničení**. Stačí na standardním panelu nástrojů kliknout na ikonu **Tabulky a ohraničení** (obr. 3).

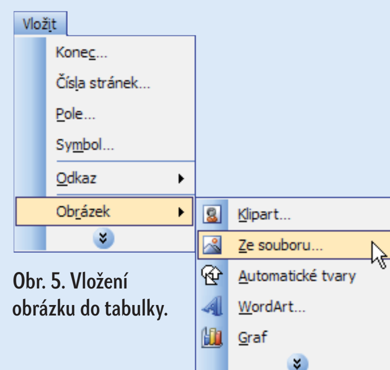
VLOŽENÍ OBRÁZKU DO TABULKY

Do prvního řádku tabulky by se měl vkládat obrázek, proto buňky v prvním řádku označte a klikněte na ikonu **Sloučit buňky tabulky** (obr. 4).

Tím se vytvoří jedna buňka, do které lze vložit obrázek. Do této buňky umístěte kurzor a v nabídce **Vložit** klikněte na příkaz **Obrázek** a **Ze souboru** (obr. 5).

Zobrazí se dialogové okno; v něm vyhledejte obrázek, který pro daný měsíc chcete do kalendáře vložit. Obrázek (či fotografii) označte a klikněte na tlačítko **Vložit**. Obrázek se zobrazí v dané buňce, ale nemusí vyhovovat jeho velikost. Proto na obrázek klikněte – objeví se kolem něho osm bodů. Zatažením za tyto body můžete velikost obrázku měnit, a to za pomoci myši. Případně prostřednictvím ikony **Oříznout** (panel nástrojů **Obrázek**) lze u obrázku upravit i jeho výřez.

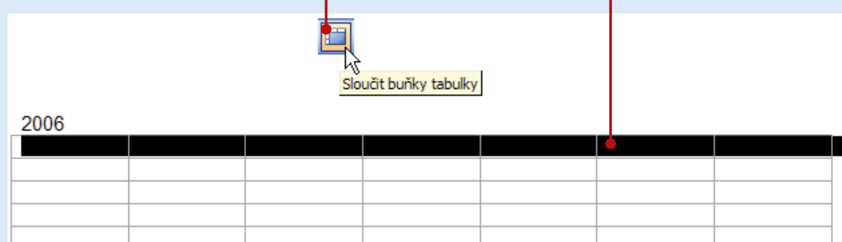
Nyní je důležité nastavit výšku prvního řádku. Proto v nabídce **Tabulka** klikněte na příkaz **Vlastnosti tabulky** a v zobrazeném dialogovém okně přejděte na kartu *Řádek*. Zatrhněte zde volbu **Zadat výšku**. Zapište výšku pro oblast obrázku a vyberte volbu **Přesně**, aby se při pozdějším kopírování ostatních listů kalendáře nemohla změnit velikost oblasti pro vkládaný obrázek (obr. 6). Nakonec vše potvrďte kliknutím na tlačítko **OK**.

Obr. 5. Vložení obrázku do tabulky.

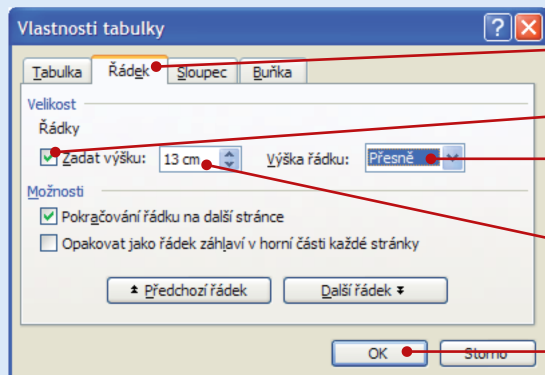
2. ... a klikněte na ikonu Sloučit buňky tabulky.

1. Označte všechny buňky v prvním řádku...

Obr. 4. Sloučení buněk.

Pro první řádek tabulky (vlastně pro buňku, protože všech sedm buněk bylo sloučeno

1. Přejděte na kartu *Řádek*.

2. Označte toto zaškrtávací políčko.

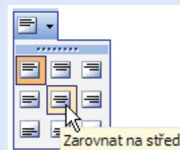
4. Zde vyberte položku **Přesně** pro nastavení pevné výšky řádku.

3. Zadejte výšku řádku.

5. Dialogové okno uzavřete kliknutím na tlačítko **OK**.

Obr. 6. Dialogové okno *Vlastnosti tabulky*.

do buňky jedné) nastavte zarovnání obsahu buňky na střed. To znamená, že na panelu nástrojů **Tabulky a ohraničení** je třeba kliknout na ikonu **Zarovnat na střed** (obr. 7). Tím se obrázek dostane do středu oblasti, kterou máte pro obrázek vyhrazenou.

Obr. 7. Zarovnání obrázku na střed buňky.

DALŠÍ ÚPRAVY KALENDÁŘE

Dále je třeba připravit buňku, ve které potřebujete mít zapsán název měsíce. Proto označte druhý řádek tabulky a buňky v něm opět slučte tak, aby zde vznikla jedna buňka velká. Zase pro ni nastavte zarovnání na střed, a to ve směru svislém i vodorovném (obr. 8). Napište text a „pohrajte si" s velikostí, druhem i barvou písma.

Oblast pro vložení obrázku.

Místo pro zápis měsíce.

Obr. 8. Zadání názvu měsíce.

Místo pro zápis jednotlivých dní.

Základní vlastnosti buněk naformátujte jednotně.

						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

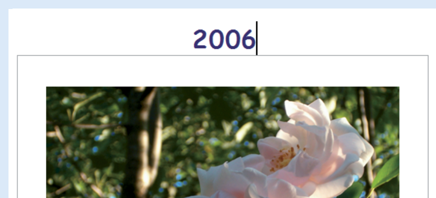
Obr. 9. Vložení a formátování jednotlivých dnů měsíce.

Barevné odlišení pro soboty a neděle.

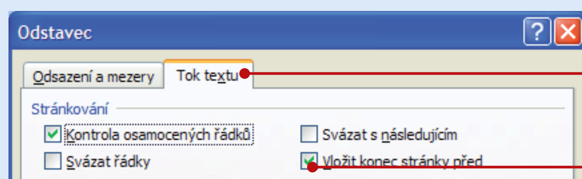
LEDEN

po	út	st	čt	pá	so	ne
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15

Obr. 10. Vložení řádku s názvy dnů.

Obr. 11. Úprava zápisu pro rok.

1. Přejděte na kartu *Tok textu*.

2. Označte volbu **Vložit konec stránky před**.

Obr. 12. Dialogové okno *Odstavec*.

Pro tento řádek opět nezapomeňte nastavit výšku, a to pomocí volby **Přesně** (nabídka **Tabulka** a příkaz **Vlastnosti tabulky**), podobně jako tomu bylo v případě nastavení oblasti pro obrázek.

Nyní zbývá dopsat do kalendáře čísla (vyjadřující konkrétní datum), případně i názvy dnů. Po doplnění uvedených hodnot označte šest posledních řádků a jednotně pro ně nastavte formátování, to znamená výšku řádku, zarovnání obsahu v buňce, velikost i druh písma, případně jeho barvu (obr. 9).

Pokud by vám barevné odlišení pro soboty a neděle připadalo nedostatečné, můžete doplnit jeden řádek s rozepsanými názvy dnů (obr. 10).

Nakonec se ještě vraťte na začátek stránky, kde je zapsán rok. Text označte, vycentrujte a upravte jeho velikost i barvu (obr. 11).

Důležité je nastavit pro tento text jinou vlastnost. V nabídce **Formát** klikněte na příkaz **Odstavec**. V zobrazeném dialogovém okně přejděte na kartu *Tok textu*. Můžete si prohlédnout jednotlivé možnosti a hlavně zde zatrhněte volbu **Vložit konec stránky před** (obr. 12). Usnadníte si tak kopírování listu kalendáře pro ostatní měsíce. Po potvrzení se rok bude zobrazovat na nové stránce.

Nyní klikněte na ikonu **Náhled** (standardní panel nástrojů) a prohlédněte si vzhled jednoho listu kalendáře. Nakonec dokončete poslední úpravy a změny, které mohou vzhled kalendáře vylepšit. Jakmile budete se vším spokojeni, nezbývá nic jiného než daný list nakopírovat. Jak?

Označte celý obsah dokumentu, například pomocí kláves **Ctrl+A**, a klikněte na ikonu **Kopírovat** (také můžete stisknout klávesy **Ctrl+C**). Nyní kurzor přesuňte na konec stránky (pod tabulku) a jedenáctkrát klikněte na ikonu **Vložit** (případně stiskněte klávesy **Ctrl+V**). Tím se vytvoří zbývající strany kalendáře. Zatím budou mít stejný obsah.

Nyní musíte kalendář projít stránku po stránce, změnit název měsíců a rozložení dnů. Také vyměňte vložený obrázek, abyste se v každém měsíci mohli dívat na jinou květinu, krajinu či zvířátko. Také lze vytvořit kalendář s různými momentkami nebo kalendář ze společných akcí (obr. 13).

Jakmile vše dokončíte, nezbývá než kalendář vytisknout, nejlépe prostřednictvím barevné tiskárny a rozhodně na tvrdším či fotografickém papíře. Pokud používáte inkoustovou tiskárnu, použijte sprej, který barvu chrání před rozpitím v důsledku vlhkosti, nebo fólii, která jednotlivé listy kalendáře pokryje a tím je po celý rok chrání před zničením.

Při tisku také můžete zkusit experimentovat (pokud vám to tiskárna dovolí) a vytisknout například dvě strany na jednu stránku tiskovou. To znamená, že i když byl vytvořen velký kalendář, volbou pro tisk získáte jeho zmenšenou podobu.

Při tvorbě kalendáře nemusíte zvýrazňovat pouze soboty, neděle a státní svátky, ale třeba i narozeniny dětí či přátel.

Marie Franců

Obr. 13. Dokončený kalendář se všemi měsíci v roce.

HUDBA V MP3 SNADNO A RYCHLE

Máte doma sbírku hudebních CD a rádi byste své písničky poslouchali i prostřednictvím nově zakoupeného přenosného přehrávače? Nebo neradi neustále vyměňujete média či nechcete poslouchat hučení optické mechaniky? Řešením je převod hudby do populárního formátu MP3. Pomocí jednoduchého, avšak účelného programu CDex to zvládne skutečně každý.

info

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:

- Jak program CDex nainstalovat a počeštit.
- Jak správně upravit nastavení programu.
- Jak zadat, resp. získat údaje o skladbách.
- Jak vytvořit „empétrojky“.

CDex 1.51

Výrobce: Albert L. Faber.

Licence: freeware.

Oficiální stránky: cdexos.sourceforge.net.

INSTALACE

Spusťte instalační soubor. V prvním informačním okně pouze klikněte na tlačítko **Next**. Nastavení se po vybrání doporučené plné instalace (**CDex full (recommended)**) omezuje jen na volby, zda budou zástupci nainstalováni na plochu (**Creating Desktop short cut**), nebo do nabídky Start (**Creating Start Menu short cuts**), anebo na plochu i do nabídky Start. Opět pokračujete kliknutím na **Next**. Tím se dostanete k výběru adresáře, kam má být CDex nainstalován. Pokud nemáte na umístění programu speciální nároky, stačí jen použít tlačítko **Install**. Instalace pak proběhne v několika málo vteřinách a po dokončení je ještě nabídnuto jedno dialogové okno – možnost přečíst si soubor *ReadMe* (obsahuje komplexní informace o programu). Přes doporučení průvodce přečíst jej klikněte na **Ne**, neboť text je zpracován anglicky a nic důležitého se nedozvíte. Hlavní okno zavřete tlačítkem **Close**.

info

Komprimace – při této činnosti jsou původní data upravena tak, aby zabírala co nejmenší místo. Dosahuje se toho buď nahrazováním stejných částí dat odkazy (tzv. *bezztrátová komprese*), nebo prostým vynecháním nepotřebných dat, např. neslyšitelných zvuků u hudby (tzv. *ztrátová komprese*).

Grabování – při této činnosti se hudba „stáhne“ z audio CD nosiče na pevný disk. (Prostým zkopírováním toho docílit nelze, neboť hudba na audio CD nemá „počítačový formát“ dat.)

POČEŠTĚNÍ PROGRAMU

Rozbalte archiv s češtinou (ve Windows XP pouhým kliknutím na něj) a obsažený soubor **czech.cdex.lang** nakopírujte do složky **Lang** v adresáři, ve kterém máte program nainstalován (standardně **C:\Program Files\CDex_150**). Nyní spusťte aplikaci a z nabídky **Options / Select Language** vyberte položku **czech**.

NASTAVENÍ PROGRAMU

CDex je vhodné před použitím nejprve nastavit. Klikněte na tlačítko s ikonou ozubeného kola v pravé dolní části hlavního okna programu nebo použijte příkaz **Nastavení** ze stejnojmenné nabídky příkazů. Všímat si budeme jen některých voleb – ty ostatní jsou jen pro opravdové „labužníky“.

KARTA HLAVNÍ

Na této kartě je zajímavá jediná položka – **Automaticky ukončit po ripování /kódování**. Pokud ji zaškrtnete, CDex automaticky vypne počítač, jakmile je zadaná práce dokončena.

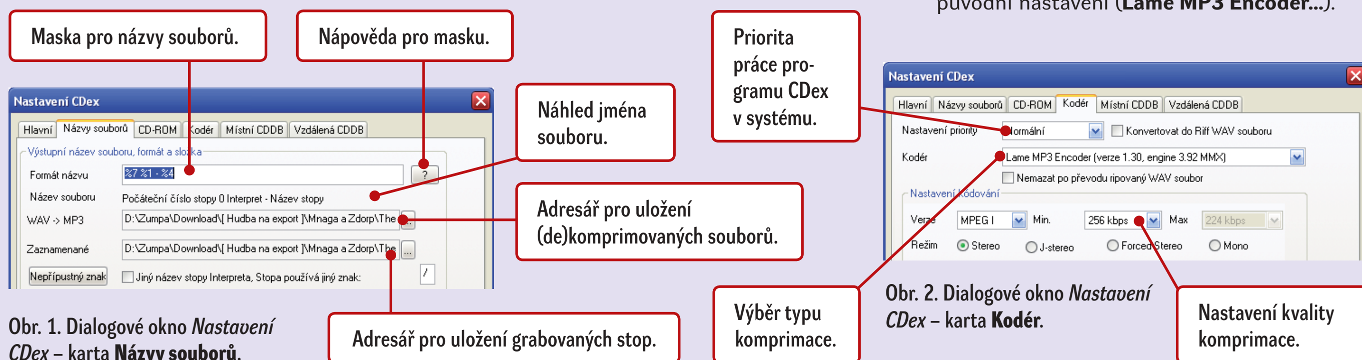
KARTA NÁZVY SOUBORŮ

Volbou **Formát názvu** určíte, jak bude pojmenována grabovaná hudba (obr. 1). Kliknutím na tlačítko s otazníkem se dozvíte, které znaky můžete použít pro masku názvu. Pod touto kolonkou okamžitě vidíte, jak bude výsledný formát jména vypadat. Další dvě pole určují adresáře, kam bude uložena hudba komprimovaná z WAV souborů (**WAV -> MP3**), resp. kam bude uložena hudba grabovaná z CD (**Zaznamenané**). Obě složky můžete změnit pomocí tlačítka se třemi tečkami (**...**).

KARTA KODÉR

Položka **Nastavení priority**, znamenající prioritu programu v systému, má standardně nastaveno **Normální** (obr. 2). Pokud ji snížíte (**Nižší** či **Nejnižší**), bude CDex pracovat pomaleji, ale zbude více výkonu počítače pro ostatní aplikace. Naopak zvýšení (**Vyšší** či **Nejvyšší**) urychlí práci programu, ale může se stát, že již nebudete schopni pracovat s jiným programem. Toto nastavení změňte jen v případě, že máte slabší počítač.

Položka **Kodér** udává, čím a jak bude hudba komprimována. Zde doporučujeme ponechat původní nastavení (**Lame MP3 Encoder...**).

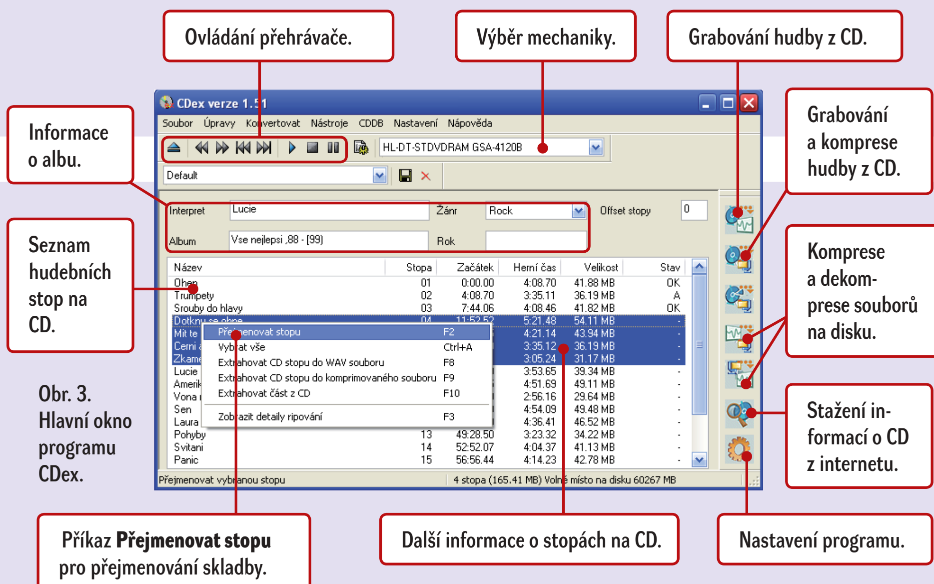
Obr. 1. Dialogové okno *Nastavení CDex* – karta **Názvy souborů**.

Obr. 2. Dialogové okno *Nastavení CDex* – karta **Kodér**.

Níže najdete roletové menu **Verze** (neměnit!) a také velmi zajímavé roletové menu **Min**. To značí tzv. *bitrate*, tedy počet použitých bitů na sekundu skladby. Bitrate určuje, jak kvalitní a jak objemově velká bude hudba po kompresi. Čím menší číslo, tím menší kvalita, ale také méně místa zabraného na pevném disku (a naopak). Vhodný průměr je hodnota **192 kbps** či **256 kbps**. Menší kvalita se na hudbě „podepíše" (minimum je cca **128 kbps**), vyšší bitrate (**320 kbps**) není v případě běžných reproduktorů přínosem a zabere zbytečně mnoho místa.

KARTA CDDB

Poslední dvě karty jsou věnovány nastavení databáze údajů o hudebních CD. Na kartě **Místní CDDB** můžete pomocí kolonky **Cesta CDDB** změnit složku, kam jsou ukládány již jednou stažené informace o albech. Na kartě **Vzdálená CDDB** zadejte do kolonky **Vaše e-mailová** e-mailovou adresu. Server ji totiž vyžaduje jako registrační údaj, ovšem zajímavé je, že zadaný e-mail nemusí být ani funkční.

Obr. 3. Hlavní okno programu CDex.

INFORMACE O HUDBĚ

Po vložení CD do vybrané mechaniky se automaticky zobrazí seznam hudebních stop (obr. 3). Standardně jsou označeny všechny skladby. Změnu výběru provedete pomocí levého tlačítka myši. (Podržíte-li stisknutou klávesu **Ctrl** nebo klávesu **Shift**, vyberete postupným kliknutím více stop najednou.) Nad seznamem stop zadejte jméno **Interpreta**, název alba (**Album**), hudební **Žánr** a **Rok** vydání. Kliknutím pravým tlačítkem myši a vybráním příkazu **Přejmenovat stopu** (resp. stisknutím klávesy **F2**) můžete přejmenovat i jednotlivé skladby.

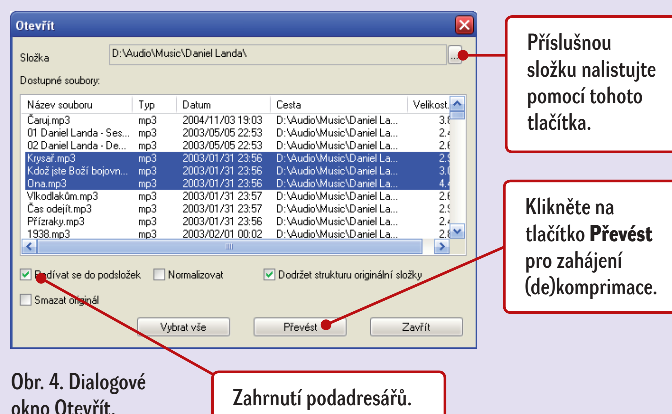
Pokud disponujete připojením k internetu, můžete si ušetřit práci díky databázi **CDDB**. Stačí kliknout na předposlední ikonku v pravém sloupečku (symbol lupy nad CD diskem). Obsahuje-li databáze příslušné hudební album (u naprosté většiny alb tomu tak je), program automaticky načte všechny údaje o skladbách i o CD samém.

V horní části okna programu najdete také tlačítka pro přehrávání. Ta využijete v případě, že si chcete vybrané hudební stopy před zpracováním ještě poslechnout.

GRABOVÁNÍ A KOMPRIMACE

V sloupečku po pravé straně hlavního okna programu jsou důležité první dvě ikony (viz obr. 3). Ta první (se symbolem CD a grafu) spustí grabování hudby z CD do nekomprimovaných souborů (WAV). Druhá ikonka (se symbolem CD a komprimované složky) způsobí totéž, ale následně hudbu ještě zkomprimuje do MP3 či do jiného vybraného formátu (podle nastavení v části **Kodér**). Čtvrtá ikona (symbol grafu) umožňuje *komprimovat WAV* soubory uložené na pevném disku. Pátá ikona slouží pro *dekomprimaci* hudby uložené na pevném disku (zpětný převod do formátu WAV).

Kliknutím na pátou ikonu zobrazíte dialogové okno *Otevřít* (obr. 4). V kolonce **Složka** pouze pomocí tlačítka se třemi tečkami (...) nalistujete příslušnou složku (podadresáře zahrnete označením položky **Podívat se do podsložek**), příslušné skladby kliknutím myší označíte a poté kliknete na tlačítko **Převést** (obr. 4).

Obr. 4. Dialogové okno Otevřít.

BĚHEM PRÁCE

Když CDex pracuje, nabízí neustále údaje o tom, jak daleko je a kolik práce mu ještě zbývá (obr. 5). První řádek okna informuje, kterou skladbu právě zpracovává. O něco níž vidíte tři časové údaje. Údaj **Uplynulý čas** vás informuje o tom, jak dlouho program na dané skladbě již pracuje. Údaj **Zbývající čas** vás informuje o tom, jak dlouho ještě potrvá, než bude aktuální skladba hotova. A poslední údaj – **Celkový čas** – je součtem obou časů předchozích.

Krom textového zobrazení, týkajícího se průběhu práce, máte k dispozici i zobrazení grafické. První ze dvou pruhů udává stav zpracování aktuální skladby v procentech. Druhý pruh a také textová hodnota **Maximální hodnota** jsou určeny spíše pro ty uživatele, které detailně zajímá kvalita zpracovávané stopy.

Aleš Havlas, elfkam@elfkam.net

Název právě vytvářeného souboru.

Aktuální stav práce, vyjádřený číselně a graficky.

Obr. 5. Informační okno Extrahování CD stop.

TAGSCANNER – VŠE PRO PRÁCI S MP3 V JEDNOM

Na redakčním CD vám tentokrát přinášíme programy, které vám pomohou s organizací hudby ve formátu MP3 – s vytvářením playlistů, editací tzv. ID3 štítků (tagů), případně s hromadným přejmenováním skladeb. V tomto článku vám představíme program TagScanner, který zvládne vykonat několik činností najednou. Program je k dispozici i v češtině, a to zcela zdarma.

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE: info

- Jak v programu nastavit češtinu.
- Jak přejmenovat hudební soubory.
- Jak editovat tzv. ID3 štítky.
- Jak z internetu získat informace o albu.
- Jak vytvářet playlisty.

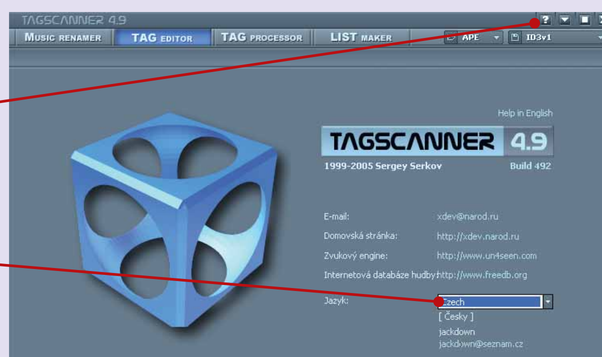
Název programu: TagScanner, freeware.

NASTAVENÍ ČEŠTINY

Jestliže jste si nenastavili češtinu (či jiný jazyk) při instalaci, můžete tak učinit kdykoliv později. V okně programu klikněte na tlačítko s otazníkem v pravém horním rohu. Tím se v okně zobrazí informace o programu a kontakt na jeho tvůrce (obr. 1). Dále tu najdete rozbalovací seznam s nabídkou různých jazyků, včetně češtiny. Poté, co si jazyk vyberete, všechny nabídky programu se zobrazí česky a pod rozbalovacím seznamem se objeví kontakt na překladatele.

Klikněte na tlačítko s otazníkem.

Výběr jazyků.

Obr. 4

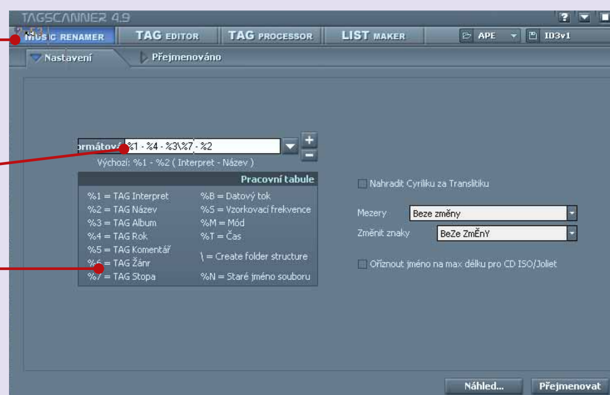
PŘEJMENOVÁNÍ SKLADEB

Nejprve je třeba vybrat hudební soubory, se kterými chcete provádět změny. Zcela dole v okně programu najdete volný řádek a vedle něj položku **Cesta** (obr. 2). Hned vedle klikněte na tlačítko **Procházet** a v okně **Browse for music folders** vyhledejte složku se soubory (obr. 3). Potom klikněte na první záložku **Music renamer**. V okně programu se zobrazí příslušná nabídka a dvě záložky: **Nastavení** a **Přejmenováno** (obr. 4). Přepněte nejdříve do záložky **Nastavení**. Zobrazí se pracovní tabule, informující o tom, z kterých prvků můžete skládat vzorec pro přejmenování. Značka pro procento zastupuje konkrétní údaj obsažený v tzv. ID3 štítku. Tento údaj si můžete představit jako nálepku, která zahrnuje informaci o autorovi, název skladby, název desky apod. Tyto informace lze do ID3 štítků vložit ručně, automaticky načtením z databáze nebo při ripování audio CD. Název souboru pak může zahrnovat vše výše uvedené. Chcete-li soubory přejmenovat, vepište do řádku jednotlivé součásti vzorce

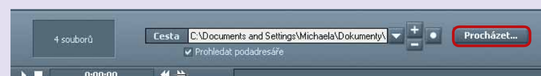
Klikněte na záložku **Music Renamer**.

Vepište tvar vzorce pro přejmenování skladeb.

Pomůcka pro tvorbu vzorce.

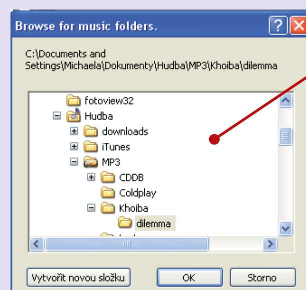

Obr. 4

Obr. 2. Klikněte na tlačítko **Procházet** a vyhledejte soubory, které chcete upravovat.

Vyhledejte složku s hudebními soubory.

Obr. 3

Obr. 6. Zobrazené dostupné informace z tzv. ID3 štítků.

Obr. 5. Náhled na přejmenované soubory ještě před uložením.

oddělené čárkami. Dále můžete nastavit mezery v názvu a také malá a velká písmena. Budete-li chtít vidět výsledné názvy předtím, než soubory definitivně přejmenujete, klikněte na záložku **Přejmenováno**, kde budou názvy všech souborů zobrazeny (obr. 5). Až v okamžiku, kdy si budete formou názvu jisti, klikněte na tlačítko **Přejmenovat**.

EDITACE ŠTÍTKŮ

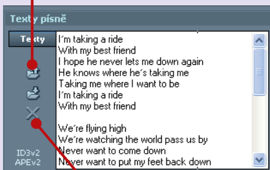
Přesuňte se na kartu **Tag Editor**; zde můžete editovat (tedy upravovat) právě ID3 štítky. V okně programu se zobrazí přehled načtených skladeb, a to v seznamu, který obsahuje také všechny dostupné údaje ze štítku písničky (obr. 6). Tyto údaje tady můžete upravovat.

V pravé části najdete řádek, v němž je uvedena cesta ke složce s hudebními soubory, a dále pole, ve kterém je mnoho kolonek s údaji o skladbě; tyto kolonky můžete vyplnit nebo upravit. Údaje jsou rozděleny do čtyř částí – jde o sekce „Hlavní“, „Rozšířené“, „Texty písně“ a „Obrázek“. V sekci **Hlavní** lze upravit základní údaje o souboru, jako je např. název skladby a alba či jméno interpreta (obr. 7). V sekci **Rozšířené** můžete ještě doplnit údaje o skladateli či internetovou adresu. Do těchto informací je možné přidat text písně. Ten najdete na internetu – existuje zde celá řada stránek, na kterých lze text vyhledat (např. www.azlyrics.com). Text označte a zkopírujte do schránky a poté jej vložte do pole v programu TagScanner (obr. 8). Kliknete-li na tlačítko se symbolem pro otevření složky, můžete text načíst z disku. Pomocí dalšího tlačítka text buď uložíte, nebo vymažete. Dále lze ke štítku přidat obrázek. Přesuňte se do příslušné sekce, klikněte na tlačítko se symbolem pro otevření složky a soubor s obrázkem vyhledejte (obr. 9). Kliknete-li na tlačítko **Uložit**, upravený štítek (tag) se uloží. Kliknete-li na tlačítko **Odebrat**, budou z tagu všechny informace odebrány.

Obr. 7. Základní informace z ID3 štítku.

Načtení textu ze souboru na disku.

Obr. 8

Vymazání textu.

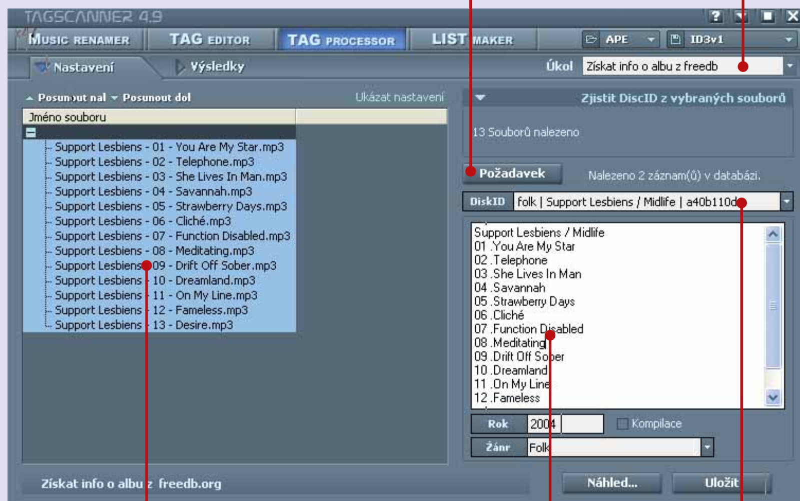
Obr. 9. Načtení obrázku.

VYHLEDÁNÍ INFORMACÍ V DATABÁZI

Jestliže se vám nechce vypisovat štítky ručně, můžete zkusit prohledat internetovou databázi, která obsahuje všechna alba, jež vyšla u velkých vydavatelství. Přesunete-li se do záložky **Tag Processor**, najdete tu dvě záložky a rozbalovací seznam **Úkol** (obr. 10). V něm zvolte položku **Získat info o albu z freedb**. V hlavním poli v tomto okně je zobrazen seznam skladeb, o nichž chcete získávat informace. Je třeba, aby se jednalo o alba z jednoho celého alba, a navíc ve správném pořadí. V pravé části je rozbalovací seznam, obsahující soupis různých internetových databází. Kliknete-li na tlačítko **Požadavek**, databáze bude prohledána. Pokud budete úspěšní, v políčku se zobrazí výsledky hledání. Kliknutím na tlačítko **Uložit** je uložíte ke štítkům.

Nakonec klikněte na na tlačítko **Požadavek**.

Z rozbalovacího seznamu vyberte příkaz **Získat info...**

Obr. 10

Soubory, pro které chcete v databázi vyhledávat informace.

Vyhledané informace.

Výběr databází.

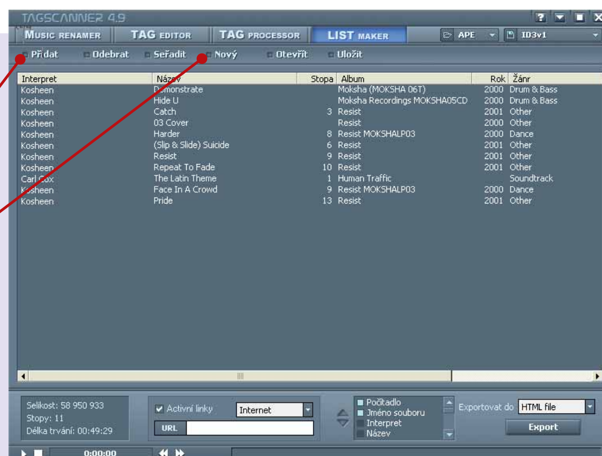
VYTVOŘENÍ PLAYLISTU

Nakonec se přesuňte do záložky **List maker**: tady lze vytvořit playlist neboli seznam skladeb pro delší plynulé přehrávání (obr. 11). Klikněte na tlačítko **Nový** a potom na tlačítko **Přidat** a zvolte, zda má být přidána celá složka, nebo pouze jednotlivé soubory. Dále tyto soubory či složku vyhledejte. Soubory se zobrazí v okně, a pokud chcete změnit jejich pořadí, pak na skladbu klikněte pravým tlačítkem myši a zvolte položku **Posunout nahoru** nebo **dolů**. Playlist lze také uložit nebo exportovat (např. do excelovské tabulky).

-mia

2. Klikněte na tlačítko **Přidat** a zvolte, zda má být do playlistu přidána celá složka, nebo jednotlivé soubory.

1. Klikněte na tlačítko **Nový**.

Obr. 11

VYTVÁŘÍME DOKUMENTY PDF

Dokumenty ve formátu PDF jsou především snadno a rychle ovladatelné a rovněž jednoduše přenositelné na nejrůznější platformy – tedy mezi počítači pracujícími pod různými operačními systémy. Dokumenty PDF však nabízejí spoustu možností, jak jejich vypovídací schopnost a další vlastnosti ještě zlepšit. Ukažme si některé z nich, které vám nabízí „softwarová tiskárna“ Print2PDF z kolekce programu 602Print Pack, verze 5.

info

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:

Jak z několika různých dokumentů vytvořit jeden soubor PDF.

Jak výsledný dokument PDF přímo odeslat elektronickou poštou.

Jak objem výsledného souboru PDF zmenšit.

602Print Pack, *www.602.cz*, cena 1188 Kč

KOMBINACE NĚKOLIKA ZDROJŮ DO JEDNOHO PDF DOKUMENTU

Pokud nějaký dokument převádíte exportem do jiného formátu, jste asi zvyklí nejprve si připravit kompletní dokument, včetně všech vložených objektů, jako jsou různé obrázky a tabulky, a ten pak v rámci jedné operace převést na cílový dokument v požadovaném formátu. Program **Print2PDF** vám umožní tento postup trochu zjednodušit a výsledný dokument PDF zkombinovat z několika různých zdrojových souborů.

Ukažme si jednoduchý příklad. Máte nějaký dokument a budete ho chtít pro ilustraci doplnit tabulkou – máme na mysli složitější, formátovanou tabulkou, kterou bylo potřeba vytvořit v tabulkovém procesoru (*602Tab* či *Excel* ...). Jak uvidíte, není potřeba tabulku vkládat do dokumentu jako objekt a konvertovat ji spolu s ním. Jak na to?

Nejprve „načisto“ napište a zformátujte výchozí textový dokument; poznamenejme rovnou, že nezáleží na tom, zda pracujete v *602Textu*, nebo ve *Wordu*, anebo v jiném programu. Poté přejděte do tiskového dialogového okna (obvykle příkazem **Tisk** nebo **Print** z menu **Soubor** či **File**). Zde jako tiskárnu nastavte **Print2PDF** (obr. 1).

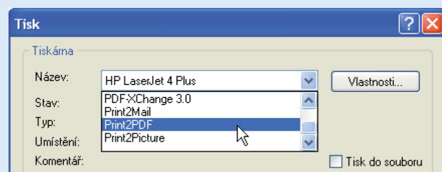
Poté běžným způsobem dokument „vytiskněte“ – vzhledem k tomu, že jde o tisk do souboru, budete v obvyklém systémovém dialogovém okně dotázáni na název souboru a bude vám umožněn výběr cílové složky.

Přejděte do programu pro práci s tabulkami a zde požadovanou tabulku vytvořte a zformátujte. Pak i zde jako tiskárnu nastavte **Print2PDF** a zahajte tisk. A teď pozor – bude zapotřebí vybrat jako cílový přesně ten soubor, do kterého jste prve tiskli dokument. Dostáváte se do situace, ve které jste byli jistě mnohokrát – vznesli jste požadavek na uložení čehosi pod názvem souboru, který v daném místě již existuje. V tomto případě máte místo obvyklého přepsat/nepřepsat na vybranou z několika možností.

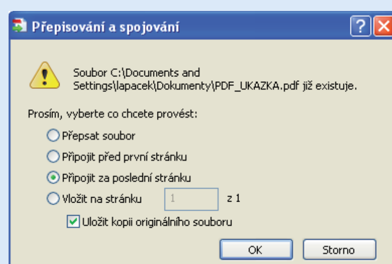
Jak vidíte na obrázku 2, tabulka může být zařazena buď před první stránku výchozího dokumentu, nebo za jeho stránku poslední. Můžete ji však vložit také na stránku s určitým pořadovým číslem.

Chcete-li pro jistotu zachovat i kopii původního PDF souboru (ve stavu před připojením tabulky), zaškrtněte políčko **Uložit kopii originálního souboru**. V tomto případě se to může zdát zbytečné, ale popisovaným způsobem lze postupně vytvořit PDF dokument skládající se z celé řady zdrojů a někdy nemusí být na škodu vrátit se raději k výchozímu souboru o jeden krok zpět než celé skládání opakovat od začátku.

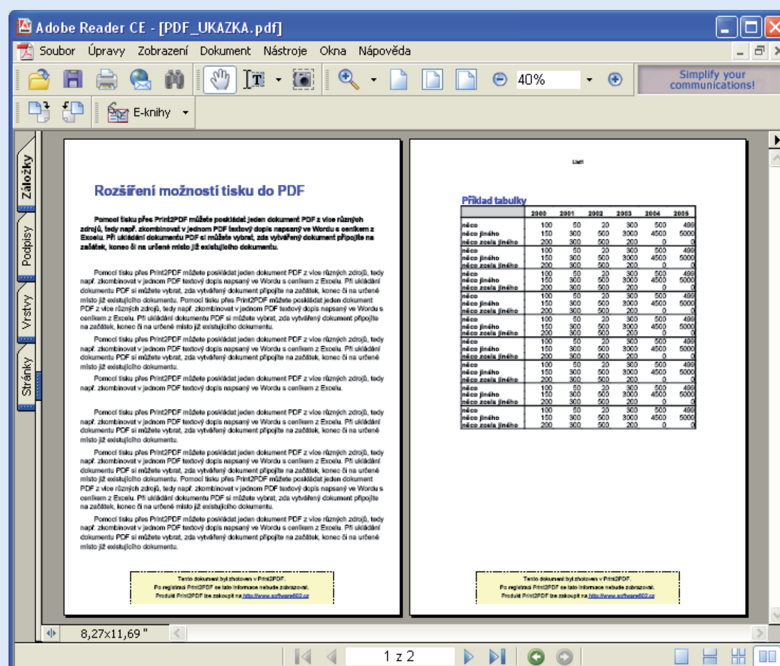
Na obrázku si všimněte žlutých rámečků v dolní části každé stránky – ty jsou automaticky vkládány v *trial* verzi a po zakoupení licence se již objevovat nebudou.

Obr. 1. Nastavení „tiskárny“ Print2PDF.

Obr. 2. Dotaz na způsob, jak chcete soubory spojit.

Obr. 3. Tak může vypadat výsledek spojení dvou zdrojů do jednoho PDF.

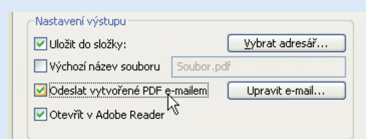
JAK DOKUMENT PDF ROVNOU ODESLAT ELEKTRONICKOU POŠTOU

Konverzi dokumentů do formátu PDF můžete spojit s požadavkem na souběžné odeslání vytvořeného dokumentu elektronickou poštou vybranému adresátovi nebo skupině adresátů. Tímto způsobem si trochu urychlíte práci – ale ruku na srdce, především pak některé z dokumentů (pokud jich připravujete třeba celou řadu) nezapomenete odeslat.

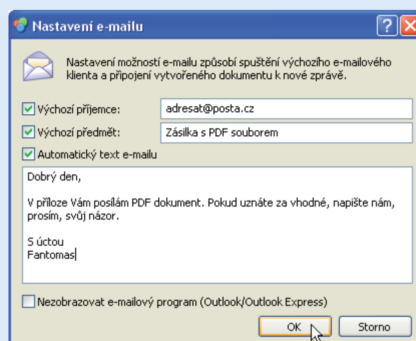
Požadavek na odeslání „pédéefka“ poštou nastavíte v konfiguraci programu Print2PDF. Prostřednictvím nabídky **Start** se přesuňte do skupiny programů **602Print Pack** a zde spusťte program **602Print Pack Konfigurace**.

V dialogovém okně **Konfigurace 602Print Pack** vás bude zajímat karta **Print2PDF** a na ní prostřední sekce – **Nastavení výstupu**. Zde zaškrtněte políčko **Odeslat vytvořené PDF e-mailem** (obr. 4). Tím zajistíte, že po konverzi dokumentu do souboru v PDF formátu se spustí výchozí poštovní klientský program a že v okně pro přípravu zásilky se bude nacházet nově vytvořený soubor PDF, připojený jako příloha.

Zaškrtnutím políčka se také zpřístupní tlačítko **Upravit e-mail**. Kliknete-li na něj, otevřete dialogové okno **Nastavení e-mailu** (obr. 5). Zde můžete ještě předdefinovat parametry budoucí poštovní zásilky.

Obr. 4. Požadavek na odeslání PDF souboru elektronickou poštou.

Obr. 5. Parametry pro přípravu poštovní zásilky.

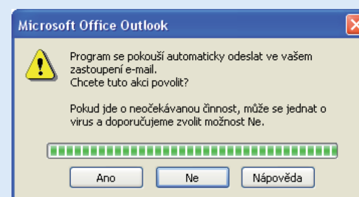
Pokud budete předem vědět, že zásilky budete posílat především určité osobě, zaškrtněte políčko **Výchozí příjemce** a do vstupního pole vpravo napište příslušnou adresu. Můžete zapsat i několik adres oddělených potřebným oddělovačem (obvykle středníkem) – zásilka tak může být odeslána skupině adresátů v rámci jediné operace.

Identifikační popis zásilky, totiž *předmět* (*subject*), můžete připravit do pole následujícího, pokud zaškrtnete políčko **Výchozí předmět**.

Každá zásilka elektronické pošty se v zásadě skládá z dopisu, který příjemce vidí ve svém prohlížeči zásilek (a mnohdy i náhled na něj vidí přímo v okně se seznamem došlé pošty), a z přílohy, skládající se z připojených souborů. Vaše „pédéefko“ je zde onou přílohou a může být vhodné na to adresáta upozornit – aby si ve spěchu nemyslel, že jste mu poslali prázdnou zásilku. Zaškrtněte tedy políčko **Automatický text e-mailu** a do připojeného pole napište, co je třeba.

Políčko **Nezobrazovat e-mailový program (Outlook/Outlook Express)** nabízí další stupeň automatizace odeslání zásilky. Pokud toto políčko zaškrtnete, bude zásilka vytvořena a odeslána zcela automaticky. O této činnosti vás však e-mailový program pravděpodobně bude informovat zprávou v rámečku (obr. 6) a vy zde můžete rozhodnout, zda odeslání zásilky povolíte, nebo zakážete. Jestliže se taková zpráva objeví, aniž byste chtěli něco posílat, odeslání zakažte (mohlo by jít o výsledek činnosti nějakého škodlivého programu).

Jestliže políčko **Nezobrazovat e-mailový program** nezaškrtnete, po vytvoření PDF souboru se otevře okno poštovního klientského programu a vy zde budete mít možnost zásilku libovolně upravit – třeba přidat další adresáty nebo přílohu rozšířit o další soubory, případně doplnit text dopisu apod. Klientský poštovní program nemusí být zrovna z dílny Microsoftu; **Print2PDF** stejně dobře pracuje třeba s oblíbeným programem *Mozilla Thunderbird*, ale i s dalšími.

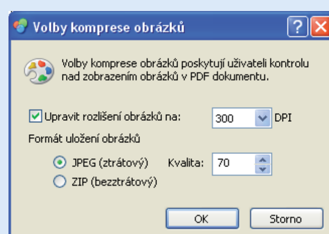
Obr. 6. Nyní můžete odeslání zásilky buď potvrdit, nebo zakázat.

JAK ZMENŠIT SOUBOR PDF

Soubory ve formátu PDF se používají k přenosu tiskových předloh celých knížek. Takové dokumenty mohou být velmi objemné, zejména pokud obsahují obrázky (což je spíše pravidlem). Aby při pomocných pracích, jako jsou autorské korektury či lektorské posudky, nebyla příliš zatěžována pošta, je vhodné velikost souboru zmenšit.

Pomoci si můžete dvěma způsoby: snížením rozlišení tiskové předlohy a změnou způsobu komprese obrázků. Rozlišení tiskové předlohy se udává v bodech na palec (dpi) a přednastavenou hodnotu 600 dpi lze upravit voličem **Rozlišení** v sekci **Tiskové předlohy**.

Způsob komprese obrázků můžete ovlivnit samostatně, a to v dialogovém okně otevřeném tlačítkem **Komprese** v sekci **Nastavení převodu** (obr. 7). Opět tu lze nastavit rozlišení v dpi (výchozí hodnota je 300 dpi) a u obrázků vybrat, zda mají být uloženy ve ztrátovém formátu JPEG s volitelným stupněm komprese, nebo bezztrátově v „archivním“ formátu ZIP. Přijatelného výsledku – malého objemu obrázků při dobré čitelnosti – dosáhnete uložením do formátu JPEG ještě při 50% kompresi. Chce to ale trochu „pokusničit“ a výsledek posoudit případ od případu. Samozřejmě, pokud se jedná o předlohu pro tisk, nejsou žádná úsporná opatření namístě!

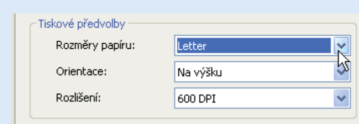
Obr. 7. Nastavení způsobu vložení obrázků.

JINÝ FORMÁT PAPÍRU

Obecně lze vytvořit PDF dokument na stránce v prakticky libovolném formátu. Například v USA se místo naší klasické stránky v kancelářském formátu **A4** často používá formát **letter**.

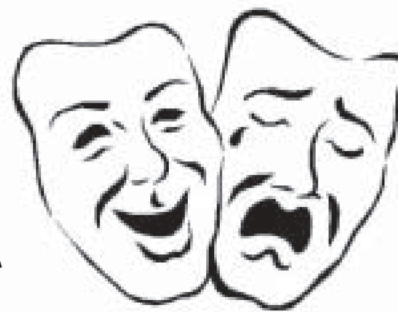
Budete-li chtít svůj dokument umístit na jiný formát papíru, otevřete si opět konfigurační dialogové okno programu **Print2PDF**. V dolní části karty je v sekci **Tiskové předvolby** umístěn volič **Rozměry papíru**. Pokud ho otevřete, můžete si vybrat z několika desítek celosvětově standardizovaných formátů papíru, včetně obálek nebo formátů obvyklých v dalekém Orientu (obr. 8).

Jiří Lapáček

Obr. 8. Volič výstupního formátu papíru.

KDE HLEDAT NA INTERNETU DIVADLA

Po létu přišel neúprosně podzim a začala divadelní sezona – mnozí z nás v této době rádi tráví chladné večery ve vytopených divadelních sálech, a tak se v naší pravidelné rubrice podívejme na internetové adresy, které se divadla týkají.

DODIVADLA.TISCALI.CZ

Stránky na adrese *http://dodivadla.tiscali.cz/* jsou našimi nejkomplexnějšími stránkami, které se věnují divadlu. Na hlavní stránce najdete odkazy na recenze nových představení a o lístky na tyto premiéry můžete také

často soutěžit. Dozvíte se také obsazení hry, jména postav a jména ostatních lidí, kteří se na inscenaci podílejí. V některých případech můžete také zhlédnout video a fotografie z představení. Stránky obsahují i divadelní databázi; ta by měla obsahovat všechna uváděná představení a program divadel u nás.

WWW.DIVADLO.CZ

Na stránkách *http://www.divadlo.cz* se dozvíte také informace o divadle amatérském a zahraničním. Kromě tradičního programu divadel, informací o premiérách a adresáře divadel zde zjistíte také přehled divadelních festivalů, a to jak českých, tak zahraničních. Na stránkách lze také vyhledávat v databázi, která obsahuje adresář divadel a premiér a seznam dalších odkazů.

WWW.SCENA.CZ

I stránky *http://www.scena.cz* přinášejí pozvánky na zajímavé divadelní události, jako jsou premiérová představení nebo divadelní festivaly. Kromě toho zde můžete také položit otázku různým umělcům, kteří v určitém představení vystupují, a soutěžit o lístky do divadla. Rádi byste se vypravili do divadla, ale nevíte, co hrají? Na stránkách můžete v programu divadel pohodlně vyhledávat – stačí vybrat místo či divadlo (stránky se nezaměřují pouze na divadla pražská či brněnská, ale i na oblasti) nebo vyhledávat zadáním klíčového slova.

WWW.I-DIVADLO.CZ

Stránky *http://www.i-divadlo.cz* poskytují přehled o divadelním dění u nás, včetně informací o premiérách (rubrika „Před oponou"). Stránky se nevyhýbají ani informacím o divadle pro děti. V sekci „Repertoár a puntíky" zjistíte repertoár pražských divadel a hodnocení většiny představení. S ostatními milovníky divadla můžete diskutovat ve fóru, rozděleném do mnoha tematických skupin. Na stránkách se lze i registrovat a stránky si personalizovat.

WWW.DJC.CZ – WWW.CIMRMAN.AT

Nedá nám nezmínit zde stránky Divadla Járy Cimrmana. Stejně jako je recesistická

a zábavná povaha tohoto divadla, jsou velmi vyvedené a plné legrace i jeho internetové stránky. Na první pohled vypadají jako vystřižené z počátku 20. století, tedy z doby života národního génia. Stránky mají dokonce i rakouskou doménu at. Při bližším zkoumání zjistíte, že stránky obsahují mnoho odkazů a že jsou informačně skutečně nabité. Kromě toho se tu skutečně pobavíte – zjistíte např. podrobnosti z mistrova života, které se v žádné jeho hře nedozvíte.

WWW.NARODNI-DIVADLO.CZ

Stránky naší zlaté kapličky najdete na adrese *http://www.narodni-divadlo.cz* a poskytují informace nejenom o Národním divadle, ale i o ostatních scénách, které pod něj spadají, tedy o Stavovském divadle a o Divadle Kolowrat. Samozřejmostí je tedy detailní program všech tří scén a informace o premiérách. Pokud jste v těchto divadlech ještě nebyli a chcete vidět, jak to uvnitř vypadá, můžete se jednotlivými divadly projít virtuálně. To však doporučujeme pouze jedincům s pořádně rychlým připojením k internetu či s pevnými nervy.

-mia

VLASTNÍ 3D OBRÁZKY

Do redakce jsme dostali na vyzkoušení beta verzi programu Zoner Photo Studio 8, jejíž premiéra bude na Invexu. Ve zkušební verzi nás zaujala možnost vytvářet 3D obrázky a také možnost vytvářet obrázky panoramatické.

info

Jako beta verze je označována ta verze programu, která je již těsně před uvolněním do prodeje.

S novou verzí Zoner Photo Studia vás seznámíme, hned jak budeme mít k dispozici plnou verzi.

Návštěvníci Invexu se mohou s programem ZPS 8 seznámit ve stánku firmy Zoner.

3D OBRÁZKY

Spolu s instalačním CD jsme dostali také barevné brýle, které mají jedno „sklo“ červené a druhé modré. Pomocí nich je pak možné pozorovat na monitoru obraz plasticky.

Při vytváření 3D obrázku je třeba zadat souhlasná místa na obou fotografiích.

Dobrá zpráva: 3D obrázky si můžete vytvářet sami. Jen je třeba myslet na to již při fotografování a pořídit si dva obrázky, které jsou pořízeny ze dvou různých míst blízko sebe.

Samo vytváření 3D obrázku má na svých bedrech jednoduchý průvodce.

Ten dovolí vybrat dva snímky, které budou základem obrázku. Na těchto snímcích je třeba označit shodné body. ZPS 8 vybírá body automaticky. Je samozřejmě možné nějaké body přidat nebo dosazené body ručně upravit. Program však body vybírá většinou tak, že nic upravovat nemusíte.

Po určení shodných bodů necháte Zoner Photo Studio 8, aby vytvořilo základ 3D obrázku. Ten můžete ještě doladit podle svých představ a buď jej uložit, nebo otevřít v editoru za účelem dalších úprav.

Na první pohled tedy nic složitého. Když jsme v redakci zkoušeli připravit dvojici obrázků, ukázalo se, že jedním z důležitých faktorů je správná volba vzdálenosti mezi místy pořízení obrázků.

Jestliže se na 3D obrázek podíváte bez brýlí, vypadá, jako kdyby nějaký neviditelný tiskař nezvládal sesazení barev. Avšak brýle vše napraví. Při prohlížení 3D obrázků se vystřídala většina redakce

Vzájemné usazení zdrojových obrázků je možné ručně doladit. Všimněte si, že výsledný obrázek bez použití brýlí vypadá jako nepodařený tisk.

a shodli jsme se na tom, že 3D efekt nejvíce zapůsobí ve větší hloubce. Budete-li zkoušet např. 3D portrét obličeje, příliš velký rozdíl mezi původní fotografií a obrázkem nepoznáte. V případě, že vyfotografujete třeba část Šumavy z Boubína, bude 3D obrázek působit plasticky.

PANORÁMA

Místo slova „panoramatický“ můžeme použít slovo „širokoúhlý“. Vytvoření širokoúhlého obrázku využijete v případě, že máte několik fotografií pořízených z jednoho místa a každá fotografie zabírá jiný úsek fotografované krajiny. Můžete například stát na vrcholu hory, fotografovat krajinu pod sebou a před pořízením nového snímku se vždy pootočit tak, aby nový snímek zachycoval i malou část krajiny vyfotografovanou na snímku předchozím. Z takto pořízených obrázků pak skládáte výsledný snímek. V tomto případě můžete použít i více než dva výchozí snímky.

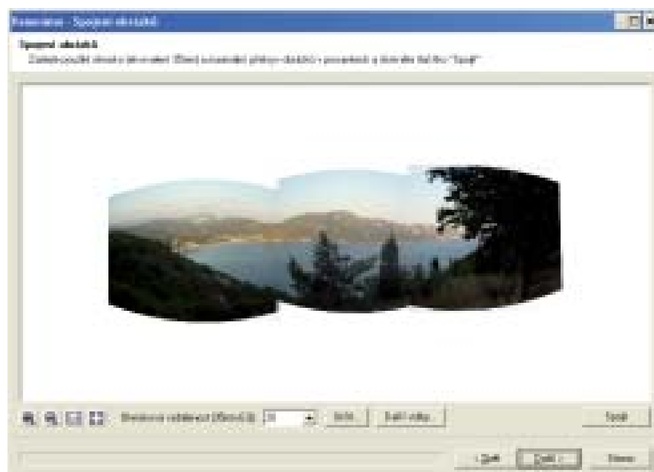
JAK NA TO

Průvodce je připraven i pro vytváření panoramatických obrázků. Na začátku vyberete snímky, které chcete spojit, a v případě potřeby je seřadíte tak, jak mají ve snímku následovat. V dalším kroku ZPS zjišťuje ohniskovou vzdálenost objektivu fotoaparátu, kterým jste obrázky pořídili. ZPS se snaží zjistit ohniskovou vzdálenost z informací, které o snímku má. Nezdaří-li se to automaticky, musíte tento údaj doplnit vy – najdete jej třeba v manuálu

Poté dojde na spojení vybraných obrázků – tato operace může chvilku trvat. Na obrazovce se pak objeví základ snímku. Důležitá je hranice přesahu, ve které se snímky napojují. Napojení můžete ponechat tak, jak jej provedlo ZPS 8, nebo můžete jeho spojení upravit.

Na závěr je možné snímek oříznout a buď jej otevřít v editoru, nebo uložit na disk.

-mzi

Zárodek panoramatického obrázku složeného ze tří fotografií.

DVD FILM ZA 6 MINUT

Film stihnete na disk DVD vypálit již za 6 minut. Nevěříte? Stačí mít v počítači vypalovací DVD mechaniku a DVD média disponovaná pro rychlý zápis dat. Obojí je dnes z cenového hlediska velmi dobře dostupné.

MECHANIKY V TESTU

Do testu jsme obdrželi šest vypalovacích DVD mechanik s cenami od 1264 Kč (Lite-On) do 4300 Kč (Plextor). Model Plextor je se svou cenou velkou výjimkou, ostatních pět jednotek se vešlo do cenového rozpětí od 1264 Kč do 1656 Kč. Také jednovrstvá vypalovací DVD média s kapacitou 4,7 GB a s maximální rychlostí zápisu 16× lze dnes pořídit levně. DVD médium v krabičce stojí kolem 20 Kč; pokud budete kupovat balení po více kusech, jsou ceny ještě nižší. Pro srovnání: zapisovatelná média CD-R s kapacitou 700 MB pořídíte i s krabičkou cca za 12 Kč; pokud koupíte větší balení, je cena necelých 10 Kč za médium.

Pokud DVD vypalovačku ve svém počítači ještě nemáte, vyplatí se vám ji koupit – a to z mnoha důvodů. S vypalovací DVD mechanikou získáte možnost načítat data z DVD disků (tedy i přehrávat filmy na DVD nosičích), rychle zálohovat svá data na DVD média (samozřejmostí je také zápis na CD) a mnoho uživatelů jistě uvítá možnost vypalovat filmy. Pokud čekáte na ještě lákavější ceny DVD vypalovaček, pak i z tohoto hlediska nemá valný smysl čekat déle, neboť ceny již příliš klesat nebudou.

Vypalovací DVD mechaniky jsou v současné době na vrcholu svých sil. Dosáhly 16násobné rychlosti vypalování, a to jak na média DVD+R, tak i na média DVD-R, a umí zapisovat na dvouvrstvá média s kapacitou 8,5 GB – nejrychlejší mechaniky v testu (Benq, Lite-On a Pioneer) vypalují na dvouvrstvá média rychlostí 8× a poradí si s dvouvrstvými médii, a to jak ve formátu DVD+R, tak i ve formátu DVD-R.

VÍTĚZOVÉ TESTU

Tip počítač pro každého 21/2005

Při hodnocení DVD vypalovaček jsme vycházeli ze tří dílčích kritérií. Největší váhu jsme přisoudili rychlosti zápisu dat a také kvalitě čtení dat. Další část hodnocení je věnována výbavě recenzovaných mechanik – sem spadá především dodaný vypalovací program, program pro přehrávání filmů a případně další softwarové vybavení. Kladně jsme ocenili i přiložený datový kabel a zvukový kablík.

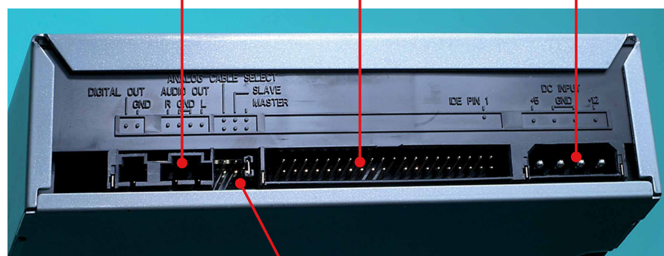
Po sečtení bodů a s přihlédnutím k cenám jednotlivých mechanik jsme se ocenění Tip PPK rozhodli udělit mechanikám **Asus DRW-1608P** a **Lite-On SHW-1635S**. Vypalovačka Asus DRW-1608P si nejlépe ze všech testovaných modelů vedla při vypalování na jednovrstvá média a konkurenci nenašla ani v rychlosti čtení dat. Velmi dobře obstála i při čtení dat z poškozeného disku DVD. Nevýhodou této mechaniky je nižší rychlost zápisu na dvouvrstvá média, ale pro uživatele, kteří dvouvrstvá média nebudou používat příliš často, je tento model výbornou volbou. Kladem je také výborná výbava, schopnost čtení disků DVD-RAM a také příznivá cena 1511 Kč.

Druhou oceněnou mechanikou je nejlevnější vypalovačka v testu: tou je s cenou 1264 Kč model Lite-On SHW-1635S. Také tato vypalovačka se může pyšnit kvalitním čtením optických disků. Rychlost čtení dat sice není nijak závratná, ale zato si mechanika s velkou úspěšností poradila i s načítáním dat z poškozeného disku. V testech rychlosti zápisu dat si tato mechanika počínala velice zdatně, takže i s přihlédnutím k nízké ceně a k výbavě, zahrnující program Nero Express pro vypalování dat a program PowerDVD 5.0 pro přehrávání filmů, byla úspěšná kandidatura této jednotky na ocenění Tip PPK vcelku zřejmá.

Zdířka pro připojení zvukového kabelu.

Konektor pro připojení datového IDE kabelu.

Konektor pro napájení.

Zadní část DVD mechaniky.

Propojka pro nastavení typu zařízení.

NA CO JSME ZAPISOVALI

info

Do testu nám DVD média poskytla společnost Diskus. Jednalo se o jednovrstvá 16rychlostní média DVD+R Imation, jednovrstvá 8rychlostní média DVD-R Imation s kapacitou 4,7 GB, dvouvrstvá 2,4rychlostní média DVD+R DL Memorex a o dvouvrstvá 4rychlostní média DVD-R DL Verbatim s kapacitou 8,5 GB.

DISKUS datamedia & storage

8,5 GB VE DVOU VRSTVÁCH

Dvouvrstvá vypalovací média (označují se jako Dual Layer nebo Double Layer, zkráceně DL) formátu DVD-R DL jsou poměrně nová, a proto si s nimi některé starší vypalovací DVD mechaniky nemusí poradit. V takovém případě může pomoci nahrání nového firmwaru mechaniky. Z testovaných mechanik se možností zápisu na disky DVD-R DL ve specifikacích pyšnilo pět mechanik – u modelu Benq DW1640 schopnost zápisu na tato média uvedena není. Při testování však tato mechanika na dvouvrstvá DVD média DVD-R DL bez problému zapisovala rychlostí 4×.

Pro zápis na tato média je třeba také vlastnit vypalovací program, který média DVD-R DL rozpozná. V testovacím počítači jsme měli např. nainstalován vypalovací program Nero ve verzi 6.3.1.4, který média DVD-R DL vůbec nepoznal, a proto vypalovačky na ně odmítly vypalovat. Po nainstalování Nera 6.6.0.9 bylo vše v pořádku. Proto při nákupu DVD vypalovačky doporučujeme zakoupit ji společně s vypalovacím programem, protože tak máte zajištěno, že s mechanikou budete moci na zamýšlená média bez problémů vypalovat.

info

ORIENTAČNÍ CENY MÉDIÍ S KRABIČKOU:

4,7GB DVD+R Emtec 8×: 20 Kč s DPH.

4,7GB DVD-R Philips 8×: 19 Kč s DPH.

4,7GB DVD+R Verbatim 16×: 21 Kč s DPH.

4,7GB DVD-R Verbatim 16×: 21 Kč s DPH.

8,5GB DVD+R DL Memorex 2,4×: 140 Kč s DPH.

8,5GB DVD-R DL Verbatim 4×: 165 Kč s DPH.

4,7GB DVD-RAM Verbatim 3×: 80 Kč s DPH.

9,4GB DVD-RAM Verbatim (oboustranné médium): 200 Kč s DPH.

Z recenzovaných šesti mechanik bylo s vypalovacím programem dodáno pět modelů. Ve čtyřech případech se jednalo o vypalovací program Nero Express, který byl dodán společně s mechanikami Asus, Benq, LG a Lite-On. U vypalovací mechaniky Plextor bylo přiloženo CD se sadou programů PlexTools Professional 2.20, jediná vypalovačka Pioneer byla dodána bez jakéhokoliv příslušenství.

K mechanikám Asus a LG byl přiložen i datový kabel pro propojení vypalovačky se základní deskou počítače; s jednotkami Asus, LG a Lite-On se dodávají kablíky pro propojení mechaniky se zvukovou kartou. V příslušenství žádné z vypalovaček nejsou zahrnuta prázdná média, oproti tomu, jak bylo zvykem u vypalovacích mechanik CD-RW.

FORMÁT DVD-RAM

Uživatelé, kteří vlastní DVD přehrávač s podporou disků DVD-RAM (tento formát prosazuje ve svých produktech společnost Panasonic), by jistě uvítali DVD vypalovačku, která umí data zaznamenávat i na tato média. Mezi testovanými modely má tuto vlastnost pouze vypalovačka LG GSA-4167B. Ve srovnání s nejlepšími vypalovačkami v testu však zaostávala v rychlosti zápisu na dvouvrstvá média DVD+R DL (dokázala pracovat pouze rychlostí 2,4×) a zejména v testu kvality čtení poškozeného disku DVD (z něj nepřečetla 13,61 % dat).

Mechanika Asus DRW-1608P umí data z disků DVD-RAM přečíst, avšak se zápisem na tato média si neporadí. Uživatelé, kteří přehrávač disků DVD-RAM nevlastní, se po těchto médiích pravděpodobně pídit nebudou, jelikož ve srovnání s médii DVD+R a DVD-R jsou příliš drahá a pomalá: např. zapisovatelné médium DVD-RAM Verbatim s kapacitou 4,7 GB, určené pro zápis rychlostí 3×, stojí 80 Kč.

BLÍŽÍ SE NÁSTUPCE DVD

Stejně jako CD mechaniky byly nahrazeny vypalovačkami DVD, vyklidí DVD jednotky své pozice nastupující technologii, která dále zvýší kapacitu optických disků. O místo nástupce DVD se utkají dvě technologie: HD-DVD a Blu-ray. Uvedení nových mechanik se očekává na konci roku 2005 nebo na začátku roku 2006. Formát **HD-DVD** (High Definition DVD) prosazují firmy Toshiba, NEC a Sanyo a jeho výhodou je, že mechaniky HD-DVD budou umět číst i disky DVD. Na médium HD-DVD bude možné do jedné vrstvy uložit 15 GB dat. Konkurenční technologii **Blu-ray** podporují firmy Sony, Matsushita (Panasonic), LG, Mitsubishi, Hitachi, Pioneer, Philips, Samsung, Sharp, TDK, Thomson, Dell a Hewlett-Packard. Mechaniky Blu-ray sice nepřečtou disky DVD, jejich výhodou však bude větší kapacita: na jednovrstvý disk bude možné uložit až 25 GB dat. Rozmach těchto mechanik nastane až po rozšíření digitálního televizního vysílání a videa ve vysoké kvalitě (HD TV) a po rozšíření příslušných televizních přístrojů a přehrávačů.

Obě nové technologie využívají modrý laserový paprsek s vlnovou délkou 405 nm (DVD mechaniky využívají červeného laserového paprsku o vlnové délce 650 nm), díky čemuž budou nové mechaniky schopny vypalovat na optický disk menší záznamy, a tedy s větší hustotou. Díky tomu uloží na rozměrově stejný optický disk více dat než dnešní DVD vypalovačky. Tato přednost se podobá principu, na jehož základě vypalovací DVD jednotky překonaly vypalovací mechaniky CD-RW (CD mechaniky používají laser o vlnové délce 790 nm).

VYPALOVÁNÍ S NEREM

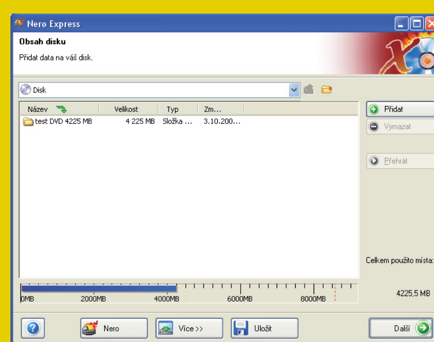
Vypalování prostřednictvím programu Nero Express je velice jednoduché a intuitivní. Procesem vypalování vás totiž provede průvodce, který navíc komunikuje v češtině.

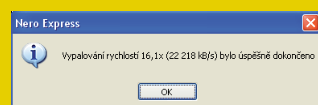
Obr. 1. Po spuštění programu Nero si vyberete, zda chcete vypalovat na média CD, nebo na média DVD.

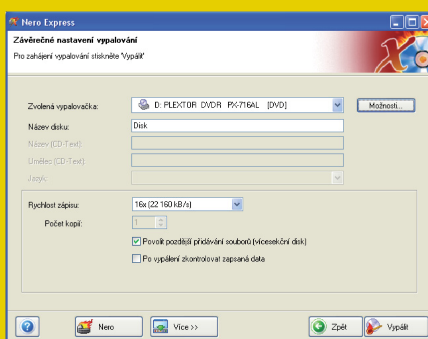
Obr. 2. Zadání vypalování dat na médium DVD.

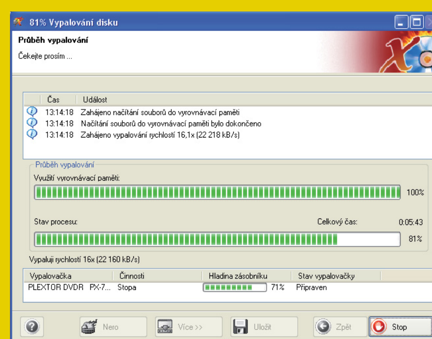
Obr. 3. Výběr složky obsahující soubory o velikosti 4,225 GB.

Obr. 6. Informace o úspěšném dokončení vypalování.

Obr. 4. Volba rychlosti vypalování.

Obr. 5. Průběh vypalování.

ČERNÁ A BÍLÁ

Ze šesti mechanik v testu je pět modelů vyvedeno v tradiční počítačové barvě, tedy v barvě slonové kosti. Mechanika Plextor má čelo černé barvy. Jedná se také o jedinou jednotku v testu, která pro založení médií nepoužívá výsuvný šuplík – média se v tomto případě zasouvají do zdířky v čele mechaniky.

JAK JSME TESTOVALI

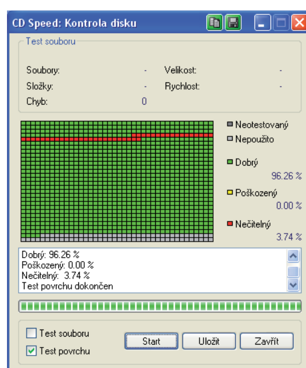
Pro test DVD vypalovaček jsme použili PC s 2,6GHz procesorem Pentium 4, s 512 MB paměti, s grafickou kartou osazenou čipem nVidia GeForce FX 5600 a s pevným diskem Maxtor o kapacitě 120 GB, připojeným k základní desce přes rozhraní Ultra ATA/100. Vypalovací DVD mechaniku jsme vždy připojili k samostatnému IDE kabelu jako zařízení typu Master.

Při testech rychlosti čtení dat a kvality čtení poškozeného DVD jsme použili programy Nero CD-DVD Speed 4.01 a Nero DVD Speed. Při vypalování dat na jednovrstvá média DVD+R a DVD-R a na dvouvrstvá média DVD+R DL a DVD-R DL jsme použili již zmíněný vypalovací program Nero Express ve verzi 6.6.0.9.

Při vypalování jsme používali jednovrstvá 16rychlostní média DVD+R Imation a 16rychlostní média DVD-R Verbatim. Při zápisu na dvouvrstvá média jsme použili 2,4rychlostní disky DVD+R DL Memorex, 8rychlostní média DVD+R DL Verbatim a 4rychlostní disky DVD-R DL Verbatim.

ASUS DRW-1608P

Vypalovačka Asus DRW-1608P se v provedených testech stala šampionem při vypalování na jednovrstvá média DVD+R a DVD-R a konkurenci nenašla ani v testu rychlosti čtení dat. S výsledkem 3,74 % nečitelných dat velmi dobře obstála i při čtení dat z poškozeného disku DVD. Nevýhodou je nižší rychlost zápisu na dvouvrstvá média: na média formátu DVD+R DL zapisovala tato vypalovačka pouze rychlostí 2,4×; na média formátu DVD-R DL určená pro 4násobnou rychlost zápisu nabízí i vypalování rychlostí 6×, ale to neproběhlo zdárně. Při vypalování rychlostí 4× bylo vše v pořádku. Kladem tohoto modelu je také výborná výbava, zahrnující vypalovací program Nero Express, program PowerDVD 5.0 pro přehrávání DVD filmů a balík programů Ulead DVD MovieFactory 3 Suite SE pro práci s videem. Z další výbavy nelze opomenout datový IDE kabel ani kablík ke zvukové kartě. Někteří uživatelé ocení i schopnost čtení disků DVD-RAM, nikoli však schopnost zápisu na ně. Zápis na média DVD-RAM nabízí z testovaných mechanik pouze model LG. Díky své výbavě a zejména rychlosti čtení dat a rychlosti vypalování na jednovrstvá média si tato mechanika zaslouží vaši pozornost – naše spokojenost s ní vyústila v to, že jsme jí udělili ocenění Tip PPK.

Asus: kvalita čtení poškozeného disku.

ASUS DRW-1608P

Cena s DPH: 1511 Kč.
Poskytl: Levi International, a. s.
Rychlost zápisu: 6× DVD+R DL, 6× DVD-R DL.
Celkové hodnocení: ★★★★★★★★☆☆

\+ čte média DVD-RAM, rychlost vypalování na jednovrstvá média DVD+R a DVD-R, rychlost čtení dat, bohatá výbava

− zápis na 8× média DVD+R DL probíhal pouze rychlostí 2,4×.

BENQ DW1640

Mechanika Benq DW1640 za 1415 Kč je po modelu Lite-On druhou nejlevnější jednotkou v testu. Tato mechanika nejlépe obstála v testu čtení poškozeného disku DVD – ze všech testovaných mechanik z něj načetla nejvíce dat a neči-

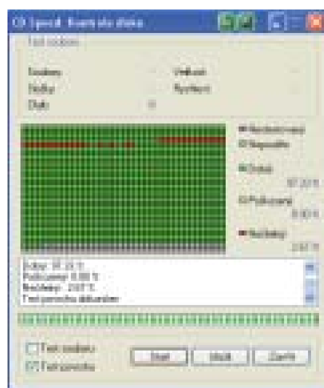
BENQ DW1640
Cena s DPH: 1415 Kč.
Poskytl: Benq.
Rychlost zápisu: 8× DVD+R DL, na DVD-R DL nezapisuje.
Celkové hodnocení: ★★★★★☆☆☆☆

\+ kvalita čtení poškozeného disku, rychlost vypalování na média DVD+R DL

– rychlost vypalování na jednovrstvá média DVD+R a DVD-R

telných se pro ni jevilo pouze 2,67 % informací. Na rozdíl od výše uvedené mechaniky Asus je však její slabinou pomalejší zápis na jednovrstvá média DVD+R a DVD-R. V těchto testech obsadila jednotka Benq poslední místa. Na první místo ji naopak katapultovala výborná rychlost zápisu na dvouvrstvá média DVD+R DL – várku 8,1 GB dat mechanika vypálila 8násobnou rychlostí za 15 minut 27 sekund. Benq DW1640 je jedinou mechanikou v testu, u které není ve specifikaci uvedeno, že zapisuje i na dvouvrstvá média DVD-R DL. Po založení média DVD-R DL do vypalovačky proběhl zápis na toto médium rychlostí 4× bez jakýchkoli problémů. Softwarová výbava obsahuje vypalovací program Nero Express a program QVideo 2.0 pro přehrávání filmů, z hardwarové výbavy jsou k mechanice přiloženy pouze šroubky pro připevnění mechaniky k počítačové skříni.

Benq: kvalita čtení poškozeného disku.

LG GSA-4167B

Mechanika LG GSA-4167B vyniká tím, že na rozdíl od ostatních mechanik v testu umí data zapisovat i na média DVD-RAM. Mechanika Asus dokáže z těchto médií data přečíst, ale schopnost zápisu na DVD-RAM nabízí jen mechanika LG. U modelu GSA-4167B jsme ve

všech „vypalovacích“ testech naměřili průměrné výsledky, v testech čtení dat pak výsledky podprůměrné a v testu čtení poškozeného disku jsme zaznamenali výsledek nejhorší: vypalovačka LG v něm vykázala 13,61 % nečitelných dat. Nejlepší mechanika v testu (Benq) si neporadila pouze s 2,67 % dat. Naopak se nám líbila výbava, obsahující vypalovací program Nero Express, program PowerDVD 5.0 a program PowerProducer Gold pro tvorbu videa. Stejně jako u mechaniky Asus je zde přiložen datový kabel IDE a kablík ke zvukové kartě.

LG GSA-4167B
Cena s DPH: 1547 Kč.
Poskytl: Levi International, a. s.
Rychlost zápisu: 6× DVD+R DL, 4× DVD-R DL, 5× DVD-RAM.
Celkové hodnocení: ★★★★★☆☆☆☆

\+ zapisuje na média DVD-RAM, čte média DVD-RAM, bohatá výbava

– kvalita čtení poškozeného disku

LITE-ON SHW-1635S

Druhou mechanikou v tomto testu, která získala ocenění Tip PPK, je Lite-On SHW-1635S. Zároveň se jedná o nejlevnější vypalovačku v tomto testu – s cenou 1264 Kč jde o skutečně velmi dobrou nabídku, která obsahuje i vypalovací program Nero Express a program PowerDVD 5.0. Přiložen je i zvukový kablík. V testech si tato mechanika vedla velmi zdárně: při čtení poškozeného disku DVD si neporadila pouze s 2,76 % dat, což ji zařadilo na druhou příčku, hned za model Benq. Rychlost vypalování dat na jednovrstvá média DVD+R a DVD-R je mezi recenzovanými modely průměrná, velmi rychle však probíhá vypalování na dvouvrstvá média DVD+R DL. Za nízkou cenu převládají pozitiva nad negativy, a tak mechaniku Lite-On lze směle doporučit.

Lite-On: kvalita čtení poškozeného disku.

LITE-ON SHW-1635S

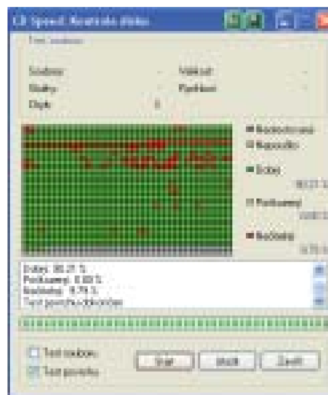
Cena s DPH: 1264 Kč.
Poskytl: eXtraPoint, a. s.
Rychlost zápisu: 8× DVD+R DL, 4× DVD-R DL.
Celkové hodnocení: ★★★★★★★★☆☆

\+ nízká cena, kvalita čtení poškozeného disku, rychlost zápisu dat na dvouvrstvá média DVD+R DL

– doba přístupu k datům při čtení disku DVD-ROM

PIONEER DVR-110D

Za 1656 Kč lze pořídit mechaniku Pioneer. Tu jsme do testu obdrželi bez jakékoli výbavy – bez programového vybavení i bez jiného příslušenství. Velkou předností této jednotky je velmi rychlý zápis dat na dvouvrstvá média DVD-R DL – rychlostí 8× umístil Pioneer 8,1 GB dat na toto médium za 18 minut 29 sekund. S rychlostí zápisu na dvouvrstvá média DVD+R DL to tak slavné není: v těchto testech obsadila mechanika Pioneer předposlední místo. Podprůměrné výsledky jsme naměřili i při rychlosti zápisu na jednovrstvá média. Ani test kvality čtení poškozeného DVD nevyzněl pro tuto

Pioneer: kvalita čtení poškozeného disku.

mechaniku příznivě: s 9,79 % nepřečtených dat jde o druhý nejhorší výsledek v tomto testu. Horší byla už jen mechanika LG s výsledkem 13,61 % nečitelných dat.

PIONEER DVR-110D

Cena s DPH: 1656 Kč.
Poskytl: 100MEGA Distribution, s. r. o.
Rychlost zápisu: 8× DVD+R DL, 8× DVD-R DL.
Celkové hodnocení: ★★★★☆☆☆☆☆☆

 rychlost zápisu dat na dvouvrstvá média DVD-R DL

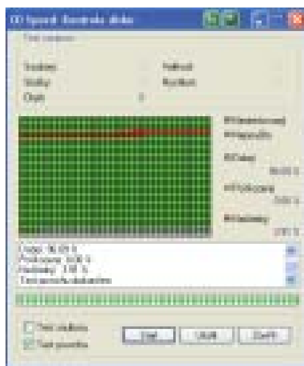
 kvalita čtení poškozeného disku, rychlost zápisu dat na dvouvrstvá média DVD+R DL

PLEXTOR PX-716AL

Mechanika Plextor PX-716AL se v tomto testu vymyká zejména svou cenou: 4300 Kč je cena skutečně velmi vysoká. I když se jedná o velmi kvalitní mechaniku, která v testech podala kvalitní výkon, s uvedenou cenou se nebude těšit zájmu uživatelů. Je to jediná mechanika v testu, u které se média nezakládají na výsuvný šuplík, ale do štěrbiny v čele. Plextor se od ostatních účastníků testu odlišuje také svou černou barvou. Rychlost zápisu dat na jednovrstvé disky DVD+R probíhal velmi rychle, totéž platí i pro vypalování na dvouvrstvá média DVD+R DL a DVD-R DL. Pomalejší je zápis dat na jednovrstvá média DVD-R a svižně neprobíhá ani čtení dat. S mechanikou se dodává instalační CD s programem Plextor PlexTools Professional 2.20. V testu čtení poškozeného disku DVD tato mechanika nerozpoznala 3,91 % dat. Podtrženo a sečteno: za třetinovou cenu seženete rychlejší DVD vypalovačky.

-mse

Plextor: kvalita čtení poškozeného disku.

PLEXTOR PX-716AL

Cena s DPH: 4300 Kč.
Poskytl: Servodata, a. s.
Rychlost zápisu: 6× DVD+R DL, 6× DVD-R DL.
Celkové hodnocení: ★★★★★★★☆☆☆

 rychlost zápisu dat na dvouvrstvá média DVD+R DL a DVD-R DL, 8 MB vyrovnávací paměti

 vysoká cena, rychlost čtení dat

	Asus DRW-1608P	Benq DW1640	LG GSA-4167B	Lite-On SHW-1635S	Pioneer DVR-110D	Plextor PX-716AL
Cena včetně DPH	1511 Kč	1415 Kč	1547 Kč	1264 Kč	1656 Kč	4300 Kč
Poskytl	Levi International, a. s.	Benq	Levi International, a. s.	eXtraPoint, a. s.	100Mega Distribution, s. r. o.	Servodata, a. s.
WWW adresa	www.levi.cz	www.benq.cz	www.levi.cz	www.extrapoint.cz	www.100mega-distribution.cz	www.servodata.cz
Záruka	2 roky	2 roky	2 roky	2 roky	2 roky	2 roky
Celkové hodnocení	★★★★★★★★☆☆	★★★★★★☆☆☆☆	★★★★★☆☆☆☆☆	★★★★★★★★☆☆	★★★★☆☆☆☆☆☆	★★★★★★★☆☆☆
Rychlost zápisu	★★★★★★★☆☆☆	★★★★☆☆☆☆☆☆	★★★★★★☆☆☆☆	★★★★★★★☆☆☆	★★★★★☆☆☆☆☆	★★★★★★★★☆☆
Kvalita čtení dat	★★★★★★★★☆☆	★★★★★★★★★☆	★★☆☆☆☆☆☆☆☆	★★★★★★★★☆☆	★★★★☆☆☆☆☆☆	★★★★★★☆☆☆☆
Výbava	★★★★★★★★★★	★★★★★★★☆☆☆	★★★★★★★★★★	★★★★★★★★☆☆	☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆	★★★★★★★☆☆☆
Technické parametry						
Vyrovnávací paměť	2 MB	2 MB	2 MB	2 MB	2 MB	8 MB
Založení média	na výsuvný šuplík	na výsuvný šuplík	na výsuvný šuplík	na výsuvný šuplík	na výsuvný šuplík	do zdířky
Čte DVD-RAM	ano	ne	ano	ne	ano	ne
Vypalovací program	Nero Express	Nero Express	Nero Express	Nero Express	žádný	PlexTools Professional 2.20
Další programové vybavení	PowerDVD 5.0, Ulead DVD MovieFactory 3 Suite SE	QVideo 2.0	PowerDVD 5.0, PowerProducer Gold	PowerDVD 5.0	žádné	PlexTools Professional 2.20
Příslušenství	datový IDE kabel, zvukový kablík, montážní šroubky	montážní šroubky	datový IDE kabel, zvukový kablík, montážní šroubky	zvukový kablík, montážní šroubky	žádné	montážní šroubky
Udávaná maximální rychlost zápisu						
DVD+R	16×	16×	16×	16×	16×	16×
DVD-R	16×	16×	16×	16×	16×	16×
DVD+RW	8×	8×	8×	8×	8×	8×
DVD-RW	6×	6×	6×	6×	6×	4×
DVD+R DL (8,5 GB)	6×	8×	6×	8×	8×	6×
DVD-R DL (8,5 GB)	6×	neuvedeno	4×	4×	8×	6×
DVD-RAM	nevypaluje	nevypaluje	5×	nevypaluje	nevypaluje	nevypaluje
CD-R	40×	48×	48×	48×	40×	48×
CD-RW	24×	32×	32×	24×	32×	24×
Test rychlosti zápisu 4,225 GB dat na jednovrstvá média						
DVD+R 16×	5:59 min.	6:36 min.	6:18 min.	6:22 min.	6:26 min.	6:14 min.
DVD-R 16×	6:00 min.	7:10 min.	6:07 min.	6:24 min.	6:08 min.	6:43 min.
DVD-RAM 3×	nevypaluje	nevypaluje	37:31 min. (3×)	nevypaluje	nevypaluje	nevypaluje
Test rychlosti zápisu 8,1 GB dat na dvouvrstvá média						
DVD+R DL 2,4×	44:56 min. (2,4×)	46:11 min. (2,4×)	44:24× (2,4×)	43:24 min. (2,4×)	45:14 min. (2,4×)	28:40 min. (4×)
DVD+R DL 8×	44:59 min. (2,4×)	15:27 min. (8×)	44:22× (2,4×)	16:59 min. (8×)	45:16 min. (2,4×)	18:42 min. (6×)
DVD-R DL 4×	27:50 (4×)	29:28 min. (4×)	27:05 min. (4×)	27:46 min. (4×)	18:29 min. (8×)	19:04 min. (6×)
Testy čtení dvouvrstvého disku DVD-ROM 7,23 GB (1×: 1350 KB/s)						
Průměrná rychlost čtení	9,51×	9,30×	6,39×	6,40×	9,47×	6,31×
Doba náhodného přístupu	118 ms	122 ms	133 ms	150 ms	127 ms	135 ms
Kvalita čtení poškozeného disku DVD-ROM						
Nečitelná oblast	3,74 %	2,67 %	13,61 %	2,76 %	9,79 %	3,91 %

JE VÁŠ OFFICE LEGÁLNÍ?

Před časem jsme vás informovali o tom, že firma Microsoft zavádí kontrolu legálnosti MS Windows. Dnes vám ukážeme stránku, na které si můžete ověřit, zda je legální vaše instalace MS Office.

Pro ověření legálnosti je třeba do počítače nainstalovat ovládací prvek Direct-X (malý program, který zjistí data potřebná k ověření pravosti sady MS Office a odešle je k vyhodnocení).

Po instalaci a získání dat se dozvíte jednu ze tří možností:

- Úspěšné: vaše sada MS Office je s nejvyšší pravděpodobností v pořádku.
- Nejednoznačné: existují náznaky toho, že vaše instalace nemusí být legální.
- Neúspěšné: vaše instalace MS Office je s vysokou pravděpodobností nelegální.

JAK POSTUPOVAT PŘI INSTALACI

V MS Internet Exploreru zobrazte stránku na adrese http://www.microsoft.com/resources/howtotell/cs/office/default.mspx.

Na stránce jsou dvě tlačítka (obr. 1); klikněte na tlačítko **Domácí uživatelé**.

Obr. 1

Klikněte na tlačítko Domácí uživatelé.

Server se bude snažit instalovat komponentu Direct X. Jestliže instalaci těchto komponent nemáte povolenu, objeví se pod adresním řádkem žlutý pruh s textem „Tento server zřejmě vyžaduje následující…" Na tento nápis klikněte pravým tlačítkem a z místní nabídky vyberte příkaz **Nainstalovat ovládací prvek Active-X**.

Objeví-li se dialogové okno, klikněte znovu na tlačítko **Nainstalovat**.

JAK OVĚŘIT LEGÁLNOST

Pod rámečkem s tlačítky (obr. 1) jsou další dva rámečky. V prvním z nich můžete ověřit originálnost svého CD, ve druhém certifikát pravosti. Pro ověření pravosti CD budete potřebovat instalační CD, pro ověření certifikátu pak krabici, ve které jste MS Office koupili.

Vyberte rámeček s ověřením, které chcete provést, a klikněte v něm na tlačítko **Porovnat**.

V prohlížeči se zobrazí stránka – na ní nejprve zvolte, kterou verzi MS Office používáte. Poté se v dolní části stránky objeví další obrázky (instalačního CD nebo certifikátu) a je na vás, abyste porovnali originál s obrázkem a kliknutím označili, zda se určité prvky shodují, či ne.

Obr. 2

Porovnání disku CD: Úspěšné

Instalační disk CD vaší sady Office obsahuje prvky zabraňující padělání, které jsou zahrnuty v originálním softwaru společnosti Microsoft, takže je **velmi pravděpodobné**, že vaše sada Office je originální. Přečtěte si další informace o prvcích zabraňujících padělání disku CD.

Porovnání certifikátu pravosti: Neúspěšné

Váš certifikát pravosti **zřejmě neobsahuje** prvky zabraňující padělání, které jsou zahrnuty v originálním softwaru společnosti Microsoft. Dále je uveden postup, jak lze získat originální software. Přečtěte si další informace o prvcích zabraňujících padělání certifikátu pravosti.

Po vyplnění všech políček klikněte na tlačítko **Zobrazte výsledky** v dolní části stránky.

Tím se vrátíte na výchozí stránku a v rámečku se zobrazí výsledek testování (obr. 2).

CO LZE DĚLAT PŘI ZJIŠTĚNÍ NELEGÁLNÍ VERZE

V případě, že vás výsledek testu neuspokojil, obraťte se na prodejce.

V případě, že jednání s prodejcem není možné, obraťte se na společnost Microsoft.

-mzi

info

Podle prohlášení firmy Microsoft nejsou při kontrole získávána data, která by mohla vést k identifikaci uživatele. Při testu jsou odesílány údaje o verzi operačního systému MS Windows, informace o BIOS počítače a další identifikátory. Jejich seznam najdete na adrese: *http://www.microsoft.com/resources/howtotell/cs/office/privacy.mspx.*

Ověření můžete použít u MS Office XP nebo MS Office 2003 v případě, že používáte operační systém MS Windows XP a prohlížeč MS Internet Explorer 6.0 nebo vyšší.

Ověření je ze strany uživatele dobrovolné.

Ověření můžete provést na stránce *http://www.microsoft.com/resources/howtotell/cs/office/default.mspx.*

NEROZBITNÝ MOBIL

Společnost Siemens představila nový model Siemens M75, který se může stát vaším věrným společníkem, ať se pohybujete kdekoliv. Jedná se totiž o mobil z řady outdoor: je prakticky nerozbitný a bude se hodit např. těm, kdo provozují různé adrenalinové sporty. Ale nejenom tím je tento mobil speciální, poslouží vám totiž i jako MP3 přehrávač.

VĚTŠÍ, ALE NEROZBITNÝ

Tento model není skutečně žádný drobeček. Jeho rozměry činí 110,5 × 51,5 × 20,8 mm, takže v době čím dál tím titěrnějších mobilů se jedná o pořádnou „cihlu". Jeho hmotnost je 110 gramů. Jak již bylo řečeno, jedná se o velmi odolný mobil, který se nemusí bát ani pádu z několika metrů. Toho je dosaženo speciální konstrukcí mobilu a využitím gumy a kovu. Přední rám přístroje je vytvořen z odolného kovu a boční rám je z gumy. Aby se konstrukce při pádu nerozpadla, je na zadní straně opatřena speciálním šroubem z plastu: šroubek lze otočit nehtem a mobil se už nerozpadne.

Mobil obsahuje fotoaparát a jeho čočka je také chráněna plastovým krytem: ten je třeba při fotografování vždy odklopit. Mobil má velký kvalitní displej (37 × 28 mm) a k ovládání využijete kromě klávesnice i klasický joystick.

FOTOAPARÁT A MP3 PŘEHRÁVAČ

Pokud nejste nároční fotografové, můžete mobil využít i jako fotoaparát. Má totiž 1,3 megapixelu, a tak poskytuje kvalitnější fotky než fotoaparáty s rozlišením VGA (640 × 480 bodů), které jsou v mobilech běžně používány. Pomocí joysticku si můžete snímaný objekt přibližovat („zoomovat"), ale pouze digitálně. Před pořizováním fotografií si můžete nastavit několik různých zabarvení (černobílá, sépiová...) a snímky pořizovat v pěti různých rozlišeních. Největší fotky budou mít rozlišení 1280 × 960 obrazových bodů. Jedním tlačítkem můžete přepnout do natáčení videa (maximálně 90 sekund). Video můžete pořizovat v různých barevných odstínech a ve dvou rozlišeních.

Siemens M75 také úspěšně nahradí MP3 přehrávač. K tomu účelu jsou součástí dodávky i celkem šikovná sluchátka. V mobilu najdete program pro přehrávání, který kromě formátu MP3 zvládne i formát AAC+. Skladby ve formátu MP3 můžete využít i pro vyzvánění telefonu. Obrázky, video i písničky můžete ukládat nejenom do vnitřní paměti mobilu, ale i na paměťovou kartu typu MMC.

SVĚT UVNITŘ

Uvnitř mobilního telefonu toho najdete skutečně hodně. Chcete-li plánovat své osobní volno nebo vytvářet adresář kontaktů, pak vám nový Siemens vyjde vstříc. Mobil dále obsahuje kalkulačku, funkci pro převod jednotek, stopky a nástroj na odpočítávání. Zahrát si můžete jednu ze čtyř plně barevných javovských her.

Co se týká propojení s jinými zařízeními, tento mobilní telefon podporuje technologii Bluetooth pro bezdrátový přenos dat, takže si můžete se svými známými vyměňovat obrázky, vizitky nebo soubory MP3, a přitom za to nezaplatíte ani korunu. Dále mobilní telefon podporuje technologii Push to Talk. Pokud má tuto funkci i telefon vašeho známého a tuto službu podporuje váš operátor (zatím pouze Eurotel), můžete mobil používat na způsob vysílačky.

PODTRŽENO, SEČTENO

Mobilní telefon Siemens vás přijde na 9 tisíc korun. Za tuto cenu se vám dostane velmi kvalitního a odolného mobilního telefonu, který vás jistě přesvědčí mnoha funkcemi a který se vyznačuje tím, že zdařile nahradí jednodušší digitální fotoaparát a MP3 přehrávač. Z datových přenosů podporuje pouze technologii GPRS, nikoliv rychlejší EDGE či 3G, a to je u tohoto „lepšího" mobilu škoda. -mia

JAK VYTVOŘIT VLASTNÍ WEB

Chcete, aby na tomto místě vyšel článek podle vašeho námětu? Jestliže ano, napište nám své náměty e-mailem na adresu redakce@ppk.cz a do předmětu vepište „Článek na přání“ nebo nám zašlete dopis na adresu Počítač pro každého, Vogel Burda Communications, Na Florenci 19, 110 00 Praha 1 a označte jej stejným heslem. V obou případech nezapomeňte uvést na sebe kontakt.

Jsme opravdu velmi rádi, že vás rubrika s články na přání zaujala a že k nám do redakce proudí od vás velké množství e-mailových zpráv. Za každý e-mail vám velmi děkujeme a i ty, které nebudou na tomto místě zveřejněny, mohou být zpracovány jako články do ostatních rubrik; prosíme vás o strpení, námětů přišlo skutečně mnoho.

info

V našem článku vás zasvětíme do celkové problematiky tvorby internetové stránky – popíšeme činnosti, které s vytvářením internetové stránky souvisí. Pokud jde o přesný návod na konkrétní „psaní“ internetové stránky, tedy o návod na vytváření HTML souboru s jednotlivými prvky, odkazujeme vás na PPK č. 15/2005, ve kterém jsme uvedli podrobný návod na tvorbu internetové stránky pomocí šikovného programu Nvu. Ten je k dispozici zcela zdarma a práce s ním je ve stylu WYSIWYG (viz dále), je tedy velmi snadná. Problematika tvorby stránek je velmi široká, a proto se jí budeme věnovat i v dalším čísle, ve kterém si také ukážeme, co s vytvořeným HTML souborem dále dělat.

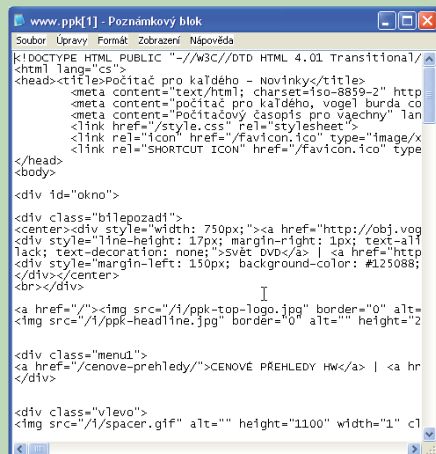
Zatím nejčastější námět, který nám posíláte, se týkal tvorby internetové stránky. Za tento námět jsme se rozhodli odměnit našeho čtenáře pana Karla Oppelta: dostane dárky z našeho vydavatelství. Gratulujeme a ještě jednou děkujeme.

1 ROZVRŽENÍ STRÁNKY

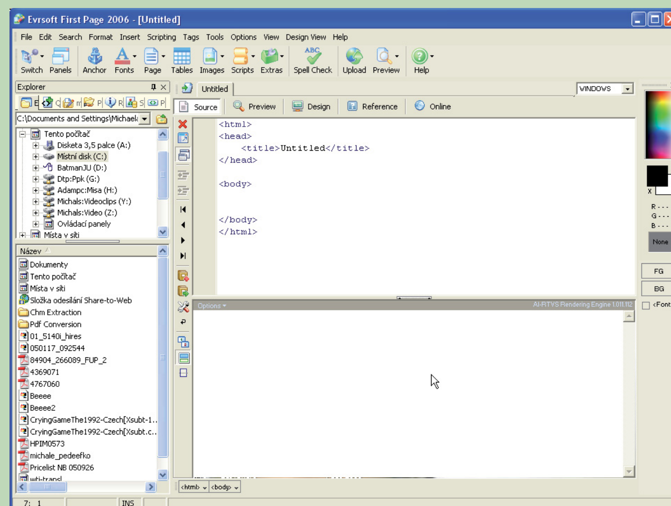
Než začnete stránky vytvářet, je třeba si uvědomit, jaký obsah mají stránky mít a jaké bude grafické uspořádání. Všechny soubory (obrázky, animace, obrázky, které budete chtít použít jako pozadí, jako různé grafické prvky – lišty apod.), které budete při tvorbě stránky potřebovat, je třeba shromáždit do jednoho adresáře.

2 TVORBA INTERNETOVÉ STRÁNKY PŘÍMO V HTML

V okamžiku, kdy jste si rozvrhli, jak bude stránka vypadat, se můžete směle pustit do její tvorby. Internetové stránky jsou vlastně soubory ve formátu HTML nebo ve formátu HTM. Tak se nazývá i jazyk, ve kterém jsou stránky naprogramovány (familiérně se mu říká „hatmatilka“ a jeho plný název zní Hypertext Markup Language). První a nejtěžší způsob, jak internetovou stránku vytvořit, spočívá tedy v použití příkazů tohoto jazyka – říkáme jim také tagy. Ty se vypisují např. do programu Poznámkový blok a základní fígl, jímž z pouhého textového souboru vytvoříte soubor, který je možno zobrazit v internetovém prohlížeči (např. Internet Explorer), je „přeuložit“ tento soubor do souboru s koncovkou HTML. Tagy jsou značky, které prohlížeči vlastně označují, co má zobrazit: může jít o velký nadpis, o tělo textu, dále o to, zda má být učiněn odstavec nebo kterou barvu má text mít apod. Jazyk HTML je velmi bohatý a dokáže s internetovou stránkou dělat čáry – vytvoří třeba efektní, blikající tlačítka. Je však třeba pochopit jeho syntaxi (stavbu) a hlavně jednotlivé příkazy znát (případně mít k dispozici jejich seznam). Tato varianta se však téměř nepoužívá, protože byly vyvinuty chytré programy, které dokážou spoustu „otravné“ práce vykonat za vás. Ale i programování stránky v jazyce HTML má své výhody – jednak je skutečně kreativní, jednak výsledný soubor má nejmenší možnou velikost. Za to vám poděkují návštěvníci vašich stránek, protože se jim stránky zobrazí za minimální dobu, a hlavně k tvorbě stránky nepotřebujete žádné speciální vybavení – vystačíte totiž s pouhým poznámkovým blokem.

Programování internetové stránky v programu Poznámkový blok.

Program 1st Page patří do rodiny tzv. HTML editorů.

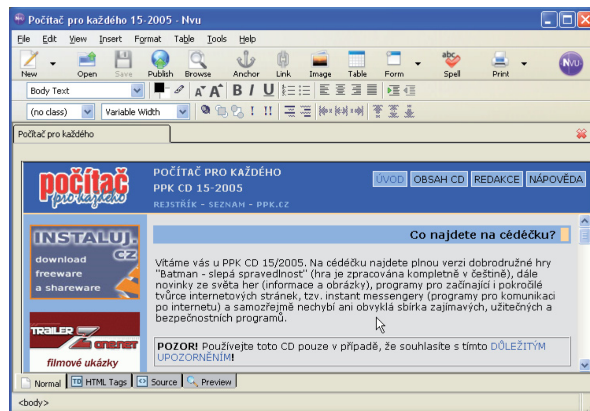
Potřebné vybavení: program Poznámkový blok (součást Windows) a jakýkoliv internetový prohlížeč.

Složitost: značná; nevhodné pro rychlé vytvoření stránky.

HTML EDITORY

Pokud jste ve světě HTML více zběhlí, můžete využít speciální programy, kterým se říká HTML editory. Ty totiž obsahují seznam HTML tagů a na vás pouze je, abyste si vybrali akci, která má být provedena – program pak již do souboru požadovaný tag vloží. Na vás pak je doplnit mezi tagy texty, vybrat obrázky apod. Oproti „psaní“ stránky v poznámkovém bloku obsahuje HTML editor ještě jednu užitečnou funkci: můžete si v něm okamžitě

zobrazit, jak by stránka ve stávající podobě vypadala. Vaše pracovní prostředí, ve kterém můžete vzhled stránky upravovat, bude v dokumentu, který obsahuje HTML tagy. Program si tedy můžete zobrazit ve dvou různých režimech: pracovním a náhledovém. Tyto programy mají většinou jednoduché ovládání a pohybujete se v nabídkách a oknech, ale bez jisté znalosti jazyka HTML se neobejdete. Tento způsob doporučujeme tedy těm, kdo chtějí proniknout do tajů jazyka HTML nebo se v něm chtějí zdokonalit.

V programu Nvu vytváříte stránky v takovém režimu, v jakém budou posléze zobrazeny.

Potřebné vybavení: program typu HTML editor, doporučujeme např. program 1st Page: je k dispozici zcela zdarma a stáhnout si jej můžete buď ze stránek *http://www.evrsoft.com*, nebo z PPK CD č. 15/2005, na kterém najdete celou řadu programů stejného typu.

Složitost: střední; vhodné i pro začínající uživatele.

3 WYSIWYG EDITORY

Tvorba stránky za pomoci těchto programů je nejjednodušší. Stránku totiž vytváříte podobně jako např. dokument ve Wordu, tedy v takovém režimu, ve kterém bude stránka na internetu zobrazena. To je zřejmé i z anglického názvu těchto programů. Jde totiž o zkratku What You See Is What You Get – co vidíš, to dostaneš. Bohužel tato na první pohled ideální možnost má své nedostatky – jednak je výsledný soubor poměrně hodně veliký, jednak se ne ve všech prohlížečích zobrazí stránka standardně, programy tohoto typu jsou poměrně drahé a možnost tvorby stránky je velmi omezená, pro kreativnější jedince tedy nemožná. Pokud však hodláte pouze vytvořit jednoduchou osobní stránku, tuto možnost vám doporučujeme.

Potřebné vybavení: program typu WYSIWYG, většinou jde o komerční software, např. jeden z nejznámějších produktů Microsoft FrontPage vás přijde na 6300 korun. Výjimkou je program Nvu (*www.nvu.com*): je k dispozici zcela zdarma.

Složitost: velmi nízká; vhodné pro naprostého začátečníka. -mia

CHYTRÝ TELEFON BEZ DRÁTŮ

Čtyři výherci tentokrát obdrží digitální bezdrátový telefon Microcom DC 4500 od společnosti Fincom International, která je výhradním dodavatelem produktů značky Microcom.

Microcom DC 4500 je profesionální bezdrátový telefon, díky kterému můžete odesílat a přijímat SMS zprávy. Jeho design i vlastnosti jsou velmi podobné mobilním telefonům, na které jsme si velmi rychle zvykli. Má prostorný barevný displej, pro který si můžete zvolit tapetu podle svého vkusu. Microcom DC 4500 má také polyfonní vyzvánění. Na výběr máte hned několik melodií a přiřazovat je můžete libovolně k různým telefonním číslům, abyste snáz poznali, kdo vám volá. Telefon disponuje obsáhlým telefonním seznamem a umí zálohovat také kontakty ze SIM karty mobilního telefonu.

www.microcom.cz

soutěž

DNEŠNÍ OTÁZKA:

Jakou kapacitu má telefonní seznam bezdrátového telefonu Microcom DC 4500?

a) 50, b) 100, c) 150, d) 200.

Odpověď na otázku nám spolu s tajenkou křížovky pošlete nejpozději **do 14. listopadu 2005** buď na korespondenčním lístku označeném heslem **Microcom** na adresu **Vogel Burda Communications, oddělení marketingu, Na Florenci 19, 110 00 Praha 1**, nebo elektronickou poštou na adresu **krizovka21@ppk.cz**. Nezapomeňte uvést svou poštovní adresu! Jména výherců uveřejníme v **PPK č. 24/2005**.

Tajenku a odpověď na otázku se svou adresou můžete zaslat formou SMS zprávy na číslo 9000106, a to ve tvaru: **Vogel PK21*Text tajenky*odpoved na otazku*Jmeno Prijmeni Ulice Cislo Mesto PSC**

Slovo Vogel oddělte od příznaku PK21 mezerou. Příznak PK21, text tajenky, odpověď na otázku a kontaktní údaje oddělte od sebe hvězdičkou nebo čárkou. Pokud jste se již zaregistrovali v SMS registraci, můžete své jméno a adresu vynechat. Cena za odeslanou SMS zprávu je 6 Kč včetně DPH.

SMS službu poskytuje společnost NetKit, s. r. o.

Infolinka: +420 284 820 470.

Účastí v soutěži souhlasíte s poskytnutím osobních údajů (jméno, příjmení, adresa, popř. e-mailová adresa) zadavateli soutěže za účelem zasílání nabídky obchodu nebo služeb.

POMŮCKY: ALOV, HEN, AVOT | NÁZEV PRACÍHO PRÁŠKU | ZAČÁTEK TAJENKY | BIBLICKÝ MASTURBANT | ANTOUŠEK | INICIÁLY HERCE RACKA | ALKANON | STAROEGYPTSKÝ BŮH SLUNCE | HLUK | SLOVENSKÁ SPOJKA | HON | SARMAT | KONEC TAJENKY | KOZÁCKÝ NÁČELNÍK

BALKÁNSKÝ SMRK | HRUBÝ ČLOVĚK

ŠTÍHLÁ VĚŽ U MEŠITY | KLERIK S NIŽŠÍM SVĚCENÍM | ZÁMOŘSKÁ VELMOC

OHON | TOULEC (ZAST.) | BEBIZAČNÍ SLABIKA | BUNIČINA | NĚMECKY "ANO"

CHEM. ZN. RADONU | KONČETINA | KEŘÍK V NÁDOBĚ | POVRCH JEZERA | MAĎARSKY "NE" | SMIRKOVÝ PAPÍR

VÁHAVÝ SOUHLAS | SOUČÁST KREVNÍHO BARVIVA | VŘESOVEC | DVAKRÁT SNÍŽENÝ TÓN | CITOSL. SMÍCHU | BÝVALÁ ZN. ČEPELEK

PRUŽNÉ ŽELEZO | NĚMECKÝ PROZAIK

VYSOKÝ KOPEC | JMÉNO BRANKÁŘE VIKTORA | PSEUDONYM N.V. GOGOLA

SLOUČENINA AMONIAKU S KYSELINOU | SVINUTÝ ÚTVAR

VYDAVATEL | SPZ KARVINÉ | STŘED TAJENKY | POHONNÁ SMĚS | LATINSKY "KOST"

STARÁ JEDNOTKA RADIOAKTIVITY | ASIJSKÉ ŽENSKÉ JMÉNO | VÝZVA PSOVI | ODPORNÉ PITÍ | OZN. NAŠICH LETADEL | LATINSKÁ SPOJKA | ASIJSKÁ STOLNÍ HRA | TYRAN

BAHNO Z RAŠELINNÝCH VOD | POBÍDKA | STAROŘEC. BOHYNĚ DUHY | HAFAN | HLAS HADA | POHYB KYVADLA | DRUH HVĚZDY

RUSKY "NEBO" | OKOPÍROVAT | SÁZKOVÁ OTÁZKA | TUMÁŠ | ŘIDITELNÉ SANĚ | RUSKY "TO" | TISKAŘSKÝ STROJ

NOVÁČEK (Z LATINY) | NĚMECKY "VÝCHOD" | EVROPAN (SLOV.) | HOTEL NA LODI | EGYPTSKÝ OCHRANNÝ DUCH

DŮSTOJNÍK (ZAST.) | OKOUTI

MINISTERSTVO (ÚŘAD) | UZENÁŘSKÝ VÝROBEK

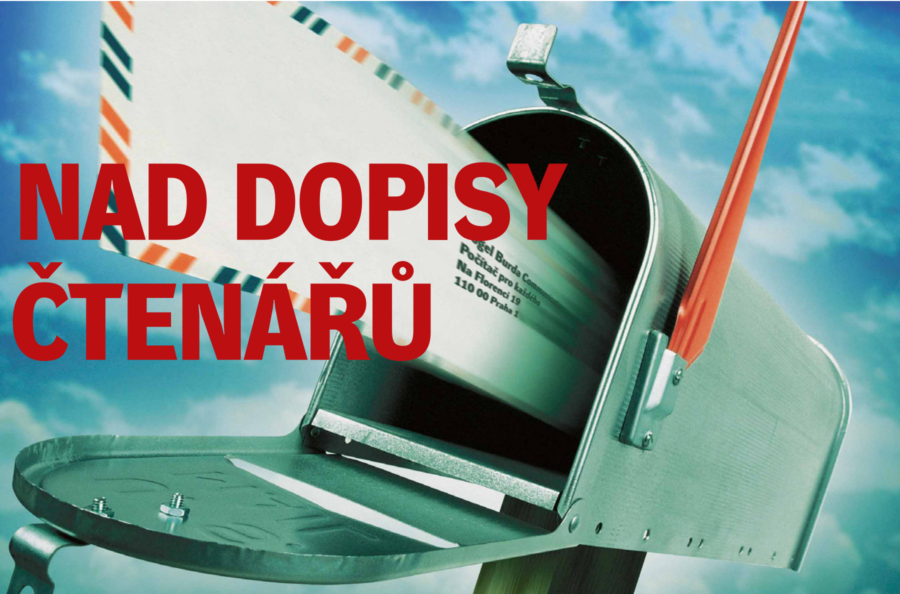
Správná odpověď na soutěžní otázku z **PPK č. 18/2005** zní: V našich titulech (Počítač pro každého, Chip, Svět DVD, Level a OPSM 2) probíhá každé léto soutěž, která se jmenuje Fotosoutěž (odpověď b).

Tajenka křížovky z **PPK č. 18** zní: Podělte se s námi o vaše fotografie.

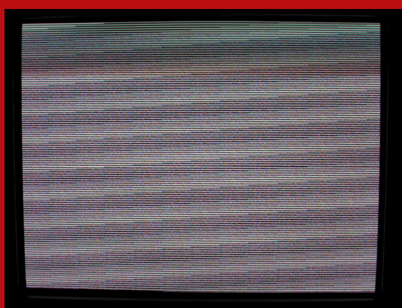
Kapesní počítač Asus MyPal A716 vyhrává V. Ambrož z Uhlířských Janovic.

Blahopřejeme!

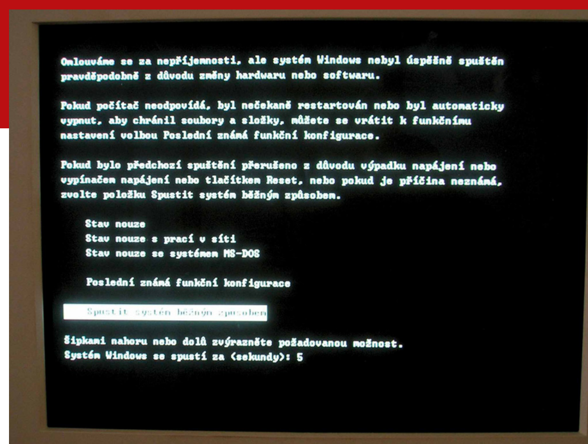
NAD DOPISY ČTENÁŘŮ

Po zapnutí PC vše probíhá normálně až do té doby, než naskočí logo Windows; pak se vše zastaví a na obrazovce se objeví pruhy (viz obr. 1). Po několika vteřinách váhání se PC samo restartuje, opět dojde k normálnímu rozběhu a na obrazovce naskočí text (viz obr. 2). Pokud nic neudělám, naskočí po odpočítávání za 30 sekund a potom už je vše v pořádku. Takto se PC chová při každém zapnutí. Pokud je vypnuto třeba jen několik minut, spustí se normálně. U prodejce na zkoušku provedli přeinstalaci a aktualizaci ovladačů a kodeků a já jsem potom doma provedl ze zoufalství kompletní naformátování a celou novou instalaci, ale bezvýsledně. Tato závada se projevovala hned po základní instalaci operačního systému, ovladače grafické karty a základní desky.

Obr. 1

Obr. 2

Podle příznaků se zdá, že problém je v grafické kartě – dokud není zahřátá, patrně u ní nefunguje náročnější grafický režim, který máte zvolen ve Windows. Doporučujeme reklamovat grafickou kartu. Kdyby vám někdo tvrdil, že váš počítač pracuje normálně, je třeba být při reklamaci osobně přítomen. -mjs

V časopisu PPK č. 13/2005 jsem si na str. 25 se zájmem přečetl, jak lze snadno vytvořit dokument ve formátu PDF (pomocí programu Tomahawk na přiloženém CD). Dokument ve Wordu jsem pomocí schránky použil v Tomahawku a jím jsem jej převedl do formátu PDF. Byl jsem překvapen, že po převedení zabíral soubor na pevném disku více než dvojnásobné místo.

Formát PDF je vlastně „elektronický výtisk“ a je navržen tak, aby v prohlížeči PDF vypadal tak, jak si to představoval autor souboru. Nesmíme spoléhat na to, že ten, kdo dokument prohlíží, něco na počítači má, či nemá (například různá písma). PDF se musí vždy zobrazit dokonale. Oproti tomu formát DOC je speciální formát programu Word a sám v sobě toho tolik nenese, protože se spoléhá na to, jak text zformátuje Word. V nových verzích Wordu to sice patrně bude pokaždé v zásadě stejné, ale není to oproti PDF zaručeno. Do wordovského souboru se běžně neukládají písma v textu použitá – spoléhá se na to, že ten, kdo dokument otevře, bude ona písma mít na počítači, a když ne, použijí se jiná písma – už to může pozměnit formátování, nehledě na to, že dokument už nebude vypadat stejně. Do souboru DOC lze použitá písma také uložit, ale pak bude tento soubor mnohem větší, než je běžné. Rozdíl je tedy v tom, co který formát v sobě nese; PDF v sobě nese všechno, aby se na cílovém počítači nemusel spoléhat na nic. Právě proto se jmenuje PDF čili „přenosný dokumentový formát“.

-mjs

Proč se mi nenabízí instalace nových bezpečnostních aktualizací operačního systému Windows XP, zatímco dřív se čas od času objevovala?

Společnost Microsoft v rámci boje proti softwarovému pirátství zavedla už před časem novou „povinnost“ pro majitele jejích operačních systémů. Ti, kdo chtějí svoje Windows aktualizovat jinak než pomocí „ručního“ stahování a instalace záplat, musejí si nejdříve nainstalovat Genuine Validation Utility (program pro ověření pravosti Windows). Teprve po instalaci této aktualizace je možné stahovat a instalovat aktualizace (záplaty). Pro instalaci této utility zvolte stránku www.microsoft.com a na ní položku **Microsoft Update** (viz obr. 3) – dále se řiďte pokyny k instalaci. Pokud jsou vaše Windows skutečně legální, budete mít po případném restartu k dispozici možnost aktualizace jako dřív. Nyní bylo vydáno devět nových záplat, z nichž tři jsou označeny jako kritické, čtyři důležité a dvě doporučené. Z aktualizací si můžete vybrat, které chcete nainstalovat a které případně ne. Osobně volím všechny kromě nástroje na odstranění škodlivého softwaru (používám Ad-Aware SE). Tímto postupem rovněž nainstalujete aktualizace do kancelářského balíku MS Office. Pokud chcete aktualizace čistě jen pro Windows, ale ne pro Office, zvolte stránku windowsupdate.microsoft.com. Příznivcům alternativních prohlížečů, jako je Firefox, však nezbude než na tyto stránky přistupovat z Internet Exploreru. Stránky totiž využívají komponenty ActiveX. Na aktualizačních stránkách se často vyskytují problémy s načtením i v případě IE, ty je však snadné vyřešit. V Internet Exploreru zvolte **Nástroje/Možnosti Internetu…** a na záložce **Obecné** klikněte na tlačítko **Vymazat soubory cookie…** a na tlačítko **Odstranit soubory…** Poté prohlížeč zavřete a znovu spusťte. Nyní by se po zadání a potvrzení internetové adresy již měla stránka načíst bez problémů.

Obr. 3

-imh

Můžete mi prosím říci, proč jsou v časopisech PPK č. 19/2005 a 20/2005 stejné křížovky?

Jde bohužel o tiskovou chybu, která vznikla v redakci při přípravě stránky s křížovkou. Došlo k záměně aktuálního grafického podkladu za křížovku použitou v minulém vydání.

Přijměte prosím naši omluvu za to, že jsme pravidelné luštitele připravili o možnost vyluštit jednu originální křížovku.

-ihe

Mám operační systém Windows XP s Internet Explorerem 6 SP1. Když v případě PPK CD kliknu na nabídku Zobrazit a poté na položku Zdrojový kód, zobrazí se text: „Váš prohlížeč nepodporuje rámce (frames). Nainstalujte si prohlížeč, který rámce podporuje. Doporučujeme prohlížeč MS Internet Explorer 6.0 SP1 CZ (najdete ho na několika našich CD).“ Tento prohlížeč mám již nainstalovaný, proto by mě zajímalo, jak mám nastavit podporování rámců.

Hláška „Váš prohlížeč nepodporuje rámce…“ je trvale uložena ve zdrojovém HTML kódu pro případ, že by někdo měl starý internetový prohlížeč, který rámce nepodporuje (pak se tato hláška automaticky zobrazí) – vy ji vidíte pouze proto, že se díváte přímo do zdrojového kódu. Internet Explorer 6.0 SP1 rámce podporuje, nemusíte se tím zneklidňovat.

-ngu

VÝHODNĚJŠÍ PŘEDPLATNÉ

39,80 Kč za výtisk

- K ročnímu předplatnému dárky zdarma.
- Výrazná sleva oproti kupování jednotlivých čísel – ušetříte 380 Kč.
- 15% sleva na předplatné pro držitele studentské karty ISIC nebo ITIC.
- Velká sleva předplatného pro školy: škola ušetří 487 Kč za rok!
- Každé číslo dostanete do své schránky. Poštovné hradí vydavatel.

JAK OBJEDNAT PŘEDPLATNÉ (PLATÍ V ČR):

- vyplněním objednávky na WWW stránkách časopisu (*www.ppk.cz*);
- e-mailem na adrese *abonence@ppk.cz*;
- faxem na čísle +420 225 018 900;
- odesláním objednacího lístku z časopisu na adresu vydavatelství Vogel Burda Communications s. r. o., Na Florenci 19, 110 00 Praha 1;
- vlastní písemnou objednávkou zaslanou na výše uvedenou adresu s uvedením přesného typu předplatného.

Po odeslání objednávky prosím vyčkejte na zaslání faktury se složenkou.

ZAPLATIT MŮŽETE PROSTŘEDNICTVÍM:

- námi zaslané složenky na poště;
- převodem z účtu (nutno dodržet variabilní symbol a číslo účtu, uvedené na faktuře).

MOŽNOSTI DORUČENÍ PŘEDPLATNÉHO:

- poštou jako obyčejná zásilka;
- osobně na adrese: Knihkupectví KANT CZ, Na Florenci 19, vrátnice „B", Praha 1 (pracovní doba: po – pá 10.30 –13.00 a 14.00 – 18.00 hod.).

Reklamace předplatného lze uplatnit na tel. čísle (v pracovní dny 8 – 16 hodin): +420 225 018 942, e-mailem (abonence@ppk.cz) nebo faxem (+420 225 018 900).

ZPŮSOB OBJEDNÁNÍ STARŠÍCH ČÍSEL

E-mailem na adrese *dobirky@ppk.cz*, tel.: +420 225 018 948, poštou na adrese: Vogel Burda Communications s. r. o., Na Florenci 19, 110 00 Praha 1.

Sedm vydání za rok zdarma!

počítač *pro každého*

PŘEDPLAŤTE SI

Vystřihněte nebo okopírujte a zašlete na adresu: **V ČR: Vogel Burda Communications s. r. o., distribuce, Na Florenci 19, 110 00 Praha 1**
V SR: MAGNET-PRESS Slovakia, s. r. o., Šustekova 10, P. O. BOX 17, 850 00 Bratislava 5
Mediaprint-Kapa Pressegrosso, a. s., odd. inej formy predaja, Vajnorská 137, P. O. BOX 183, 830 00 Bratislava 3

Firma ____
Jméno a příjmení ____
Ulice, číslo ____
PSČ ____ Obec ____
IČO ____ DIČ ____
Číslo účtu ____
Telefon/fax ____
E-mail ____

☐ Souhlasím se zasíláním obchodních nabídek a dalších informací vydavatelství Vogel Burda Communications na mou adresu.

ZPŮSOB PLATBY (jen v ČR)

☐ Poštovní poukázkou „A-V", kterou vám zašleme na shora uvedenou adresu.
☐ Proplacením zálohové faktury, kterou vám zašleme na shora uvedenou adresu.

Po obdržení zálohové faktury zkontrolujte správnost všech uvedených údajů, aby vám mohl být zaslán správně vyplněný daňový doklad. Zjištěné rozdíly nám ihned sdělte na tel.: 225 018 944, 225 018 946, fax: 225 018 900, e-mail: abonence@ppk.cz. Zálohové faktury nám nevracejte!

Datum ____ Podpis ____

Objednávám předplatné POČÍTAČ PRO KAŽDÉHO
(zaškrtněte prosím jednu z možností):

☐ **Celoroční s CD-ROM** (25 sešitů, 25 CD-ROM a dárek navíc – **pouzdro na 24 CD**) za **995 Kč/1600 Sk**
☐ **Celoroční s CD-ROM** (25 sešitů, 25 CD-ROM a dárek navíc – **pořadač**) za **995 Kč/1600 Sk**
☐ **Celoroční s CD-ROM pro školy** (na kuponu musí být adresa a razítko školy) za **888 Kč/1450 Sk**
☐ **Pololetní s CD-ROM** (12 sešitů, 12 CD-ROM) za **480 Kč/768 Sk**

Objednávám od čísla ____ Počet kusů každého čísla ____
(Objednávat lze od čísla 23/05 nebo pozdějších.)

21/05
Kupon je platný pouze do 7. 11. 2005

☐ Osobní odběr v knihkupectví KANT CZ, Na Florenci 19 – recepce B, Praha 1
☐ 15% sleva pro držitele studentské karty ISIC (s objednávkou předplatného pošlete i kopii karty)

SPÔSOB PLATBY (iba v SR)

MAGNET-PRESS Slovakia:
Časopis môžete uhradiť priamo zloženkou typu H. Paličkovým písmom vyplňte zloženku, suma musí zodpovedať cene, ktorá je uvedená na tejto stránke. Iné sumy nemôžeme akceptovať. Do správy pre prijímateľa uveďte názov časopisu. Ak chcete platiť prevodom z účtu, zašlite na adresu distribútora písomnú objednávku a počkajte na obdržanie faktúry. Objednávky a zloženky typu H zasielajte na adresu:
MAGNET PRESS SLOVAKIA, s. r. o.
Šustekova 10, P. O. BOX 17, 850 00 Bratislava 5
tel.: +421 267 201 931-33, e-mail: predplatne@press.sk

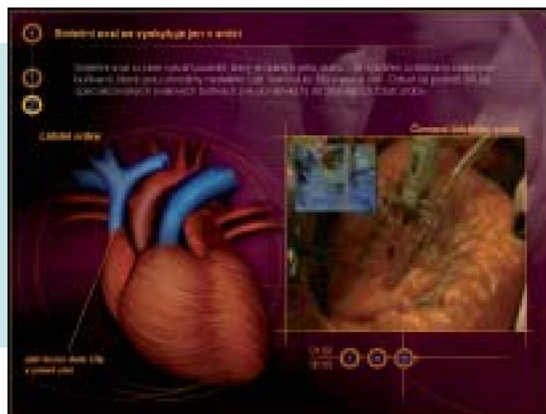
Mediaprint-Kapa Pressegrosso:
Na adresu distribútora zašlite písomnú objednávku a počkajte na obdržanie faktúry. Objednávky zasielajte na adresu:
Mediaprint-Kapa Pressegrosso, a. s., oddelenie inej formy predaja,
Vajnorská 137, P. O. BOX 183, 830 00 Bratislava 3
tel.: +421 (2) 444 588 16, 444 588 21, 444 427 73
fax: +421 (2) 444 588 19, e-mail: predplatne@abompkapa.sk

Objednávka od Mediaprint-Kapa Pressegrosso prostredníctvom SMS:
Pošlite správu s textom OBJ na číslo 0907 680 680 a vyplňte obratom zaslaný objednávkový formulár. Vaše údaje potom zadajte medzi čiarky a odošlite späť na 0907 680 680. Cena SMS podľa bežného tarifu Vášho operátora.
Kódy predplatného:
PPK+CD+ŠANON ročné: 1600 Sk, kód 31781
PPK+CD+OBAL ročné: 1600 Sk, kód 34671
PPK+CD polročné: 768 Sk, kód 35272
PPK+CD ŠTUDENT ročné: 1450 Sk, kód 34661
PPK+CD ŠTUDENT polročné: 696 Sk, kód 34662

PŘÍŠTÍ ČÍSLO VYJDE 8. LISTOPADU 2005

PPK CD 22/2005

Na příštím cédéčku najdete další díl skvělé multimediální encyklopedie Dobrodružství poznání. Tentokrát půjde o díl s názvem **Člověk** (dozvíte se, jaká tajemství skrývá lidské tělo, a poznáte funkce naší nervové soustavy). Dále jsme pro vás přichystali zajímavé téma – programy, které umějí zamezit přístup vašich dětí k nevhodnému internetovému obsahu.

JAK OCHRÁNIT DĚTI PŘED INTERNETEM

Internet je sice úžasnou studnicí vědomostí a najdete v něm skutečně skoro všechno, ale asi byste nechtěli, aby to všechno viděly i vaše děti. Příště vám ukážeme šikovné programy, kterými dětem zamezíte přístup k určitým stránkám.

ZAPOJENÍ DVD VYPALOVAČKY DO POČÍTAČE

V tomto vydání PPK si můžete přečíst test vypalovacích DVD mechanik. Pokud se rozhodnete pro její zakoupení, bude se vám možná hodit podrobný návod, jak takovou mechaniku zapojit do počítače a jak ji „oživit" pomocí vypalovacího programu. V příštím čísle vám poradíme, jak na to.

DIGITÁLNÍ FOTOAPARÁTY

Na podzim stromy ztrácejí listí a na trh přicházejí nové digitální fotoaparáty. V listopadu už sice skoro není co fotografovat, ale zato můžete začít přemýšlet, zda si nějaký nový model nepořídit k Vánocům.

SEZNAM INZERENTŮ

BENQ Austria	47
CANON CZ, Praha	53
Cenega, Praha	37
Cígler Software, Brno	3
Cinemax, Praha	19
DISKUS, Praha	51
DXT ComputerS, Praha	9
EXAC, Praha	11
Exponet, Praha	46
FANN, Brno	23
Fifty-Fifty, Hradec Králové	12
GRISOFT, Brno	7
Hewlett-Packard, Praha	2. obálka
iiyama, Praha	13
Joyce, Brno	41
LANGMaster International, Liberec	49
PC SKONTO, Horka nad Moravou	21
P.E.S. Consulting, Praha	12
Sony, Praha	39
ŠPINAR SOFTWARE, Brno	17
T.S. Bohemia, Praha	43
TERASOFT, Hořovice	50
T-Mobile, Praha	4. obálka, 4, 45
VELETRHY BRNO, Brno	55
VERBATIM, Eschborn	5
HP TRONIC, Zlín	3. obálka

čtrnáctideník
počítač *pro každého*
Toto číslo vyšlo 25. 10. 2005.
ISSN 1212-0723 MK ČR 7931

Vydává Vogel Burda Communications s. r. o.

Jednatel: Ing. Pavel Filipovič

Ředitel Vogel Computer Media: Ing. Jiří Palyza

Šéfredaktor: Ivan Heisler

Redakce (redakce@ppk.cz): Norbert Gulevič, Marek Janouš, Jan Jírovec, Michaela Kadlecová, Martin Semrád, Michal Slovák, Richard Straberger, Miroslav Ziegler

Grafická úprava: Michal Rett, Helena Bodláková

Foto: Martin Trysčuk

Externí spolupracovníci: Marie Franců, Aleš Havlas, Petr Kratochvíl, Jiří Lapáček, Adam Nosek, Milan Pola, Tomáš Přibyl, Miroslav Stoklasa, Pavel Trousil, Martin Ziegler, Jana Ziková

Osvit a tisk: Reproprint, s. r. o.

Předplatné: Vogel Burda Communications s. r. o., Na Florenci 19, 110 00 Praha 1, tel.: 225 018 946, 225 018 944, 225 018 942 (prac. doba 8 – 16 hod.) fax: 225 018 900, **abonence@ppk.cz**

Předplatné na Slovensku: Magnet-Press Slovakia, s. r. o., Šustekova 10, P. O. Box 17, 850 00 Bratislava 5, tel.: +421 267 201 931, fax: +421 267 201 910 e-mail: predplatne@press.sk, http://www.press.sk Mediaprint-Kapa Pressegrosso, a. s., oddelenie inej formy predaja, Vajnorská 137, P. O. BOX 183, 830 00 Bratislava 3 tel.: +421 244 458 816 fax: +421 244 458 819 predplatne@abompkapa.sk

Inzerce (inzerce@ppk.cz): Zuzana Hošková tel.: 225 018 762 fax: 225 018 600

Počet výtisků prodaného nákladu ověřuje: ABC ČR, Na Florenci 3, Praha 1
V prodejní síti rozšiřuje:
V České republice: síť dceřiných společností PNS, a. s.
Na Slovensku: Mediaprint & Kapa, s. r. o.

Vydavatelství Vogel Burda Communications s. r. o. Thámova 221/7 186 00 Praha 8 IČO 45280681 vydává časopisy CHIP, LEVEL, Svět DVD, MEDIAshop, PlayStation 2 Oficiální Magazín-CZ, Počítač pro každého.

Sídlíme na adrese Na Florenci 19, 110 00 Praha 1, recepce A, 5. patro.